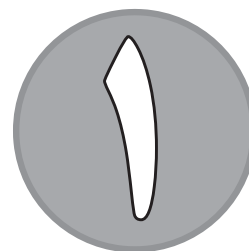

صبح جمعه

۱۴۰۴/۸/۱۶

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۱۶ آبان ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۲۵ صبح
۸۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۴	اجباری	جامعه شناسی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه شناسی (۱)	۵	۶۱	۶۵	۵
		جامعه شناسی (۲)	۵	۶۶	۷۰	
۶	اجباری	روان شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

احتمال
صفحه‌های ۱۲ تا ۲۷

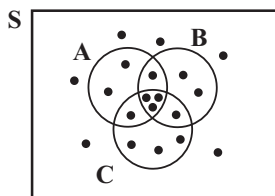
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- **نهایی** در پرتاب دو تاس، پیشامد آن که مجموع اعداد ظاهر شده مضرب ۳ باشد، چند عضو دارد؟

- (۱) ۸ (۲) ۱۴ (۳) ۱۲ (۴) ۱۰

۲- با توجه به شکل مقابل، پیشامد $(A - B) \cup (B - C) \cup (C - A)$ چند عضو دارد؟ (هر نقطه، نمایش یک عضو است.)

- (۱) ۷
(۲) ۸
(۳) ۹
(۴) ۱۰

۳- چند سکه و چند تاس را با هم پرتاب می‌کنیم. اگر فضای نمونه دارای ۲۲ عضو باشد، احتمال آن‌که در پرتاب روی تاس‌ها فقط اعداد فرد مشاهده کنیم، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{18}$ (۲) $\frac{1}{25}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{1}{8}$

۴- ۷ بازیکن فوتبال به‌طور تصادفی در یک ردیف قرار می‌گیرند. احتمال این‌که ۳ نفر بین دروازه‌بان و کاپیتان قرار بگیرند، چقدر است؟ (دروازه‌بان و کاپیتان دو نفر متفاوت هستند.)

- (۱) $\frac{4}{7}$ (۲) $\frac{3}{7}$ (۳) $\frac{2}{7}$ (۴) $\frac{1}{7}$

۵- **نهایی** احتمال این‌که امروز باران ببارد، $\frac{8}{10}$ از احتمال این‌که باران نبارد بیشتر است. احتمال باریدن باران در امروز کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{10}$ (۲) $\frac{8}{10}$ (۳) $\frac{1}{10}$ (۴) $\frac{9}{10}$

۶- ۵ پرچم مختلف را به پنج میلهٔ پرچم نصب کرده‌ایم و روی میله‌ها شماره‌های ۱ تا ۵ را حک کرده‌ایم. چنانچه این پرچم‌ها به‌طور تصادفی در یک ردیف در جایگاه‌های ۱ تا ۵ کنار هم قرار بگیرند، احتمال این‌که میلهٔ پرچم‌های با شماره‌های عدد اول در مکان‌های فرد باشند، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{10}$ (۲) $\frac{3}{10}$ (۳) $\frac{7}{10}$ (۴) $\frac{9}{10}$

۷- از کیسه‌ای که محتوای آن ۵ مهرهٔ سفید و ۴ مهرهٔ سیاه و ۳ مهرهٔ قرمز است، به تصادف ۳ مهره خارج می‌کنیم. با کدام احتمال بین مهره‌های خارج شده یا مهرهٔ سفید نیست یا مهرهٔ سیاه نیست؟

- (۱) $\frac{14}{44}$ (۲) $\frac{9}{22}$ (۳) $\frac{17}{22}$ (۴) $\frac{19}{44}$

۸- در کمیسیون ۱۰ نفر حضور دارند که در مورد یک برنامه خاص ۵ رأی موافق ۳ رأی مخالف و ۲ نفر رأی ممتنع وجود دارد، رئیس کمیسیون می‌خواهد به تصادف ۳ رأی را از میان آراء انتخاب کند و سپس براساس رأی بیشتر، تصمیم نهایی خود را بگیرد. به چه احتمالی رئیس کمیسیون مجبور است، انتخاب این سه رأی را تکرار کند؟

- (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{1}{5}$

۹- **نهایی** هر یک از اعداد ۲۰، ۳، ۲، ۱، بر روی ۲۰ گوی یکسان نوشته شده است. اگر یک گوی از بین آنها بیرون آوریم، با کدام احتمال عدد آن زوج است ولی بر ۳ بخش‌پذیر نیست؟

- (۱) $\frac{3}{10}$ (۲) $\frac{35}{100}$ (۳) $\frac{4}{10}$ (۴) $\frac{45}{100}$

۱۰- در پرتاب یک تاس و ۲ سکه، احتمال این‌که لااقل یکی از سکه‌ها «پشت» و عدد رو شدهٔ تاس فرد باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{8}$ (۲) $\frac{5}{12}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{5}{8}$

محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تابع
(ضابطه جبری تابع، نمودار
تابع خطی)
صفحه‌های ۵۰ تا ۶۲

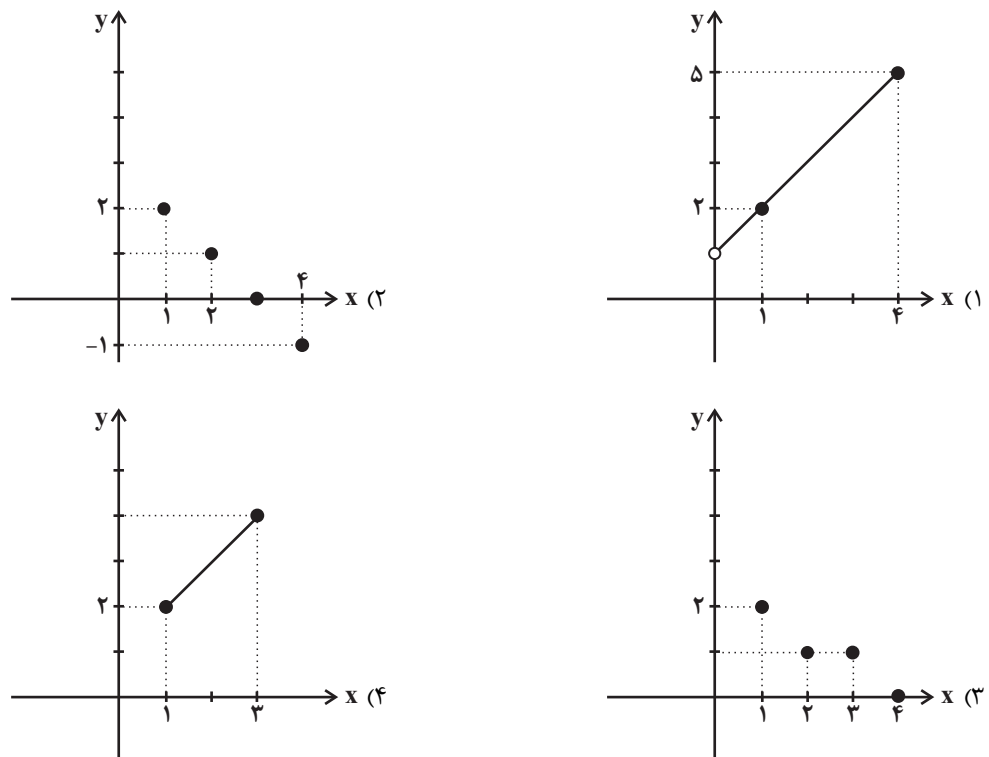
۱۱- اگر f تابعی خطی باشد به طوری که $f(2x-1) + f(2x+1) = x-2$ ، آن‌گاه $f(2)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) -1 (۴) 1

۱۲- در تابع $f = \{(3, a+3), (b-1, 2), (4, b+1)\}$ اگر مجموع اعضای دامنه برابر ۸ و مجموع اعضای برد برابر ۱۱ باشد، حاصل $a-b$ کدام است؟

- (۱) -1 (۲) 2 (۳) 1 (۴) -2

۱۳- نمودار تابع خطی غیر ثابت که از نقطه $(1, 2)$ بگذرد و دامنه آن برابر $A = \{x \in \mathbb{Z} \mid 0 < x \leq 4\}$ باشد، کدام می‌تواند باشد؟

۱۴- برد تابع $f(x) = 2\sqrt{x} + 2x$ در صورتی که $A = \{0, 1, 4, 9\}$ می‌باشد، کدام است؟

- (۱) $\{0, 3, 10, 24\}$ (۲) $\{-1, 0, 12, 24\}$ (۳) $\{0, 4, 12, 27\}$ (۴) $\{0, 4, 12, 24\}$

محل انجام محاسبات

۱۵- رابطه بین دما برحسب درجه سانتی گراد C° و درجه فارنهایت (F°) به صورت $F = 1/8C + 32$ می باشد. 54 درجه فارنهایت افزایش دما، معادل

چند درجه افزایش دما برحسب سانتی گراد است؟

- (۱) ۳۲ (۲) ۳۰ (۳) ۲۰ (۴) ۵۴

۱۶- اگر $f(x) = ax + b$ تابعی خطی و $B = \{a + b, b - a\}$ برد تابع و $A = \{x_1, x_2\}$ دامنه تابع باشد، میانگین مقادیر دامنه تابع f کدام است؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) -۱ (۴) ۲

۱۷- اگر f یک تابع خطی باشد و $f(-5) = -2$ و $f(1) + f(4) = 11$ باشند، این تابع محور طول ها را با کدام طول قطع می کند؟

- (۱) -۳ (۲) ۳ (۳) -۲ (۴) ۲

۱۸- دو خط $y = mx - 1$ و $y = 2x + 5$ هیچ نقطه برخوردی با هم ندارند. مساحت مثلث ایجاد شده بین نمودار تابع $y = 1 - mx$ و محورهای مختصات

کدام است؟

- (۱) ۵/۰ (۲) ۲۵/۰ (۳) ۶۵/۰ (۴) ۹/۰

۱۹- اگر تابع خطی $f(x) = \left(\frac{1-m}{2}\right)x - m + \frac{1}{2}$ به ازای همه مقادیر m از نقطه (a, b) بگذرد، مقدار $\frac{a}{b}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $-\frac{1}{4}$ (۳) ۴ (۴) -۴

۲۰- اگر مجموعه برد تابع $\begin{cases} f: A \rightarrow B \\ f(x) = x^2 - 4 \end{cases}$ به صورت $\{2, 5\}$ باشد، دامنه تابع حداکثر دارای چند عضو است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):
مراعات‌نظیر، تلمیح و تضمین
و کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۲۹ تا ۴۰

علوم و فنون ادبی (۱):
فصل سوم
(درس‌های ۷ تا ۹)
+ کارگاه تحلیل فصل سوم
صفحه‌های ۵۹ تا ۷۸
آرایه‌های ادبی (مطالعه تکمیلی):
تشبیه، مجاز

۲۱- **نهایی** در کدام گزینه سبک شعر به‌ترتیب بر پایه «قلمرو دانشی» و «موضوع و نوع» دسته‌بندی شده است؟

- (۱) سبک عالمانه / سبک عرفانی
(۲) سبک فلسفی / سبک حماسی
(۳) سبک علمی / سبک تعلیمی
(۴) سبک حماسی / سبک عامیانه

۲۲- کدام بخش مشخص‌شده از نظر سبک‌شناسی نادرست است؟

«نخستین آثار نظم زبان فارسی بعد از اسلام ابتدا در سیستان و سپس در خراسان بزرگ پدید آمد. این سبک بر اساس جغرافیا به سبک‌های فرعی

(۱)

سامانی، غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود. سبک دوره سلجوقی را باید «بینابین» نام نهاد؛ زیرا ویژگی‌های سبک عراقی نیز در آن به چشم می‌خورد.

(۳)

(۲)

از شعرای معروف سبک خراسانی می‌توان به رودکی، فردوسی، ناصر خسرو و... اشاره کرد.

(۴)

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۳- با توجه به ویژگی‌های شعر سبک خراسانی، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است و در توصیف پدیده‌ها، بیشتر از تشبیه حسی بهره گرفته می‌شود.
(۲) شعر این دوره واقع‌گراست و پیچیدگی فلسفی ندارد و اشعار پندآموز و اندرزگونه این دوره جنبه عملی و دستوری دارند.
(۳) قالب‌های مسمط، ترجیع‌بند و مثنوی به‌تدریج در این دوره شکل گرفتند و قالب غزل در اوایل این دوره رشد یافت.
(۴) زبان شعر و فکر و کلام این دوره ساده، استفاده از آرایه‌های ادبی طبیعی و در حد اعتدال، و همچنین مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه، مدح و اندرز است.

۲۴- عبارات همه گزینه‌ها در رابطه با ویژگی‌های شعر و نثر سبک خراسانی کاملاً درست‌اند؛ به‌جز:

- الف) قالب عمده شعر این دوره قصیده است و معشوق عمدتاً زمینی است.
ب) محتوای نثرهای دوره سامانی بیشتر حماسی است و گاهی نثرهای تاریخی، علمی و دینی هم دیده می‌شود.
ج) از ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی می‌توان به افزایش کاربرد لغات عربی و حذف افعال به قرینه اشاره کرد.
د) از آثار نثر دوره غزنوی و سلجوقی می‌توان قابوس‌نامه، التفهیم و کیمیای سعادت را نام برد.
ه) اشعار پندآموز و اندرزگونه سبک خراسانی ساده است و نثر دوره سامانی در لفظ و معنا موجز است.

۴ - د - ب

۳ - ج - ه

۲ - ب - ه

۱ - الف - د

۲۵- سبک شعری کدام بیت متفاوت است؟

(۱) برگ تر خشک می‌شود به زمان	برگ چشمان ما همیشه تر است
(۲) چهار چیز مر آزاده را ز غم بخرد	تن درست و خوی نیک و نام نیک و خرد
(۳) شاد زی با سایه‌چشمان، شاد	که جهان نیست جز فسانه و باد
(۴) کنون خورد باید می خوشگوار	که می بوی مشک آید از جویبار

۲۶- معشوق شاعر در کدام بیت، مطابق با ویژگی‌های عمده سبک خراسانی نیست؟

(۱) گرفت خواهم زلفین عنبرین تو را	به بوسه نقش کنم برگ یاسمین تو را
(۲) ای قوم به حج رفته کجایید کجایید؟	معشوق همین جاست بیاید بیاید
(۳) همیشه سرو و صنم خصم او شدند که او	ز سرو قامت برده‌ست و نیکویی ز صنم
(۴) شدم فتنه بر غم‌گانش بلی	شود فتنه مردم چو بیند فتن

۲۷- در کدام بیت «غلبه روح شادی و نشاط» که از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است، دیده می‌شود؟

(۱) گل همی گل گردد و سنگ سیه یاقوت سرخ	زین بهار سبزپوش تازه‌روی آبدار
(۲) من که جز آب فراتم نشود دامن‌گیر	پیش جیحون سرشکم برود آب فرات
(۳) می لعل پیش آر و پیش من آی	به یک دست جام و به یک دست چنگ
(۴) چنین گفت موبد که مردن به نام	به از زنده دشمن بدو شادکام

۲۸- از منظر ویژگی‌های زبانی کدام بیت مربوط به سبک خراسانی است؟

(۱) خوش‌تر آن باشد که سر دلبران	گفته آید در حدیث دیگران
(۲) نشستند بر پیل رامشگران	نهاده به سر بر زر افسران
(۳) پادشاهی بس عظیمی بی‌کران	در فقاعی کی بگنجد ای خران
(۴) تو خلافت کن که از پیغمبران	این‌چنین آمد وصیت در جهان

۲۹- کدام عبارت با توضیح مقابل آن مغایرت دارد؟

- (۱) علمای ماوراءالنهر را گرد کرد و از ایشان فتوی کرد که روا باشد ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم. گفتند روا باشد. (ترجمه تفسیر طبری - قرن چهارم و پنجم)
- (۲) بیستم صفر سنه ۴۳۸ به شهر تبریز رسیدم و آن پنجم شهریور قدیم بود؛ شهری آبادان؛ مرا حکایت کردند که بدین شهر زلزله افتاد. بعضی از شهر خراب شده بود. (سفرنامه ناصر خسرو - نثر دوره غزنوی و سلجوقی)
- (۳) کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آنجا بیاورد از هر جای و از هر شارستان، گرد کرد و بنشاند. (شاهنامه ابومنصوری - نثر دوره سامانی)
- (۴) این ضحاک را ازدها به وی، از آن گفتندی که بر کتف او دو پاره گوشت بود بزرگ، بر رسته دراز. (قابوس‌نامه - دوره غزنوی و سلجوقی)

۳۰- در کدام بیت، «مجاز» دیده نمی‌شود؟

- (۱) برفت رونق بازار آفتاب و قمر
 (۲) چنان غریو برآورده بودم از غم عشق
 (۳) باز آ که در فراق تو چشم امیدوار
 (۴) صائب ز خوش‌گواری آب است بی‌خبر
- ز بس که ره به دکان تو مشتری آموخت
 که بر موافقتم زهره نوحه‌گر می‌گشت
 چون گوش روزه‌دار بر الله اکبر است
 هر کس که از سفال ننوشیده است آب

۳۱- کدام گزینه دارای تشبیه گسترده و هر دو نوع استعاره است؟

- (۱) چون مه پرده‌سرا چنگ به بر درگیرد
 (۲) بر سرم سرزنش تیغ حوادث نبود
 (۳) تا کند خون من از ساغر خون‌خوار طلب
 (۴) همچو شمع برود آب رخ از آتش دل
- مطرب از پرده‌ عشاق نوا برگیرد
 اگر از خاک شه بحر مرا برگیرد
 بدود اشک من و دامن ساغر گیرد
 کار شمع ارچه هم از آتش دل درگیرد

۳۲- در کدام ابیات آرایه‌های «تناسب، موازنه و تشبیه» یافت می‌شود؟

- (الف) به رزم ریزد، ریزد چه چیز؟ خون عدو
 (ب) کای به خورشید چراغ تو فرستاده فروغ
 (ج) چون او بتی شمن نستاید به صد بهار
 (د) از سرو گویم یا چمن از لاله گویم یا سمن
- به صید گیرد، گیرد چه چیز؟ شیر زیان
 وی به مریخ نهیب تو رسانیده صدا
 چون او گلی چمن ننماید به صد بهار
 از شمع گویم یا لکن یا رقص گل پیش صبا
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «د» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۳۳- آرایه مقابل همه ابیات درست است؛ به جز...

- (۱) باد سحری نافه گشاد از سر زلفت
 (۲) صد آفرین به بیدل کش گفته است طغرل
 (۳) گه سبزو زمن بر سنگ گه به پای خم افتم
 (۴) چرا ننه‌م؟ نهم دل بر خیالت
- او کامروا شد که سحرخیز شد ای یار (تلمیح)
 یارب مباد تیغش چون جوهر تبسم (تضمین)
 ساقیا مرنج از من عالم جوانی‌هاست (مراعات نظیر)
 چرا ندهم؟ دهم جان در وصالت (ترصیع)

۳۴- آرایه‌های «موازنه، تشبیه، تشخیص و ترصیع» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شوند؟

- (الف) گل به شکرخنده لب بگشاد تا باد سحر
 (ب) شیر دنیا جوید اشکاری و برگ
 (ج) آفتابش بر لب بام است و شادی می‌کند
 (د) جز ناله کسی مونس و دمساز نیاید
- زر نهادش در دهن وز زر برآمد کام گل
 شیر مولی جوید آزادی و مرگ
 گریه شب‌نم بود بر خنده بی‌جای گل
 جز سایه کسی همراه و همراز نیاید

- (۱) «ب» - «د» - «ج» - «الف» (۲) «ب» - «ج» - «الف» - «د»
 (۳) «ب» - «د» - «الف» - «ج» (۴) «د» - «الف» - «ج» - «ب»

۳۵- آرایه‌های «مجاز، تشبیه، موازنه و تلمیح» تماماً در کدام بیت یافت می‌شود؟

- (۱) ما ز بالاییم و بالا می‌روییم ما ز دریاییم و دریا می‌روییم
(۲) ز دست بخشش او حاکی است اشک سحاب ز حزم محکم او راوی است سنگ جبال
(۳) همی‌گرید از او گردون به‌سان دیده‌ وامق همی‌خندد از او صحرا به‌سان دیده‌ عذرا
(۴) گهی ز بوسه شیرین شکر کنی به مذاقش گهی ز باده رنگین قدح دهی به یمینش

۳۶- کدام بیت دارای «تشبیه گسترده» و «استعاره مکنیه» است؟

- (۱) من چون سگ کوی توام خواهی بخوان خواهی بران کز خشم اگر رانی گهی از لطف باز آری مرا
(۲) مرو به خانه ارباب بی‌مروت دهر که گنج عافیت در سرای خویشان است
(۳) به روز معرکه ایمن مشو ز خصم ضعیف که مغز شیر برآرد چو دل ز جان برداشت
(۴) چون نفس سوختگان می‌رسی ای باد صبا می‌توان یافت کزان زلف دراز آمده‌ای

۳۷- کدام بیت از نظر کاربرد سجع، ارزش موسیقایی بیشتری دارد؟

- (۱) جرعه در دور تو رسمی است که نتوان انداخت خرقة در عهد تو عیبی است که نتوان پوشید
(۲) جز غمت، کاری نخواهد، بر ضمیر ما گذشت جز رخت، نقشی نخواهد در خیال ما نشست
(۳) همچنان مهر توام مونس جان است که بود همچنان ذکر توام ورد زبان است که بود
(۴) هست انعام تو در برج مروت اختر هست اکرام تو در درج فتوت گوهر

۳۸- آرایه داخل کمانک مقابل کدام بیت درست است؟

- (۱) تا چشم تو ریخت خون عشاق زلف تو گرفت رنگ ماتم (مجاز - مراعات نظیر)
(۲) گر مطیع خدمت را کفر فرمایی بگوید ور حریف مجلس را زهر فرمایی بنوشد (موازنه - تناسب)
(۳) چرا چو لاله نشکفته سرفکنده نه‌ای که آسمان ز سرافکنده‌ی ست پابرجا (تشبیه - تضمین)
(۴) نظر خدای بینان طلب هوا نباشد سفر نیازمندان قدم خطا نباشد (ترصیع - مجاز)

۳۹- کدام بیت فاقد وزن ناهمسان است؟

- (۱) خواجه که خاک پای گدایان کوی توست شاهی کند گرش تو بگویی گدای ماست
(۲) در دل عشاق فخر و ملک دو عالم ننگ بود عار همچنانک تو دیدی
(۳) رسید هر که در این خاکدان به گنج قناعت چو مور زیر زمین برد عیش روی زمین را
(۴) دلم ز پاس نفس تار می‌شود چه کنم وگر نفس کشم افگار می‌شود چه کنم

۴۰- **نهایی** وزن کدام بیت «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلاً» است؟

- (۱) ظلم جهل است و جهل تاریک است راه این فرقه سخت باریک است
(۲) هزار دیده به ره بر نهاده‌اند به مجمر ز صحن گلشن مینا مقدسان مقرب
(۳) اگر چه در نظرت آنچه نیست، ظاهر ماست سیاه‌جامه سوگت لباس فاخر ماست
(۴) عزیز بودی چون عمر و همچو عمر برفتی چو عمر رفته ز دستم نداند آنکه کی آیی

۴۱- با توجه به عروض، دو مصراع ذکرشده در کدام گزینه، با یکدیگر هم‌خوانی ندارند؟

- (۱) زلف او بر رخ چو جولان می‌کند / مشک را در شهر ارزان می‌کند
 (۲) تنی زنده‌دل خفته در زیر گل / بر آنم که از دلبران برکنم دل
 (۳) شتر پیشی گرفت از من به رفتار / من این نامه که اکنون می‌نویسم
 (۴) در دل سعدی‌ست، چراغ غمت / دیگ منه، کآتش ما سرد شد

۴۲- به ترتیب، کدام مصراع‌ها با ساختارهای هجایی زیر منطبق است؟

«---U/-U-U/U---» _

«---U/U-U-U/-U---» _

«--U/-U-U/U---» _

«-U-/U---U/U-U-/U---» _

(الف) دی شیخ با چراغ همی‌گشت گرد شهر / (ب) من با تو حدیث بی‌زبان گویم

(ج) در پاش فتاده‌ام به زاری / (د) مستی مکن که ننگرد او مستی

(۱) «ب» - «د» - «ج» - «الف» / (۲) «ب» - «ج» - «د» - «الف»

(۳) «ج» - «د» - «ب» - «الف» / (۴) «ب» - «د» - «الف» - «ج»

۴۳- تقطیع هجایی کدام مصراع‌ها با نظم هجایی مقابل آن‌ها تفاوت دارد؟

(الف) برید و درید و شکست و ببست (U---U/-U---U/-U---U)

(ب) گذر به کوی فلان کن در آن زمان که تو دانی (UU/-U-U/-U-U/-U-U)

(ج) نه سبو پیدا در این حالت نه آب (U-/---U-/---U-)

(د) سعدی بنالیدی ز ما مردان ننالند از الم (U---/-U---/-U---/-U---)

(هـ) آهو از دام انسدرون آواز داد (U-/---U-/---U-)

(۱) «الف» - «هـ» / (۲) «الف» - «د» - «ج» / (۳) «ب» - «ج» / (۴) «الف» - «ج» - «هـ»

۴۴- خط عروضی کدام مصراع نادرست نوشته شده است؟

(۱) چه آتش‌ها که در این کوه بر پا می‌کنم هر شب: چ آتش‌ها که در این کوه بر پا می‌کنم هر شب

(۲) بروید ای حریفان بکشید یار ما را: ب روی دی ح ری فان بکشید یار ما را

(۳) آن نفسی که با خودی یار چو خار آیدت: آن نفسی که با خودی یار چو خار آیدت

(۴) گر دهد عمرم امان رویت ببینم عاقبت: گر دهد عمرم امان رویت ببینم عاقبت

۴۵- کدام گزاره دربارهٔ رباعی زیر نادرست است؟

«یک لحظه چراغ آرزوها پف کن / قطع نظر از جمال هر یوسف کن»

زین شاهد یک انگشت به کام تو کشم / از لذت اگر مست نگردی تف کن»

(۱) مصراع اول و دوم بیت نخست در یک هجا با هم تفاوت دارند.

(۲) تلمیح، استعاره، تشبیه، مجاز در ابیات مشهود است.

(۳) خط عروضی مصراع آخر به این شکل است: از لذت گر مست ن گردی تف کن

(۴) مفهوم بیت‌ها با مصراع «خیمهٔ انس مزین بر در این کهنه‌رباط» تفاوت دارد.

۴۶- کدام ابیات هم‌مفهوم هستند؟

- الف) در ازل پرتو عشقت ز تجلی دم زد
 ب) کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را
 ج) «ارنی» کسی بگوید که تو را ندیده باشد
 د) از سنگ منجیقت بشکسته حصن دشمن
 هـ) تجلی جلالتش آن‌چنان کرد

(۱) ب - ج - هـ

(۳) الف - ج - د

۴۷- کدام گزینه با بیت زیر تقابل معنایی دارد؟

- «گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند
 (۱) افشای راز خلوتیان خواست کرد شمع
 (۲) بر سرم قاتل اگر بار دگر خواهد گذشت
 (۳) پرده از راز من گوشه‌نشین ساز گرفت
 (۴) الا ای بلبل گویای اسرار

۴۸- **نهایی** مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- (۱) یار بی‌پرده از در و دیوار
 (۲) کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را
 (۳) پنهان ز دیده‌ها و همه دیده‌ها از اوست
 (۴) من غرق گنه پرده عصیان در پیش

۴۹- مفهوم کلی کدام بیت با بیت زیر «تضاد» دارد؟

- «بگشود گره ز زلف زرتار
 (۱) دوش چو سلطان چرخ تافت به مغرب عنان
 (۲) هزاران نرگس از چرخ جهانگرد
 (۳) چو از کوه بفروخت گیتی‌فروز
 (۴) هر صبحدم آن ترک پری‌رخ ز شبستان

۵۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، تفاوت دارد؟

- (۱) مرو به خواب که حافظ به بارگاه قبول
 (۲) دلا بسوز که سوز تو کارها بکند
 (۳) شوق لبست برد از یاد حافظ
 (۴) گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت

- عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد
 کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را
 تو که با منی همیشه چه «تری» چه «لن‌ترانی»
 چونان که از تجلی بشکست طور سینا
 که ناپیدایی‌اش عین عیان کرد

(۲) الف - د - هـ

(۴) ب - د - هـ

- جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد
 شکر خدا، که سیر دلش در زبان گرفت
 زندگی را با دم تیغش ز سر خواهم گرفت
 برق در خرمنم از شعله آواز گرفت
 ز صندوق جواهر بند بردار

- در تجلی است یا اولی‌الابصار
 کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را
 آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست
 پنهان چه کنم که فاش می‌دانی تو

- محبوبه نیلگون‌عماری
 گشت ز سیر شهاب روی هوا پر سنان
 فرو شد تا برآمد یک گل زرد
 دو زلف شب تیره بگرفت روز
 چون چشمه خورشید درخشان به در آید

- ز ورد نیم‌شب و درس صبحگاه رسید
 نیاز نیم‌شبی دفع صد بلا بکند
 درس شبانه ورد سحرگاه
 قطره باران ما گوهر یکدانه شد

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم اجتماعی

(فواید علوم اجتماعی،

شاخه‌های علوم اجتماعی)،

نظم اجتماعی

صفحه‌های ۱۲ تا ۳۱

۵۱- به ترتیب علت موارد زیر چیست؟

- غلبه انسان بر محدودیت‌های طبیعی

- دشواری پیش‌بینی در علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی

- در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات

(۱) شناخت طبیعت و قوانین حاکم بر آن - غیرقابل پیش‌بینی بودن رفتارهای انسان - وضع قوانین برای اجتماعات مختلف

(۲) علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها - غیرقابل پیش‌بینی بودن رفتارهای انسان - شناخت قواعد زندگی در اجتماعات مختلف

(۳) شناخت طبیعت و قوانین حاکم بر آن - آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - وضع قوانین برای اجتماعات مختلف

(۴) علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها - آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - شناخت قواعد زندگی در اجتماعات مختلف

۵۲- **نهایی** به ترتیب، صحیح یا غلط بودن هریک از موارد زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟

- نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری از فواید علوم طبیعی است.

- علوم اجتماعی کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن یعنی پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

- علوم انسانی به دلیل اینکه به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند، «علوم انتقادی» نامیده می‌شوند.

- جامعه‌شناسی خرد، ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی را بررسی و مطالعه می‌کند.

(۱) ص - ص - ص - غ (۲) غ - ص - غ - ص (۳) غ - غ - ص - غ (۴) غ - ص - غ - غ

۵۳- **نهایی** به ترتیب چرا شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی مختلفی شکل گرفته است و علت وجود رویکردهای مختلف در جامعه‌شناسی چیست؟

(۱) زیرا کنش‌ها و پدیده‌های اجتماعی، ابعاد و انواع مختلفی دارند. - اختلاف بر این موضوع که جامعه‌شناسی علم شناخت کنش اجتماعی است یا علم شناخت ساختار اجتماعی.

(۲) زیرا زندگی اجتماعی انسان ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی دارد. - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

(۳) زیرا کنش‌ها و پدیده‌های اجتماعی، ابعاد و انواع مختلفی دارند. - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

(۴) زیرا زندگی اجتماعی انسان ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی دارد. - اختلاف بر این موضوع که جامعه‌شناسی علم شناخت کنش اجتماعی است یا علم شناخت ساختار اجتماعی.

۵۴- کدام عبارت پیرامون آشنایی‌زدایی نادرست است؟

(۱) ما نمی‌توانیم نظم را مشاهده کنیم به دلیل آن‌که به نظم عادت کرده‌ایم.

(۲) جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأنوس آشنایی‌زدایی می‌کنند.

(۳) جامعه‌شناس در آشنایی‌زدایی از دید خود به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کند و فقط نظم را می‌شناسد.

(۴) در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر مأنوس می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

۵۵- به ترتیب صحیح یا غلط بودن موارد زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟

- نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم و دیگران همواره به این نظم پایبندند.

- نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید.

- راه رفتن یک کنش فردی پیش پا افتاده به نظر می‌رسد ولی هر فرد در این کنش قواعدی را رعایت می‌کند.

- در زندگی روزمره بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌خورد در حالی که نظم‌ها از نظر ما پنهان هستند و کم‌تر به چشم می‌آیند.

(۱) ص - ص - غ - ص (۲) ص - ص - غ - غ (۳) غ - ص - غ - ص (۴) ص - ص - ص - غ

۵۶- به ترتیب هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- برداشت روزافزون از نفت در کشورهای منطقه خاورمیانه

- میانگین سن در اولین ازدواج زنان و مردان کل کشور، در سال‌های ۹۵-۱۳۴۵

- در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید.

- کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند و امکان مشارکت ما را در زندگی اجتماعی فراهم می‌آورند.

- در طول قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم وجود خانواده‌های بزرگ قاعده کلی بود.

(۱) پویا بودن نظام اجتماعی - پدیده‌های هم‌تغییر - نظام اجتماعی - ساختار اجتماعی - تغییر در خود نظام اجتماعی

(۲) تغییر در محیط توسط نظام اجتماعی - پدیده‌های هم‌تغییر - ساختار اجتماعی - قواعد اجتماعی - تغییر در خود نظام اجتماعی

(۳) تغییر در محیط توسط نظام اجتماعی - هم‌تغییرهای قابل مشاهده - نظام اجتماعی - نظم اجتماعی - تغییر در خود نظام اجتماعی

(۴) تداوم نظام اجتماعی - روابط علت و معلولی - ساختار اجتماعی - نظم اجتماعی - تغییر در محیط نظام اجتماعی

۵۷- به ترتیب هر یک از موارد زیر پیامد، علت و مفهوم کدام گزینه است؟

- تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها دانش علمی و معتبر محسوب می‌شود که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد.

- موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی

- گاهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است.

(۱) با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد. - قرار گرفتن جامعه‌شناسی در زمره دانش‌های

تجربی و ابزاری و شکل‌گیری جامعه‌شناسی تبیینی - رابطه علی و معلولی میان پدیده‌های اجتماعی

(۲) دانش علمی تنها از راه حس به دست می‌آید - علاقه‌مندی جامعه‌شناسان به برجسته کردن شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی همچون ماشین و

بدن انسان - رابطه هم‌تغییری میان پدیده‌های اجتماعی

(۳) با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی، تبیین‌های تجربی و غیرتجربی به رسمیت شناخته می‌شد. - علاقه‌مندی جامعه‌شناسان به

برجسته کردن شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی همچون ماشین و بدن انسان - رابطه هم‌تغییری میان پدیده‌های اجتماعی

(۴) دانش علمی تنها از راه حس به دست می‌آید - قرار گرفتن جامعه‌شناسی در زمره دانش‌های تجربی و ابزاری و شکل‌گیری جامعه‌شناسی تبیینی -

رابطه علی و معلولی میان پدیده‌های اجتماعی

۵۸- **نهایی** کدام موارد به ترتیب در جایگاه‌های «الف» و «ب» قرار می‌گیرد؟

جامعه‌شناسی تبیینی		
موضوع	روش	هدف
«ب»	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	«الف»

(۱) پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

(۲) پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.

(۳) نظم اجتماعی همانند نظم بدن انسان است - عملکرد اجزای جامعه و نظم فیما بین آن‌ها

(۴) عملکرد اجزای جامعه و نظم فیما بین آن‌ها - نظم اجتماعی همانند نظم بدن انسان است.

۵۹- به ترتیب نتیجه هر یک از موارد زیر چیست؟

- تصور جامعه همچون طبیعت

- شناخت قوانین علوم طبیعی و کنترل پدیده‌ها

- جامعه‌شناسی تبیینی، تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند.

(۱) عدم توانایی در ایجاد تغییر بنیادین - تولید هندوانه به شکل‌های هندسی گوناگون - انسان‌ها، جوامع و تاریخ‌های گوناگونی پدید می‌آورند.

(۲) تقلیل انسان به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی - کاهش نقش انسان‌ها در طبیعت - ایجاد دیدگاه تک خطی

(۳) عدم توانایی در ایجاد تغییر بنیادین - تولید هندوانه به شکل‌های هندسی گوناگون - ایجاد دیدگاه تک خطی

(۴) تقلیل انسان به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی - کاهش نقش انسان‌ها در طبیعت - انسان‌ها، جوامع و تاریخ‌های گوناگونی پدید می‌آورند.

۶۰- هر کدام از موارد زیر به ترتیب با کدام موضوع در ارتباط‌اند؟

- امروزه اکثر جوامع صنعتی به «خاکستری شدن جمعیت» دچارند.

- به گفته گیدنز گردشگران غربی وقتی نخستین بار از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند از صدای اذان شگفت‌زده می‌شوند.

(۱) نظام اجتماعی می‌تواند در محیط خود تغییراتی ایجاد کند - در زندگی روزمره بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید.

(۲) تغییراتی که یک نظام اجتماعی در خود ایجاد می‌کند - ما نمی‌توانیم نظم را مشاهده کنیم چون به آن عادت کرده‌ایم.

(۳) تغییراتی که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می‌کند. - جامعه‌شناسان برای شناختن نظم از امور آشنا و مأنوس آشنایی‌زدایی می‌کنند.

(۴) نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده است - ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی است.

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالات ۶۱ تا ۶۵ «یا» به سؤالات ۶۶ تا ۷۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(ارزیابی جهان‌های اجتماعی)

هویت

(هویت، بازتولید هویت اجتماعی)

صفحه‌های ۵۵ تا ۸۵

۶۱- قسمت اول کدام گزینه درست و قسمت دوم آن نادرست است؟

- (۱) هر اندازه که مردم مطابق ارزش‌های جامعه عمل کنند به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو آرمانی می‌شوند - آرمان اجتماعی تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ و سیاست و ... است.
- (۲) برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها را فراهم کنند - جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند صرفاً می‌توانند بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی را بشناسند.
- (۳) حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت و این نشان‌دهنده این است که هر لایه از جهان اجتماعی با علم متناسب همان لایه سنجیده می‌شود - آرمان‌ها را در پرتو واقعیت‌ها ارزیابی می‌کنیم.
- (۴) حق و باطل بر مدار بینش و گرایش جهان‌های اجتماعی دچار تغییر نمی‌شود. - قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها بر اساس عمل مردم تغییر می‌کند.

۶۲- با توجه به ارتباط جهان‌ها و انواع هویت‌ها کدام گزینه درست است؟

- الف) به‌ترتیب، عبارت «سحر خیز باش، تا کامروا باشی» و «ترشح بیش از اندازه غده تیروئید موجب عصبانی شدن می‌شود» با کدام گزینه در ارتباط است؟
ب) آسیایی و دارای سندروم داون بودن، به‌ترتیب به کدام جنبه هویتی اشاره دارد؟

- (۱) تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی - تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی / انتسابی، اجتماعی و ثابت - فردی، انتسابی و ثابت
- (۲) تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی - تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی / انتسابی، متغیر و اجتماعی - فردی، اکتسابی و متغیر
- (۳) تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی - تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی / اکتسابی، فردی و ثابت - اجتماعی، انتسابی و ثابت
- (۴) تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی - تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی / انتسابی، اجتماعی و ثابت - انتسابی، فردی و متغیر

۶۳- کدام گزینه با عبارت مندرج در مقابل آن ارتباط ندارد؟

- (۱) انسان در این جهان هر نوع تصرفی را برای بهره‌برداری بیشتر از طبیعت انجام می‌دهد. (جهان متجدد)
- (۲) برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی (تمرکز فرهنگ غرب بر بعد جسمانی هویت)
- (۳) ویژگی‌های اخلاقی که براساس ارزش‌های معنوی و الهی وجود انسان شکل گرفته باشد (خوف و رجای الهی)
- (۴) هویت افراد در جامعه سرمایه‌داری (جایگاه قبیله‌ای)

۶۴- کدام گزینه پیرامون جامعه‌پذیری درست و پیرامون کنترل اجتماعی نادرست است؟

- (۱) صدور شناسنامه برای نوزادان نمونه‌ای از رفتاری است که فرد برای مشارکت در جهان اجتماعی می‌آموزد و بخشی از هویت اجتماعی خود را تعیین می‌کند - فرهنگ‌هایی که ظرفیت عقلانی و منطقی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند از قدرت تشویق و تنبیه بیشتری برخوردارند.
- (۲) جهان اجتماعی برای بقا و تداوم خود اعتقادات و ارزش‌ها را به فرد آموزش می‌دهد و فرد هم برای مشارکت در جهان اجتماعی شیوه زندگی در آن را می‌آموزد - هر جهان اجتماعی که روش مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.
- (۳) فرد با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در خانواده می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند. - «مجازات زندان برای متقلبان در چین» نتیجه عمیق‌تری از «طررد شدن فرد متقلب توسط همسالان» دارد.
- (۴) هر فرد در یک جهان اجتماعی متولد می‌شود که به وسیله نسل‌های قبل ایجاد شده است؛ به این معنا که تمامی هویت اجتماعی فرد توسط جهان اجتماعی تعیین می‌شود - در هر جامعه‌ای افرادی هستند که هویتی که جهان اجتماعی برای آن‌ها در نظر گرفته را نمی‌پذیرند و جذب عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی نمی‌شوند که با سازوکار کنترل اجتماعی روبه‌رو خواهند شد.

۶۵- هر کدام از موارد زیر به‌ترتیب به کدام یک از روش‌های کنترل کژروی‌های اجتماعی اشاره دارد؟

- روشی که به واسطه آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود.
- شیوه‌ای که آثار و نتایج عمیق‌تری دارد.

- شیوه‌ای که بیشتر توسط سازمان‌ها و موسسات اجتماعی صورت می‌گیرد.

- (۱) اقناع - شیوه غیررسمی تشویق و تنبیه - شیوه رسمی تشویق و تنبیه
- (۲) تشویق و تنبیه - اقناع - شیوه غیررسمی تشویق و تنبیه
- (۳) شیوه رسمی تشویق و تنبیه - شیوه غیررسمی تشویق و تنبیه - اقناع
- (۴) اقناع - شیوه رسمی تشویق و تنبیه - شیوه غیررسمی تشویق و تنبیه

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۶۱ تا ۶۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۶۶ تا ۷۰ پاسخ دهید.

فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین

جهانی

(جامعه جهانی، تحولات نظام جهانی)

چالش‌های جهانی

(جهان دوقطبی)

صفحه‌های ۵۵ تا ۸۲

۶۶- تفاوت ویژگی جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید با جامعه جهانی جدید، چیست؟

- (۱) فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بود - در سده‌های هفدهم تا بیستم، نظام گسترده‌ای شکل گرفت که نتوانست سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی قرار دهد.
- (۲) اگر برخی از کشورها مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت‌های فرهنگی برتری برخوردار بودند گروه مهاجم را درون خود هضم می‌کردند - فرهنگ‌های مختلف می‌توانستند از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی عبور کنند.

- (۳) روابط اقتصادی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود - در دو سده نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع به صورت جوامع پیرامونی درآمد.
- (۴) فرهنگ کشورهای غیرغربی در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل داشت - در سده‌های هفدهم تا بیستم، اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت و جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی درآورد و بدین‌سان بر روابط بین‌المللی تأثیر گذاشت.

۶۷- هر کدام از موارد زیر مربوط به کدام مرحله شکل‌گیری نظام نوین جهانی است؟ (به ترتیب از راست به چپ)

«تأثیر بر نخبگان سیاسی جوامع غیر غربی، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکا، ظهور دولت - ملت‌های جدید»

- (۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار
- (۲) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی
- (۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی
- (۴) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

۶۸- کدام گزینه به درستی جدول زیر را کامل می‌کند؟

علت	معلول
اقتصاد تک‌محصولی	ب
الف	دوری از علم مبتنی بر معرفت دینی
تمرکز قدرت رسانه‌ای در دست افراد و شرکت‌های محدود	ج

- (۱) فقدان قدرت چانه‌زنی - ترویج علوم انسانی غربی - تضعیف سازوکارهای دموکراسی
- (۲) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی - انتقال ثروت به سمت غرب - متزلزل کردن هویت فرهنگی جوامع غربی
- (۳) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی - فقدان قدرت چانه‌زنی - تضعیف سازوکارهای دموکراسی
- (۴) توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی - فقدان قدرت چانه‌زنی - متزلزل کردن هویت فرهنگی جوامع غیرغربی

۶۹- کدام عبارت مربوط به نظرات مالتوس است؟

- (۱) مخالف دخالت دولت در اقتصاد است.
- (۲) رفاه کارگران موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و مشکلات بعدی می‌شود.
- (۳) کسانی که در فقر متولد می‌شوند حق حیات ندارند.
- (۴) انسانی که در دنیای از قبل تملک شده به دنیا می‌آید، می‌تواند قدرت خود را پیدا کند.

۷۰- کدام گزینه صحیح یا غلط بودن موارد زیر را به درستی و به ترتیب نشان می‌دهد؟

- چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید.
- در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی تشکیل شد که بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.
- مارکس خارج از بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پراخت.
- سوسیالیسم و کمونیسم به مالکیت خصوصی معتقد نیستند.

(۱) ص - ص - غ - غ (۲) غ - ص - ص (۳) ص - غ - ص (۴) غ - ص - غ - ص

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی رشد
صفحه‌های ۳۴ تا ۶۵

۷۱- هر یک از عبارت‌های زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟

- یک بازه زمانی که تغییرات رشدی انسان در آن رخ می‌دهد.

- چو عمرم مدتی با گل گذر کرد / کمال همنشین در من اثر کرد

- این نوع از دوقلوها حتماً همجنس هستند.

- بسیاری از تغییرات بدنی ما، وابسته به برنامه زیستی هستند.

(۱) فراخنای زندگی - عامل وراثتی - دوقلوی ناهمسان - رشد - روان‌شناسی رشد - عامل وراثتی - دوقلوی ناهمسان - پختگی

(۳) روان‌شناسی رشد - عامل محیطی - دوقلوی همسان - پختگی (۴) فراخنای زندگی - عامل محیطی - دوقلوی همسان - رشد

۷۲- کدام یک عبارت‌های زیر نادرست هستند؟

(الف) تعیین این که فرد دقیقاً چه زمانی از دوره کودکی به بزرگسالی می‌رسد، آسان نیست.

(ب) آزادی بازی و رشد عواطف انسان مربوط به دوره نوجوانی او است.

(ج) رفتار آمرانه با نوجوان جایز نیست و باید با او همچون عضو بزرگ خانواده رفتار کرد.

(د) عواملی چون نوع تربیت از طریق کروموزوم‌ها منتقل می‌شوند.

(۱) الف - ج (۲) الف - ب (۳) ب - د (۴) د - ج

۷۳- موقعیت زیر به چه مفهومی در روان‌شناسی رشد اشاره دارد؟

«هانی به فرایند رشد پسر کوچکش فکر می‌کرد که چطور خیلی سریع سینه‌خیز می‌رفت و بعد از آن چهار دست و پا حرکت می‌کرد.»

(۱) رشد جسمانی - حرکتی (۲) رشد شناختی (۳) رشد کودکی (۴) رشد سریع

۷۴- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) نوزاد در ماه‌های اولیه، قادر به بروز برخی از حالات هیجانی مانند احساس پشیمانی می‌باشد؛ اما این توانایی کامل و پایدار نیست.

(ب) عبارت «به وجد آمدن و از خود علاقه نشان دادن توسط کودکان در برابر محرک‌ها» به رشد هیجانی اشاره دارد. در این جنبه از رشد، کودک با دریافت واکنش از دیگران به هیجان‌های خود جهت می‌دهد.

(ج) «توجه کردن به ویژگی‌های ظاهری و حسی یک موضوع» و «تأثیر برنامه‌های تلویزیونی بر رشد زبان» در دو جنبه متفاوت از رشد بررسی می‌شوند.

(۱) درست - نادرست - نادرست (۲) نادرست - درست - نادرست

(۳) درست - درست - درست (۴) نادرست - نادرست - نادرست

۷۵- کدام گزینه در خصوص «رشد اجتماعی و اخلاقی» دوره کودکی درست است؟

(۱) در مراحل ابتدایی رشد اخلاقی، انگیزه عمل در کودک، بر پایه باور به درستی آن عمل است.

(۲) همکاری در بازی‌های گروهی و رعایت قواعد آن از شاخصه‌های رشد اجتماعی است.

(۳) در ۸ ماهگی واکنش کودک به محرک‌های اجتماعی محدود به لبخند زدن است.

(۴) برای اخلاق یک فرایند پیچیده و ناگهانی طی می‌شود. در این فرایند خانواده و همسالان نقش مهمی به عنوان معیار رفتار اخلاقی کودک ایفا می‌کنند.

۷۶- باتوجه به انتخاب کلمه‌های داخل کمانک، چند مورد از کلمه‌های عبارات زیر نادرست انتخاب شده‌اند؟

(الف) شدیدترین و گسترده‌ترین تغییرات زیستی مربوط به دوره ... است. (کودکی، نوجوانی)

(ب) یکی از ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی ... است. (ناگهانی بودن، تدریجی بودن)

(ج) در دوره نوجوانی اندازه و ظرفیت شش و قلب به ترتیب ... و ... می‌شود. (۳ و ۲ برابر، ۲ و ۳ برابر)

(د) علت احساس توانمندی در نوجوانان ... می‌باشد. (رشد اندام‌های داخلی، افزایش تغییرات هیجانی)

(ه) بم شدن صدای نوجوانان به ویژگی‌های ... جنسی اشاره دارد. (اولیه، ثانویه)

(۱) یک مورد (۲) سه مورد (۳) دو مورد (۴) چهار مورد

۷۷- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- افزایش ظرفیت حافظه در دوره نوجوانی، مرتبط با کدام توانایی شناختی این دوره است؟

- هیجان‌های نوجوانان در چه شرایطی به رفتارهای مخرب و پرخطر منجر می‌شود؟

- علت بروز پیامدهای ناسازگارانه تغییرات شناختی در دوره نوجوانی چیست؟

- افزایش تحریک‌پذیری نوجوانان و تغییر سریع حالات هیجانی آنان معلول کدام عامل است؟

(۱) افزایش سرعت تفکر و نگهداری اطلاعات بیشتر در یک لحظه - هدایت هیجان‌ها و به‌کارگیری آن‌ها در جهت صحیح - نداشتن تجربه لازم در

نحوه به‌کارگیری توانایی‌های مرتبط با شناخت - عدم به‌کارگیری مهارت‌های شناختی و کنترل هیجان

(۲) استفاده از رمزگردانی، اندوزش و بازیابی اطلاعات - عدم هدایت هیجان‌ها و به‌کارگیری آن‌ها در جهت غلط - افزایش سرعت تفکر و اشراف

نداشتن بر تصمیم‌ها و قضاوت‌ها - تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی

(۳) افزایش سرعت تفکر و نگهداری اطلاعات بیشتر در یک لحظه - عدم هدایت هیجان‌ها و به‌کارگیری آن‌ها در جهت غلط - نداشتن تجربه لازم

در نحوه به‌کارگیری توانایی‌های مرتبط با شناخت - تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی

(۴) استفاده از رمزگردانی، اندوزش و بازیابی اطلاعات - هدایت هیجان‌ها و به‌کارگیری آن‌ها در جهت صحیح - افزایش سرعت تفکر و اشراف

نداشتن بر تصمیم‌ها و قضاوت‌ها - عدم به‌کارگیری مهارت‌های شناختی و کنترل هیجان

۷۸- کدام مورد درخصوص عبارت زیر، درست است؟

«آرش ۱۶ ساله است. مدتی است که گرایش او به گروه همسالانش بیشتر از سابق شده و یافتن پاسخ سؤالات من کیستم؟ چه ویژگی‌هایی دارم؟ و ...

ذهنش را درگیر کرده است.»

(۱) گرایش آرش به گروه همسالانش، بدین معنی است که آرش علاقه‌ای به ارتباط با والدین و خواهر و برادرهای خود ندارد.

(۲) آرش در یافتن پاسخ سؤالاتی که ذهن او را درگیر کرده است، به جست‌وجوی خویشتن و کسب هویت می‌پردازد.

(۳) اگر آرش، به خود علاقه‌ای نداشته و هویتی منفی داشته باشد، به لحاظ روانی نسبت به افرادی که هویتی مثبت دارند، سالم‌تر است.

(۴) ایفای نقش جنسیتی آرش برای نشان دادن رفتارهای مردانه، از ویژگی‌های مربوط به بعد قومی هویت است.

۷۹- «عرفان ۱۷ سال دارد. یک سال است که مصدومیت او را خانه‌نشین کرده است، ولی او کم‌کم تمرینات خود را آغاز کرده تا به وضعیت جسمانی

قبل از مصدومیت برگردد و به‌صورت حرفه‌ای ورزش فوتبال را ادامه دهد.» کدام گزینه در مورد تغییراتی که عرفان در جنبه‌های مختلف رشد خود

تجربه کرده، نادرست است؟

(۱) برای کاهش فاصله خود واقعی و خود آرمانی، انتظار می‌رود عرفان رؤیاپردازی کند.

(۲) شناخت عرفان بدون تبدیل شدن به عقاید و باورها به اخلاق منتهی نمی‌شود.

(۳) فوتبالیست بودن عرفان خود واقعی و فوتبال حرفه‌ای بازی کردن خود آرمانی اوست.

(۴) رشد سریع شناختی عرفان باعث می‌شود او واکنش دقیق‌تری نسبت به مسائل دهد.

۸۰- در گزینه‌های زیر، واکنش کودکان و نوجوانان به پدیده‌های گوناگون، با یکدیگر مقایسه شده است. کدام گزینه درست نیست؟

(۱)

غذای فرد را پشت سرمان پنهان می‌کنیم.	کودک ۶ ماهه: دنبال غذا نمی‌گردد و فکر می‌کند که غذا، دیگر وجود ندارد.
	نوجوان: برایش سؤال می‌شود که چرا این کار را کردیم و فرضیه‌سازی می‌کند.

(۲)

چون معلم نیامده است، در زنگ ورزش می‌توانند بازی کنند.	کودک: درکنار هم، ولی به تنهایی بازی می‌کنند.
	نوجوان: ترجیح می‌دهند با همسالان خود بازی کنند.

(۳)

پولی که پیدا کرده را به صاحبش پس می‌دهد.	کودک ۴ ساله: نمی‌توان او را فردی اخلاق‌محور دانست، چون هنوز مسئول رفتار خود نیست.
	نوجوان: چون سرعت رشد شناختی او بالاست، احتمالاً توانسته تصمیم درستی را بگیرد.

(۴)

وقتی از فرد پرسیده می‌شود «تو کیستی؟»	کودک: ممکن است پاسخ دهد: «من پارسا هستم و موهای قهوه‌ای دارم.»
	نوجوان: در معرفی خود، شاید خودش را شخصی درونگرا معرفی کند.

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۸/۱۶

آزمون ۱۶ آبان ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۲۵ تا ۱۰:۴۵ صبح

۹۰ سؤال در ۸۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳) و (۱)	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۰۱	۱۰۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۱۶	۱۲۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران (دهم)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، شمیم پهلوان شریف، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، رضا خان بابائی، امیر زراندوز، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، فرهاد علی نژاد، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، یاسین مهدیان، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، فاطمه قربیان، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی	جامعه‌شناسی
هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن
فاطمه احمدی، محمد رسایی، یاسین ساعدی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی نژاد، محمد قربانی، امیرمحمد قلعه‌گاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صفت‌کار، احسان زینعلی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری زهره توکلی	مسئول درس: فریبا رتوفی ویراستار: محسن جمشیدی، زهرا شمسایی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مریم خسروی دهنوی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرانی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: وجیهه نجفی، نیما مروج، ابوالفضل مرادی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: یحیی بلوچی، مصطفی وکالتی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌گاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، امیرمحمد کماسی، علی ابراهیمی آرانی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)
(قواعد و تمرین‌های درس ۱)
صفحه‌های ۵ تا ۱۸

عربی (۱):

هذا خلق الله / المَعَالِمُ الْخَلَابَةُ
درس‌های ۵ و ۶
صفحه‌های ۶۷ تا ۹۲

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۹)

۸۱- ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ﴾: به راستی که ...

- (۱) ایمان آوردن گانی که در نمازشان فروتن‌اند، رستگار می‌شوند.
- (۲) مؤمنان آنانی را که در نمازشان فروتن‌اند، رستگار کرده‌اند.
- (۳) مؤمنانی که رستگار شده‌اند، در نمازهای خویش فروتن‌اند.
- (۴) مؤمنان رستگار شده‌اند؛ همانانی که در نمازشان فروتن‌اند.

۸۲- «لَا بُدَّ مِنْ تَأْلِيفِ كِتَابٍ يَضُمُّ صَنَاعَاتٍ يَدْوِيَّةَ تَجْذِبُ السَّائِحِينَ الْمُشْتَاقِينَ وَ كِتَابٍ يَحْتَوِي عَلَى أَنْوَاعِ حَلَوِيَّاتٍ لَذِيذَةٍ تُصْنَعُ فِي

الْمُدُنِ الْمُخْتَلَفَةِ لِتَنَاوُلِ مُحِبِّهَا.»:

- (۱) ناگزیر باید کتابی تألیف کرد که صنایع دستی را که گردشگران مشتاق را جذب می‌کند، در برگیرد و کتابی که انواع شیرینیجات لذیذی را در بردارد که آن‌ها را در شهرهای مختلف درست می‌کنند تا دوست‌دارانشان آن‌ها را بخورند.
- (۲) ناچار به تألیف یک کتاب هستیم که گردشگران علاقمند را به سوی صنایع دستی جذب کند و کتابی که به انواع شیرینیجات خوشمزه‌ای بپردازد که برای خوردن علاقمندان آن‌ها در شهرهای مختلف درست می‌شوند.
- (۳) ناچار باید کتابی را با اشتیاق نوشت تا صنایع دستی را دربرگیرد که گردشگران را جذب می‌کند و کتابی که انواع مختلفی از شیرینیجات را در برگیرد که علاقمندان آن‌ها در شهرهای مختلف برای خوردنشان آن‌ها را درست می‌کنند.
- (۴) ناگزیر باید کتابی نگاشت که صنایع دستی را که گردشگران علاقمند را جذب می‌کند در برگیرد و کتابی که انواع شیرینیجات خوشمزه‌ای را در برگیرد که در شهرهای مختلف برای خوردن دوست‌دارانشان درست می‌شوند.

۸۳- «لِلْبَطَّةِ غَدَةٌ بِالْقُرْبِ مِنْ ذَنْبِهَا تَحْتَوِي زَيْتًا خَاصًّا تَنْشُرُهُ عَلَى جَسْمِهَا فَلَا يَتَأَثَّرُ بِالْمَاءِ.»:

- (۱) اردک دارای غده‌ای در نزدیکی دُمش است که در برگیرنده روغنی خاص است که آن روی جسمش پخش می‌شود، پس آب آن را تحت تأثیر خود قرار نمی‌دهد.
- (۲) اردک غده‌ای نزدیک به دُمش دارد که روغنی خاص در بردارد که آن را روی بدن خود پخش می‌کند، پس تحت تأثیر آب قرار نمی‌گیرد.
- (۳) برای اردک غده‌ای نزدیک به دُمش وجود دارد که دارای روغن مخصوصی است که آن را روی جسمش منتشر می‌کند، پس آب در آن تأثیری ندارد.
- (۴) اردک غده‌ای در نزدیکی دُمش دارد و روغن خاصی را در برمی‌گیرد و آن روی بدنش منتشر می‌شود، پس آب در آن تأثیر نمی‌گذارد.

۸۴- « كان معلّمي الفاضل يقول: من العجيب أنّ الغراب يَستخدم صوته الخاصّ لِتحذير الحيوانات الأُخرى حتّى تبتعدَ عن

منطقة الخطر. »:

(۱) معلّم من که اهل فضل است می گفت: عجیب است که کلاغ از صدای خاصش برای هشدار دادن به حیوانات دیگر استفاده می کند تا آن ها را از منطقه خطر دور کند.

(۲) معلّم بافضیلت من می گفت: از عجایب این است که کلاغ صدایی خاص دارد که با استفاده از آن به حیوانات دیگر هشدار می دهد تا از منطقه خطر دور شوند.

(۳) معلّم من که اهل دانش است می گفت: عجیب است که کلاغ از صدای خاص خود برای آگاه کردن سایر حیوانات استفاده می کند تا از منطقه خطر دور گردند.

(۴) معلّم دانشمند من می گفت: عجیب است که کلاغ از صدای خاص خود برای هشدار دادن به حیوانات دیگر استفاده می کند تا آن ها از منطقه خطر دور گردند.

۸۵- « ما أظلم أعماق المحيط حين تنتظر إليها، ولكنّ هذا الظلام يصيرُ نهراً مُضيئاً بالأسماك التي تَحملُ البكتيريا المُضيئة

تحتَ عيونها. »:

(۱) اعماق اقیانوس چه تاریک است وقتی به آن نگاه می کنی، ولی این تاریکی به وسیله ماهیانی که در زیر چشم هایشان باکتری نورانی حمل می کنند، روزی روشن می شود.

(۲) اعماق اقیانوس تاریک نیست هنگامی که به آن نگاه می کنی، زیرا به وسیله ماهی هایی که زیر چشم هایشان باکتری نورانی حمل می کنند، مثل یک روز روشن می شود.

(۳) اعماق اقیانوس چقدر تاریک است هنگامی که آن را می بینی، اما این تاریکی به وسیله ماهیانی که باکتری نورانی در زیر چشمشان دارند، یک روز روشن می شود.

(۴) چقدر تاریک است اعماق اقیانوس وقتی به آن نگاه می کنی، ولی به کمک ماهی هایی که در زیر چشم هایشان باکتری روشن کننده دارند، روزی پُر نور می شود.

۸۶- عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) يُسَافِرُ السَّيَّاحُ إِلَى إِيرَانَ لِقَضَاءِ الْعُطْلَاتِ دُونَ أَنْ يَشْعُرُوا بِالْاضْطِرَابِ وَالْخَطَرِ: جهانگردان برای گذراندن تعطیلات خود به ایران می‌آیند بدون اینکه احساس اضطراب و خطر کنند.

(۲) يَنْتَفِعُ الطَّبِيبُ الْحَاقِقُ بِالْأَعْشَابِ الطَّبِئَةِ لِمُعَالَجَةِ بَعْضِ الْأَمْرَاضِ: پزشک ماهر می‌تواند برای درمان برخی بیماران، از گیاهان دارویی بهره ببرد.

(۳) إِنَّ صِنَاعَاتِنَا الِيدَوِيَّةَ إِضَافَةً إِلَى جَذْبِ السَّائِحِينَ تَقْدِرُ أَنْ تُصَيِّرَ إِيرَانَ غَنِيَّةً: همانا صنایع دستی‌مان علاوه بر جذب گردشگران می‌تواند ایران را ثروتمند کند.

(۴) رُبَّمَا تَتَأَثَّرَانِ بِإِحْدَى مِثَالِ الْأَرَاذِلِ الَّذِينَ يَضُرُّونَ النَّاسَ بِأَعْمَالِهِمْ: چه‌بسا بر روی یکی از صدها فرومایه‌ای که با کارهایشان به مردم زیان می‌رسانند، تأثیر بگذارید.

۸۷- عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) مَا أَقْصَرَ أَيَّامَ فَصْلِ الصَّيْفِ، كَأَنَّ السَّاعَاتِ تَمُرُّ بِسُرْعَةِ أَمَامِ عَيْنِي: چقدر روزهای فصل تابستان کوتاه است، گویی ساعت‌ها به سرعت مقابل چشمم می‌گذشتند.

(۲) لَا عَمَلَ مُتَعَبٍ فِي طَرِيقٍ مَنْ يَسْعَى بِجَدٍّ لِأَنَّهُ يَعْتَقِدُ أَنَّ الْإِسْتِمْرَارَ مِفْتَاحُ النَّجَاحِ: در مسیر کسی که با جدیت می‌کوشد هیچ کار خسته‌کننده‌ای نیست زیرا او اعتقاد دارد که ادامه‌دادن کلید موفقیت است.

(۳) أَعْقَلَكُمْ مَنْ يَبْتَغِدُ عَنِ الْمَجَادَلَةِ عَمَّا يَحْزَنُهُ لِأَنَّ الصَّمْتَ قَدْ يَكُونُ أَحْسَنَ: خردمندترین شما کسی است که از بحث درباره آنچه از آن اندوهگین می‌شود دوری کند، زیرا قطعاً سکوت بهتر است.

(۴) عِنْدَمَا كُنْتُ أَكْتُبُ أَفْكَارِي عَلَى الْوَرَقَةِ أَدْرَكْتُ أَنَّ الْكِتَابَةَ هِيَ الدَّوَاءُ الْوَحِيدَ لِي: هنگامی که اندیشه‌هایم را روی کاغذ می‌نوشتم، دریافتم که نوشتن تنها دارو برای من است.

۸۸- «گردشگران در سالن فرودگاه حاضر شدند اما راهنما حاضر نشده است!»؛ عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) إِنَّ السَّيَّاحَ حَضَرُوا فِي الصَّالَةِ الْمَطَارِيَّةِ، لَكِنَّ الدَّلِيلَ لَيْسَ حَاضِرًا!

(۲) السَّائِحُونَ حَضَرُوا فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ، كَأَنَّ الدَّلِيلَ لَا يَحْضُرُ!

(۳) حَضَرَ السَّيَّاحُ فِي صَالَةِ الْمَطَارِ، لَكِنَّ الدَّلِيلَ لَمْ يَحْضُرْ!

(۴) حَضَرَ السَّائِحُ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ، لَكِنَّ مَا حَضَرَ الدَّلِيلُ!

۸۹- عَيْنُ الْأَيْدِ عَنْ مَفْهُومِ هَذَا الْبَيْتِ: « أَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ / إِنَّمَا النَّاسُ لِأُمِّ وَ لَأَبٍ! »

- (۱) أب و أم هنرم، فخر به خود دارم و بس
 نه که چون بی هنری فخر کنم بر أم و أب
 (۲) بنی آدم اعضای یکدیگرند
 که در آفرینش ز یک گوهرند
 (۳) این همه روز مرگ یکسانند
 شناسی ز یکدیگرشان باز
 (۴) همه زاده یک خاکیم
 همه در جستجوی افلاکیم

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩٠ - ٩٤) بما يناسب النص:

ليست كتابة الإنشاء الجيد موهبة إلهية تتحكم فيها قوانين الوراثة، فهي ليست كلون الشعر أو شكل العينين، إنما هي قدرة مكتسبة كاللغة التي نتعلمها من مجتمعنا. فهناك من يجد مدداً من بيئته أو نفسه أكثر مما يجده أمثاله، فنراه يتوفق. الإنشاء تعبير عما نفكر فيه أو نحس به، و التعبير ميل طبيعي يولد مع الطفل، نرى الطفل في كل مجتمع ميالاً إلى الحديث عما يرى حوله من الأشياء أو عما يسمع من والديه، فإن قدرة الفرد على التعبير تنمو من الطفولة تدريجياً. نحن نفترض أولاً رغبة الفرد في الكتابة و تحسينها، لأن الرغبة تساوي نصف الطريق، و العمل بعد ذلك يساوي النصف الآخر، و العوامل التي تساعد الأفراد على كتابة الإنشاء، مستمدة من العنصرين الهامين: الفكر و اللغة، و نكتفي هنا بذكر بعضها: الاطلاع و القراءة، الثروة اللغوية و معرفة قواعد اللغة.

۹۰- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبِ النَّصِّ:

- (۱) إن كتابة الإنشاء ليست مثل إنشاد الشعر!
 (۲) من يتعلم لغة يقدر على كتابة الإنشاء الجيد!
 (۳) يشاق الطفل إلى التكلم حول ما يراه و هذا سينفعه!
 (۴) عندما يفكر الإنسان في موضوع يبدأ بالكتابة حوله!
 ۹۱- عَيْنُ الْخَطَأِ: كل فرد يستطيع أن يتقدم في الكتابة كثيراً . . .

- (۱) لأنها غير مقيّدة بالموهبة الإلهية!
 (۲) لأن كل من يرغب فيها فنراه يتوفق!
 (۳) لأن الفرد يقدر على تعلمها و تقويتها منذ الطفولة!
 (۴) لأنها هي التعبير عن المشاهدات و التعبير ميل طبيعي لنا!

۹۲- عَيْنَ مَا لَمْ يُذَكَّرْ فِي النَّصِّ حَوْلَ كِتَابَةِ الْإِنْشَاءِ:

(۱) صعوبات الطريق (۲) عوامل النجاح (۳) مصدر هذه القدرة (۴) تأثير المجتمع

■ عَيْنَ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۹۳ و ۹۴)

۹۳- « نَتَعَلَّم - تعبير - تُسَاعِد - قوانين »:

(۱) نتعلم: فعل مضارع - للمتكلم مع الغير - مزيد ثلاثي من باب تفعّل؛ مصدره: تعلّم / فعل و فاعل

(۲) تعبير: اسم - مصدر للمزيد الثلاثي و له حرف زائد واحد - معرب / خبر و مرفوع بعلامة الضمة

(۳) تُساعد: مضارع - مزيد ثلاثي من باب مُفاعلة، له حرف زائد واحد / فعل و فاعل، مفعوله: الأفراد

(۴) قوانين: اسم - جمع (مفردة: قانون، مذكّر) - معرب / فاعل لفعل «تتحكّم» و مرفوع بعلامة الياء

۹۴- « النِّصْف - يتوقّف - نكتفي - نحن »:

(۱) النِّصْف: اسم - مفرد مذكّر - معرب / فاعل و مرفوع بعلامة الضمة الظاهرة في آخره

(۲) يتوقّف: مضارع - صيغته للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي؛ له حرفان زائدان / فعل و فاعل

(۳) نكتفي: فعل مضارع - للمتكلم مع الغير - مزيد ثلاثي من باب افتعال / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

(۴) نحن: اسم - ضمير منفصل للمتكلم مع الغير - مبني (لا تتغيّر علامة آخره) / مبتدأ، و خبره: نفترض

■ عَيْنَ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۹۵ - ۱۰۰)

۹۵- عَيْنَ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(۱) لَا تَسُبُّوا النَّاسَ فَتَكْتَسِبُوا الْعِدَاوَةَ بَيْنَهُمْ.

(۲) لَا فَقْرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ وَ لَا عِبَادَةَ مِثْلَ التَّقَرُّ.

(۳) لَا تَجْتَمِعُ خَصَلَتَانُ فِي الْمُؤْمِنِ أَبَدًا: الْبُخْلُ وَ الْكِذْبُ.

(۴) الْمُشْتَرِي فِي مَتَجَرِّ صَدِيقِي مُتَرَدِّدٌ فِي شِرَاءِ الْبِضَاعَةِ.

۹۶- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ جَمْلَةٌ فَعَلِيَّةٌ:

- (١) حَتَّى الْوَرْدِ الْمُتَسَاقِطِ عَلَى الْأَرْضِ جَمَالُهُ كَثِيرٌ لِلنَّاضِرِينَ.
- (٢) لَا كَاتِبٌ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مُجْتَهِدًا فِي الْكِتَابَةِ، فَأَكْتُبْ كَثِيرًا.
- (٣) إِنَّ الطَّيْنَ تَرَابٌ يُخْتَلَطُ بِالْمَاءِ وَ لَوْ زَالَتْ عَنْهُ الرُّطُوبَةُ.
- (٤) الْجَوْلَةُ الْعِلْمِيَّةُ عَمَلٌ مُفِيدٌ لَنَا تُفَرِّحُنَا رَغْمَ صَعُوبَتِهَا.

۹۷- عَيْنَ الْخَبَرِ يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَقِيَّةِ: (فِي النَّوعِ: الْإِسْمُ أَوِ الْجَمْلَةُ)

- (١) أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ.
- (٢) حُسْنُ الْأَدَبِ فِي التَّعَامُلِ مَعَ النَّاسِ فَضِيلَةٌ.
- (٣) الْغَرَابُ الْأَسْوَدُ فَوْقَ الشَّجَرَةِ يَبْحَثُ عَنْ طَعَامٍ لِلْأَكْلِ.
- (٤) دَوْرَانُ رَأْسِ الْبُومِ بِمِقْدَارِ مِئْتَيْنِ وَ سَبْعِينَ دَرَجَةً أَمْرٌ عَجِيبٌ.

۹۸- عَيْنَ «كَانَ» تَخْتَلِفُ حَسَبَ الْمَعْنَى وَ الْمَقْهُومِ:

- (١) كَأَنَّ الطَّلَّابَ يُفَكِّرُونَ كَيْفَ يُمْكِنُ أَنْ تُقَدِّمَهُمُ الدِّرَاسَةُ فِي الْحَيَاةِ.
- (٢) كَأَنَّ الْحَيَاةَ لِبَعْضِ هَؤُلَاءِ الْكُفَّارِ أَلَمٌ مُزْمَنٌ لَا يَنْتَهِي أَبَدًا.
- (٣) قَالَتِ الطِّفْلَةُ: كَأَنَّ سَيَّارَةَ أَبِي خَيْرٍ مِنَ السَّيَّارَاتِ الْأُخْرَى.
- (٤) كَأَنَّ تَيَّارَ الْكَهْرِبَاءِ يَنْقَطِعُ كُلَّ يَوْمٍ فِي هَذِهِ الْمُنْطَقَةِ.

۹۹- عَيْنَ خَبَرِ الْحُرُوفِ الْمَشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ مِثْنِيًّا:

- (١) إِنَّ لَحْظَةَ زِيَارَةِ الْأَقْرَبَاءِ لَحْظَةٌ نَحْنُ نَنْتَظَرُهَا جَمِيعًا.
- (٢) كَأَنَّ هَذِهِ مَسْأَلَةٌ لَمْ يَسْتَطِعِ الْمُفَكِّرُونَ أَنْ يَحْلُوهَا حَتَّى الْآنَ.
- (٣) كَأَنَّكُمْ أَشْجَارٌ مُعَمَّرَةٌ فِي عَوَاصِفِ الْحَيَاةِ وَ أَنْتُمْ لَا تَتَحَنُّونَ إِلَّا لِلَّهِ.
- (٤) إِنَّ أَثْمَنَ هَدِيَّةٍ أَهْدَيْهَا إِلَيْكَ هِيَ هَذِهِ النَّصَائِحُ النَّافِعَةُ، فَتَمَسَّكْ بِهَا.

۱۰۰- عَيْنَ «لَا» لَيْسَتْ نَافِيَةً لِلْجِنْسِ:

- (١) لَا تَوَكَّلْ عَلَى النَّاسِ نَافِعٌ لِلَّذِي يُرِيدُ أَنْ يَفُوزَ.
- (٢) يَأْتِي عِدَدُ مِنَ السَّيَّاحِ إِلَى هُنَا فَلَا بَاحِثَ بَيْنَهُمْ.
- (٣) لَا تُشْجَعْ عَلَى مَا يُضِلُّ وَلَدَكَ عَنْ سَبِيلِ رَبِّكَ.
- (٤) لَا تَرْحَمْ عَلَى مَنْ يُؤْذِي النَّاسَ مَقْبُولٌ عِنْدَ الْكِبَارِ.

تاریخ (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس دوم: ایران و جهان در
آستانه دوره معاصر
(از ابتدای جهان در آستانه دوران معاصر)
درس سوم:
سیاست و حکومت در عصر قاجار
صفحه‌های ۲۴ تا ۴۶

۱۰۱- با توجه به ترتیب موارد زیر، کدام گزینه درست است؟

الف) قرن ۱۳ میلادی

ب) ۱۶۴۶ میلادی

ج) ۱۶۸۸ میلادی

د) ۱۷۸۹ میلادی

(۱) الف) میان مجلس به رهبری الیورکرامول و چارلز یکم، پادشاه انگلستان، جنگی درگرفت. ب) پارلمان در انگلستان به وجود آمد. ج) پس از مرگ کرامول،

مجلس و نظام پادشاهی دوباره احیا شدند و در ستیز مجدد میان آن دو، مجلس پیروز شد. د) جورج واشینگتن نخستین رئیس جمهور آمریکا شد.

(۲) الف) پارلمان در انگلستان به وجود آمد. ب) میان مجلس به رهبری الیورکرامول و چارلز یکم، پادشاه انگلستان، جنگی درگرفت. ج) پس از مرگ کرامول،

مجلس و نظام پادشاهی دوباره احیا شدند و در ستیز مجدد میان آن دو، مجلس پیروز شد. د) جورج واشینگتن نخستین رئیس جمهور آمریکا شد.

(۳) الف) جورج واشینگتن نخستین رئیس جمهور آمریکا شد. ب) پارلمان در انگلستان به وجود آمد. ج) میان مجلس به رهبری الیورکرامول و چارلز یکم،

پادشاه انگلستان، جنگی درگرفت. د) پس از مرگ کرامول، مجلس و نظام سلطنت دوباره احیا شدند و در ستیز مجدد میان آن دو، مجلس پیروز شد.

(۴) الف) جورج واشینگتن نخستین رئیس جمهور آمریکا شد. ب) میان مجلس به رهبری الیورکرامول و چارلز یکم، پادشاه انگلستان جنگی درگرفت.

ج) پس از مرگ کرامول، مجلس و نظام سلطنت دوباره احیا شدند و در ستیز مجدد میان آن دو، مجلس پیروز شد. د) پارلمان در انگلستان به

وجود آمد.

۱۰۲- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی ارائه می‌دهد؟

الف) طبقه متوسط که اغلب تحصیل کرده بودند، از پرداخت مالیات معاف بودند.

ب) یکی از برنامه‌های پادشاه، گسترش سرزمین و دستیابی به دریاهای آزاد برای کسب منافع تجاری و سیاسی بود.

ج) انقلابیون، پادشاه مستبد خود را وادار به امضای قانون اساسی جدید و پذیرش نظام مشروطه سلطنتی کردند.

(۱) عبارت «ج» برخلاف «ب» مربوط به کشور روسیه بوده و «ب» عبارت درستی است.

(۲) عبارت «ب» همچون «ج» مربوط به کشور روسیه بوده و «ج» عبارت درستی است.

(۳) عبارت «الف» همچون «ج» مربوط به کشور فرانسه بوده و «الف» عبارت صحیحی نیست.

(۴) عبارت «الف» برخلاف «ب» مربوط به کشور روسیه بوده و «الف» عبارت صحیحی نیست.

۱۰۳- **نهایی** به ترتیب، پاسخ صحیح سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) در دوران صدارت کدام شخص نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت؟

ب) سال‌های نخست سلطنت فتحعلی‌شاه چگونه گذشت؟

ج) آقامحمدخان قاجار نخست کدام نواحی ایران را به تصرف خود درآورد؟

د) چرا از آقامحمدخان در تاریخ، به نیکویی یاد نمی‌شود؟

۱) میرزاتقی‌خان - لشکرکشی‌های پی‌درپی به قفقاز برای دستیابی به جواهرات و غنائم جانشینان نادرشاه - نواحی شمالی و مرکزی - به سبب

بی‌رحمی و کینه‌توزی‌اش در برخورد با مخالفان و رقیبان

۲) میرزا آقاسی - سرکوب شورش‌های داخلی و تحکیم پادشاهی در خاندان قاجار - نواحی شرقی و جنوبی - به سبب استفاده از وزیران نالایق و فشار

مالیات بر مردم

۳) میرزاتقی‌خان - لشکرکشی‌های پی‌درپی به قفقاز برای دستیابی به جواهرات و غنائم جانشینان نادرشاه - نواحی شرقی و جنوبی - به سبب استفاده از

وزیران نالایق و فشار مالیات بر مردم

۴) میرزا آقاسی - سرکوب شورش‌های داخلی و تحکیم پادشاهی در خاندان قاجار - نواحی شمالی و مرکزی - به سبب بی‌رحمی و کینه‌توزی‌اش در

برخورد با مخالفان و رقیبان

۱۰۴- **نهایی** کدام موارد درباره نظام سیاسی و اداری در دوره قاجار درست هستند؟

الف) شاهان قاجاری در عمل به طور کامل و همیشه، قدرت استبدادی و اختیارات نامحدود خود را به کار می‌بستند.

ب) اداره ایالت آذربایجان به جز مواقع جنگی، بر عهده ولیعهد بود.

ج) در دوران ناصرالدین‌شاه و تحت تأثیر مواجهه ایران با تمدن غربی، وزارت‌خانه‌های دیگری به تشکیلات اداری افزوده شد.

د) بسیاری از شاهان قاجار و کارگزاران زیردست آنان اگرچه در برابر مردم ایران مستبد و ظالم بودند، اما نسبت به بیگانگان از خود ضعف و سستی

نشان می‌دادند.

۱) «الف» و «د» ۲) «ب» و «ج» ۳) «الف» و «ب» ۴) «ج» و «د»

۱۰۵- با توجه به موارد زیر کدام گزینه درست است؟

الف) عهدنامه ترکمانچای

ب) عهدنامه فین‌کنشتاین

ج) دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه

د) عهدنامه آخال

۱) «د» مقدم بر «الف» و «ج» مقدم بر «ب» است.

۲) «ب» مقدم بر «د»، و «الف» و «ج» در یک بازه زمانی اتفاق افتاده‌اند.

۳) «الف» و «ب» در یک بازه زمانی و «ج» مقدم بر «د» است.

۴) «د» مقدم بر «ب» و «الف» مقدم بر «ج» است.

تاریخ (۱)

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالاتی ۱۰۶ تا ۱۱۰ «یا» به سؤالاتی ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فصل سوم:

ایران در عصر باستان

(درس‌های ۷ تا ۹)

صفحه‌های ۶۱ تا ۸۹

۱۰۶- کدام یک از منابع زیر جزء منابع دست اول غیرنوشتاری است؟

(۱) بقایای کاخ اردشیر بابکان - آثار باقی‌مانده از هرودت - پایان‌نامه‌های تحصیلی و مقاله‌ها

(۲) بقایای تخت جمشید - آملی تئاتر رم - سردیس بقراط

(۳) بقایای کاخ تیسفون - بقایای پنج ستون از سنگ‌نوشته‌های بیستون - آرامگاه شی‌هوانگ‌تی

(۴) بقایای مردان نمکی زنجان - طرح‌های پژوهشی دانشگاه - ظروف باقی‌مانده از تمدن سند

۱۰۷- کدام یک از عبارتهای زیر درباره «ایران در دوران پیش از تاریخ» درست است؟

(الف) بعضی پژوهشگران احتمال داده‌اند گروه‌هایی از جمعیت‌های انسانی از آفریقا، آسیای مرکزی، قفقاز و شبه‌قاره هند در دوران نوسنگی به سوی فلات ایران مهاجرت کرده‌اند.

(ب) ساکنان نواحی کوهپایه‌ای زاگرس، نخستین مردمانی بوده‌اند که حدود ۱۲ هزار سال پیش شروع به کشت گیاهانی مانند جو و گندم و اهلی کردن جانورانی مثل بز و گوسفند کردند.

(ج) یکی از دستاوردهای صنعت فلزکاری ساکنان فلات ایران، ساخت اشیاء و ابزارهای مفرغی از طریق آمیختن مس با ماده قلع بود که بهترین نمونه آن مفرغ‌های لرستان است.

(د) شوش و جیرفت در خوزستان، شهداد و چغامیش در کرمان، شهر سوخته در سیستان و سیلک در کاشان، نخستین شهرها در فلات ایران بودند.

(۱) «ب» و «ج» (۲) «ج» و «الف» (۳) «د» و «ب» (۴) «الف» و «د»

۱۰۸- کدام گزینه درباره شهر و شهرنشینی در دوره ایلام درست ولی درباره دین و اعتقادات آن تمدن نادرست است؟ (به ترتیب)

(۱) شهر انشان یکی از کهن‌ترین شهرها و مراکز تمدنی جهان به‌شمار می‌رود. - ایلامیان به خدایی مشخص برای پیشرفت کار خود اعتقاد داشتند.

(۲) سیمش از دیگر شهرهای ایلام است که احتمالاً بر جای شیراز کنونی قرار داشته است. - الهه‌های مادر بسیار مقدس بودند و مقام رفیعی در سلسله مراتب خدایان ایلامی داشتند.

(۳) شهر بزرگ و آباد شوش که در نتیجه یورش آشوریانیپال با خاک یکسان شده بود، در دوره هخامنشیان دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت. - در ایلام، کاهنان آداب و تشریفات دینی را خودشان به‌جا می‌آوردند.

(۴) ایلامیان در بخش شرقی قلمرو خود، واقع در استان فارس امروزی پایتخت دیگری به نام آنزان یا انشان داشتند. - معبد چغازنبیل، ستایشگاه اینشوشیناک محسوب می‌شود.

۱۰۹- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) هووخشتر با تشکیل سپاهی منظم و کارآمد از قبایل مختلف، قدرت خود را بر مناطق وسیعی از ایران تثبیت کرد.

(۲) اتحاد هووخشتر با بابل موجب شد حاکمیت آشوریان خاتمه یابد.

(۳) پس از پیروزی‌های نظامی، قلمرو ماد تا شمال بین‌النهرین و بخش‌های وسیعی از آسیای صغیر گسترش یافت.

(۴) آستیاگ همانند پدر خود، با تدبیر و لیاقت حکومت کرد و توانست شکوه ماد را تداوم ببخشد.

۱۱۰- کدام گزینه درباره رویدادهای دوره پادشاهی اردشیر دوم هخامنشی درست است؟

(۱) شورش کوروش کوچک و سربازان مزدور یونانی او سرکوب شد و مصر از سلطه هخامنشیان خارج گردید.

(۲) در اواسط پادشاهی او، کوروش کوچک سر به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت شد.

(۳) در ابتدای سلطنت خود، مدعیان احتمالی سلطنت را از میان برداشت و مصر را به قلمرو هخامنشیان بازگرداند.

(۴) شورش کوروش کوچک و سربازان مزدور یونانی وی را درهم شکست و مصر را بار دیگر به قلمرو هخامنشیان بازگرداند.

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۰۶ تا ۱۱۰ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ دهید.

فصل دوم: ظهور اسلام
فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام
تا پایان صفویه
(درس‌های ۷ تا ۹)
صفحه‌های ۶۶ تا ۱۰۰

۱۱۱- کدام عوامل در شکوفایی و توجه مسلمانان به «علم کلام» تأثیر داشتند؟

(الف) آموزه‌های قرآن و سفارش پیامبر انگیزه فراوانی در مسلمانان ایجاد کرد.

(ب) بروز اختلافات دینی در میان مسلمانان و شکل‌گیری فرقه‌ها و مذاهب مختلف اسلامی

(ج) لزوم دفاع از باورهای دینی اسلام در برابر عقاید غیراسلامی

(د) حمایت مادی و معنوی برخی خلفاء، وزیران و دیگر مقام‌های حکومتی از عالمان

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «د»

۱۱۲- کدام گزینه پیرامون «خلافت فاطمیان» درست است؟

(۱) از اوایل دوران مستنصر، حکومت فاطمیان دچار ضعف سیاسی و بحران اقتصادی شد.

(۲) خلافت فاطمی نسبت به ترویج مذهب تشیع اسماعیلی در مناطق زیر سلطه خود اهتمام جدی داشت و پیروان سایر مذاهب از جمله اهل تسنن را در محدودیت شدید قرار داده بود.

(۳) هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز عملی و آموزشی بزرگ، ترجمه آثار مسلمانان و پیشرفت در معماری و صنعت بود.

(۴) در دربار فاطمیان، خزانه‌ای مخصوص لباس وجود داشت و دارای انباری از لباس‌های متنوع بود که در مناسبت‌های گوناگون و متناسب با فصول مختلف میان کارکنان دربار توزیع می‌شد.

۱۱۳- کدام یک از گزینه‌ها، گزینه صحیحی در خصوص منبع اطلاعات زیر است؟

(الف) خسرو پرویز از جمله فرمانروایانی بود که توسط حضرت محمد (ص) به اسلام دعوت شد؛ اما دعوت پیامبر را نپذیرفت.

(ب) روند اسلام‌پذیری ایرانیان تدریجی بوده است.

(ج) در خلال فتح ایران، تعدادی از دهقانان و دیگر بزرگان محلی و دسته‌هایی از جنگاوران به اسلام گرویدند.

(د) پادشاه ساسانی، به حاکم ایرانی یمن امر کرد که به حجاز رود و پیامبر اسلام (ص) را دستگیر و روانه تیسفون کند.

(۱) عبارت «د» همچون «ب» از پاره‌ای از روایاتی که برخی مورخان در نادرستی آن تردید دارند، به دست آمده است.

(۲) عبارت «د» از پاره‌ای از روایاتی که برخی مورخان در درستی آن تردید دارند، به دست آمده است.

(۳) «ب» همچون «د» از شواهد و مستندات تاریخی مربوط به صلح‌نامه‌ها و معاهده‌ها به دست آمده است.

(۴) «ب» همچون «ج» از شواهد و مستندات تاریخی که در درستی آنان شک وجود دارد، به دست آمده است.

۱۱۴- کدام گزینه وجه مشترک دو سلسله طاهریان و سامانیان محسوب نمی‌شود؟

(۱) هر دو ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی منطقه خراسان و ماوراءالنهر داشتند.

(۲) هر دو با فرمان خلیفه عباسی به حکومت رسیدند.

(۳) امیران سلسله‌های طاهری و سامانی، عموماً نسبت به خلفای بنی‌عباس اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند.

(۴) هر دو با دشمنان خلافت عباسی مانند علویان طبرستان و صفاریان سر ستیز داشتند.

۱۱۵- کدام مورد، به فارابی فیلسوف بزرگ ایرانی نسبت داده شده است؟

(۱) از خراسان به دمشق و سپس بغداد رفت و فلسفه اسلامی را با تلفیق آراء اسلامی و یونانی بنیان نهاد.

(۲) فلسفه مشایی را که تلفیقی از جهان‌بینی اسلامی و فلسفه ارسطویی و نوافلاطونی بود پایه‌گذاری کرد.

(۳) فلسفه مشایی را به اوج خود رساند و از شکوفایی فوق‌العاده‌ای برخوردار ساخت.

(۴) سهم بسزایی در مطرح کردن فلسفه و زبان فارسی به‌عنوان زبان علم داشت.

درس دوم: مدیریت شهر
و روستا
(تا پایان مدیریت روستاها)
صفحه‌های ۲۱ تا ۳۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۱۶- کدام گزینه به‌ترتیب جاهای خالی عبارت‌های زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

- یکی از پدیده‌های ناشی از نظام اقتصادی سرمایه‌داری، است.

- پدیده دیگری که در اطراف شهرهای بزرگ در نتیجه مشکل مسکن شکل می‌گیرد، است.

- در کشور ما پدیده در اطراف برخی از شهرهای بزرگ به وجود آمده است.

(۱) نابرابری فضایی - اسکان غیرقانونی - حاشیه‌نشینی (۲) نابرابری اقتصادی - رشد بخش غیررسمی - زاغه‌نشینی

(۳) نابرابری اقتصادی - اسکان غیررسمی - زاغه‌نشینی (۴) نابرابری فضایی - رشد بخش غیررسمی - حاشیه‌نشینی

۱۱۷- کدام گزینه دلیل مناسبی را برای متن زیر ارائه می‌دهد؟

«در اقتصاد این شهرها بخش غیر رسمی یا بخش غیرقانونی اشتغال رشد می‌کند.»

(۱) گروهی از فعالان این بخش را کودکان کار تشکیل می‌دهند.

(۲) یکی از مشکلات مهم شهرها افزایش طبیعی جمعیت شهری و افزایش جمعیت در اثر مهاجرت نیروی کار به شهرهاست.

(۳) امروزه ثروت و درآمد جهان به شدت در دست برخی کشورهای مرکز متمرکز شده است.

(۴) شهرهایی که با مهاجرت بی‌رویه روبه‌رو هستند، با کمبود مسکن مواجه هستند.

۱۱۸- کدام موارد شامل مطالب صحیحی هستند؟

الف) شهر هوشمند به شهری گفته می‌شود که در آن برای امور مختلف مانند حمل و نقل، مصرف انرژی، مدیریت ترافیک، مدیریت پسماند و ... از فناوری نانو تکنولوژی استفاده شود.

ب) در شهرهای هوشمند، گردش آزاد اطلاعات اهمیت دارد و در مکان‌های عمومی مانند ایستگاه‌های اتوبوس، داخل تونل‌های مترو، فروشگاه‌های بزرگ و بخش‌هایی از پیاده‌روها دسترسی به Wi-Fi رایگان برای همه وجود دارد.

ج) معماری و طراحی شهر، قاعده‌ای ثابت و یکسان دارد و به دلیل قدیمی بودن فرهنگ و هویت شهروندان، این عناصر در زیباسازی شهری نقشی ندارند.

د) طراحی خط بساواپی مخصوص عبور نابینایان و رمپ عبور ویلچر در ساختمان‌های عمومی و پارک‌ها نشان‌دهنده توجه به نیازهای افراد ویژه مانند معلولان، جانبازان و سالخوردگان است.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «الف» و «ج»

۱۱۹- **نهایی** اگر مجموع فضاهای سبز یک شهر ۱۵۰۰۰ مترمربع و جمعیت آن شهر ۲۵۰۰۰ نفر باشد، سرانه کاربری فضای سبز شهر به ازای هر نفر چند متر مربع خواهد بود؟

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۶

۱۲۰- چند مورد از گزاره‌های زیر پیرامون مهم‌ترین مشکلات روستاها صحیح می‌باشد؟

الف) ۷۶ درصد فقیران در کشورهای قاره آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین زندگی می‌کنند.

ب) اغلب روستاییان به دلیل گرفتار شدن به واسطه‌ها مجبورند محصولات خود را با قیمت بسیار پایین به فروش برسانند.

ج) امروزه کمبود تجهیزات و خدمات به تنهایی تحت عنوان «فقر روستایی» بررسی می‌شود.

د) به‌طور تقریبی می‌توان گفت همه شهرنشینان در جهان سطح زندگی بالایی دارند.

ه) ۶۳ درصد فقر در جهان مربوط به نواحی روستایی است و قطعه قطعه بودن زمین‌های کشاورزی از جمله مسائلی است که روستاییان با آن دست و پنجه نرم می‌کنند.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

جغرافیای ایران

فصل دوم: جغرافیای طبیعی ایران

(درس‌های ۵ و ۶)

صفحه‌های ۳۴ تا ۶۲

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالات ۱۲۱ تا ۱۲۵ «یا» به سؤالات ۱۲۶ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

۱۲۱- با توجه به موارد در جدول، کدام گزینه اطلاعات صحیحی ارائه نمی‌دهد؟

علت	معلول
دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت	(الف)
(ب)	مناطق خشک و بیابانی به وجود می‌آید که دارای آب و هوای گرم و خشک و بدون بارندگی هستند.

(۱) الف) آب و هوایی معتدل را در عرض ۶۰ درجه زمین تشکیل می‌دهد. - (ب) تابش عمود و یا نزدیک به عمود خورشید

(۲) الف) آب و هوایی گرم و خشک را در عرض ۳۲ درجه زمین تشکیل می‌دهد. - (ب) عامل پرفشار جنب حاره‌ای

(۳) الف) اختلاف دما را در نواحی داخلی ایران به وجود می‌آورد. - (ب) وجود مدار راس السرطان

(۴) الف) مناطقی همچون کویر و دشت لوت را به وجود می‌آورد. - (ب) وجود مدار راس الجدی

۱۲۲- کدام گزینه عبارت زیر مناسب است؟

«توده هوای مرطوب موسمی و توده هوای سودانی»

(۱) به ترتیب باعث افزایش مقدار بارندگی و کاهش مقدار بارندگی در نواحی مختلف کشور می‌شوند.

(۲) به ترتیب در دوره سرد سال و دوره گرم سال وارد کشور شده و موجب تغییرات آب و هوایی می‌شوند.

(۳) به طور مشترک در دوره سرد سال به کشور نفوذ می‌کنند و هر دو باعث افزایش میزان بارش می‌شوند.

(۴) به ترتیب در فصل گرم سال از اقیانوس هند و در فصل سرد سال از دریای سرخ وارد کشور می‌شوند.

۱۲۳- به ترتیب، کدام گزینه جاهای خالی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

الف) برای حل مشکلات محیط زیست کشور، مدیران، برنامه‌ریزان و مسئولان باید به بعد تصمیم‌گیری‌های خود توجه جدی کنند.

ب) کویر، بخشی از بیابان است و به نمکزارهای پف‌کرده‌ای گفته می‌شود که عامل اصلی شکل‌گیری آن است.

ج) به شرایط آب‌وهوایی که در آن هوای سرد و سنگین در مجاورت زمین ساکن می‌شود و لایه هوای گرمی در بالای آن قرار می‌گیرد، می‌گویند.

د) شرایط آب‌وهوایی، نه تنها در ارتباط با حیات و زیست انسان اهمیت فراوانی دارد، بلکه در امور نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

(۱) مکانی - تبخیر شدید - وارونگی دما - دفاعی و نظامی

(۲) مکانی - تبخیر شدید - وابستگی دما - اجتماعی و فرهنگی

(۳) مکانی - تبخیر شدید - وابستگی دما - اجتماعی و فرهنگی

(۴) مکانی - تبخیر شدید - وابستگی دما - اجتماعی و فرهنگی

۱۲۴- کدام گزینه درباره «ویژگی رودهای ایران» نادرست است؟

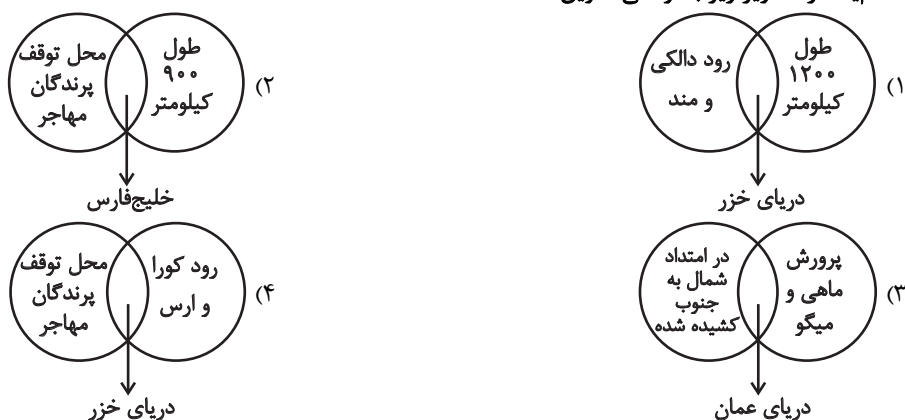
(۱) در ایران بیشتر بارش‌ها در اوایل فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد؛ به این دلیل هرچه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.

(۲) با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها، هرچه از شرق به سمت غرب کشور برویم، مقدار آب رودها بیشتر می‌شود.

(۳) رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، دائمی هستند و اگر این رودها در نواحی مرطوب، جریان یابند مقدار آب آن‌ها بیشتر خواهد بود.

(۴) رودهای مناطق نسبتاً خشک بیشتر طغیانی و اتفاقی است و مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف متفاوت می‌باشد.

۱۲۵- کدام یک از تصاویر زیر به درستی تدوین شده است؟

جغرافیا (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۲۱ تا ۱۲۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۲۶ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.

فصل دوم: نواحی طبیعی
فصل سوم: نواحی انسانی
(درس‌های ۵ و ۶)
صفحه‌های ۵۳ تا ۸۲

۱۲۶- زیست‌بوم‌ها نواحی وسیع جغرافیایی هستند که در آنها انواع خاص و مشابهی از گیاهان و جانوران زندگی می‌کنند، در این زمینه کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) نوع هر زیست بوم و ویژگی‌های آن به عوامل مختلفی مانند ناهمواری‌ها، جنس خاک و شرایط آب و هوایی بستگی دارد.
- (۲) در طبقه بندی زیست بوم‌ها عوامل مختلفی در نظر گرفته می‌شود؛ برای مثال گودی، بوم‌شناس در طبقه‌بندی خود به عامل بارش و دما توجه کرد.
- (۳) زیست بوم‌ها از تعدادی بوم سازگان تشکیل شده‌اند و یک ناحیه را به وجود می‌آورند.
- (۴) تقسیم‌بندی زیست بوم‌ها کار پیچیده‌ای است و توافقی بر سر تعداد تقسیم‌بندی آن‌ها وجود ندارد.

۱۲۷- کدام گزینه پیرامون «حفاظت از نواحی» درست بیان شده است؟

- (۱) شیب زمین و محدودیت خاک، خانه‌سازی و فعالیت کشاورزی را در نواحی کوهستانی با مشکل مواجه می‌کند.
- (۲) با کشت گیاهانی مثل بنه، تاغ و گنار، می‌توان از بیابان‌زایی جلوگیری کرد.
- (۳) با ساخت حفاظ‌های عمودی، می‌توان تأثیر ذوب شدن یخچال‌ها را بر کوهستان را از بین برد.
- (۴) شرایط سخت طبیعی، مانند سرمای شدید به‌ویژه در شب‌ها، یخبندان‌ها و گسل‌ها از مشکلات نواحی کوهستانی است.

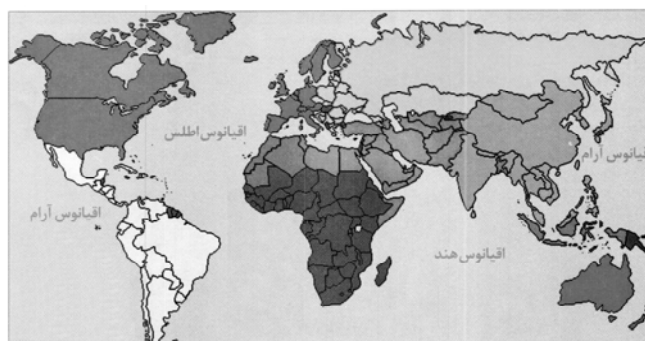
۱۲۸- کدام گزینه به‌ترتیب پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- (الف) به بخشی از سطح زمین که در آن نوع خاصی از زبان، دین و نوع بهره‌برداری از محیط طبیعی غالب است، چه می‌گویند؟
- (ب) مردم انگلستان به چه زبانی صحبت می‌کنند و کدام ویژگی سبب شده است که جزء یک خانواده زبانی محسوب شوند؟
- (ج) بیشتر مردم جهان به زیر شاخه چه زبانی تعلق دارند؟
- (د) مردم شمال آفریقا به چه زبان‌هایی تکلم می‌کنند؟

(ه) عواملی چون جنگ، فتح سرزمین‌ها و مهاجرت مردم چه نقشی در نواحی زبانی داشته‌اند؟

- (۱) ناحیه فرهنگی - هند و اروپایی - فرهنگ مشترک - هند و اروپایی - سامی و عربی - تنوع برخی زبان‌ها
- (۲) جغرافیای فرهنگی - آفرو، آسیایی - ریشه مشترک - چینی، تبتی - حامی و عربی - گسترش برخی زبان‌ها
- (۳) ناحیه فرهنگی - هند و اروپایی - ریشه مشترک - هند و اروپایی - حامی و عربی - گسترش برخی زبان‌ها
- (۴) ناحیه جغرافیایی - آفرو، آسیایی - فرهنگ مشترک - چینی، تبتی - سامی و عربی - تنوع برخی زبان‌ها

۱۲۹- تصویر زیر معرف قلمروهای فرهنگی است. کدام گزینه مبتن مطالب صحیحی درباره آن است؟

- (۱) این نقشه، قلمرو فرهنگی را در مقیاس جزئی نشان می‌دهد.
- (۲) فرهنگ جنوب و شرق آسیا در بخش‌هایی از شمال آفریقا رویت می‌شود.
- (۳) فرهنگ آفریقایی در همه قاره آفریقا جز بخش‌های کوچکی از شمال آفریقا حاکم است.
- (۴) فرهنگ آمریکای لاتین در بخش بزرگی از آمریکای شمالی و جنوبی گسترش دارد.

۱۳۰- کدام یک از عبارات‌های زیر، به پدیده پخش فرهنگی اشاره می‌کند؟

- (الف) طبق نظرسنجی از رستوران‌های ایرانی، غذای سوشی از جمله سفارشات بالای این رستوران‌ها بوده است.
- (ب) سنت گهواره‌بندی در میان مردم ایران بسیار محبوبیت دارد.
- (ج) مردم تاجیکستان در شب یلدا به خانه‌های بزرگان و خانواده خود می‌روند.
- (د) اغلب مردم ایتالیا به غذاهایی مانند پاستا، پیتزا، ماکارونی و ... علاقه‌مند هستند.

(۴) «الف» و «ج»

(۳) «د» و «ب»

(۲) «ب» و «ج»

(۱) «الف» و «د»

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جهان ممکنات
جهان علی و معلولی
صفحه‌های ۸ تا ۲۱

۱۳۱- **نهایی** در هر یک از قضایای «زمین کروی است» و «چوب در مجاورت آتش می‌سوزد»، به‌ترتیب رابطه موضوع و محمول چگونه است؟

(۱) امکانی - امکانی (۲) امکانی - وجوبی (۳) وجوبی - امکانی (۴) وجوبی - وجوبی

۱۳۲- چند مورد از عبارت‌های زیر بیانگر رابطه امکانی است؟

«دیوار خانه ما سفید است. - ممکن‌الوجود بالذات ناموجود است. - n برابر با ۱۴ است. - ممکن‌الوجود بالغير ممتنع‌الوجود است.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۳۳- رابطه میان موضوع و محمول در قضایای «برخی مهندس‌ها دارای مدرک نیستند.» و «سطح رنگ ندارد.» به‌ترتیب کدام است؟

(۱) امکانی - امکانی (۲) امکانی - وجوبی (۳) امتناعی - امکانی (۴) امتناعی - وجوبی

۱۳۴- **نهایی** مبنای تفکیک نسبت‌های سه‌گانه در قضایا چیست؟

(۱) واقعیت‌داشتن جهان (۲) رابطه میان موضوع و محمول قضیه

(۳) مغایرت وجود و ماهیت در ذهن (۴) قابل‌شناخت‌بودن جهان

۱۳۵- اگر مفهومی ذاتاً متناقض باشد و همچنین علتی برای ایجاد آن وجود نداشته باشد، کدام گزینه بهترین نتیجه‌گیری درباره وجود خارجی این مفهوم

است؟

(۱) احتمال دارد در آینده کشف شود، چون ممکن است هنوز علت‌های آن ناشناخته باشد.

(۲) وجود آن در جهان واقعی ناممکن است، زیرا ذاتاً متناقض و بدون علت است.

(۳) وجود آن صرفاً ذهنی است، اما ممکن است مصداق خارجی داشته باشد.

(۴) مفهومی است که باید در شرایط خاص به‌صورت بالقوه امکان وجود داشته باشد.

۱۳۶- کدام‌یک از گزاره‌های زیر درباره علّیت درست نیست؟

(۱) شاید نخستین مسئله‌ای که ذهن بشر را به خود متوجه ساخته، مسئله منشأ درک رابطه علّیت است.

(۲) انسان‌ها از دیرباز به دنبال علت‌یابی بودند و همین مسئله در پدیدآمدن علوم تجربی بی‌تأثیر نبوده است.

(۳) یکی از قدیمی‌ترین مسائل فلسفی، مسئله علت و معلول است.

(۴) کلمه «چرا» بازتابی از پذیرش رابطه علّیت در اذهان انسان‌هاست.

۱۳۷- کدام ویژگی رابطه علیت را به صورت منحصر به فرد از دیگر روابط متمایز می سازد؟

- (۱) وابستگی یک طرف به طرف دیگر
(۲) یک طرفه بودن رابطه
(۳) قائم بودن رابطه صرفاً بر یک طرف
(۴) تحقق یک طرف با تحقق رابطه

۱۳۸- **نهایی** وجه اشتراک دیدگاه فلاسفه مسلمان درباره منشأ درک رابطه علیت به ترتیب با دکارت و هیوم کدام است؟

- (۱) فطری بودن پذیرش رابطه علیت - غیر قابل تجربه بودن اصل علیت
(۲) تجربی بودن کشف علت پدیده ها - غیر قابل تجربه بودن اصل علیت
(۳) تجربی بودن کشف علت پدیده ها - انعکاس ذهنی پندار روانی علیت
(۴) فطری بودن پذیرش رابطه علیت - انعکاس ذهنی پندار روانی علیت

۱۳۹- آنچه به سنخیت علت و معلول تعبیر می شود

- (۱) علت همه حوادث را یک علت واحد معرفی می کند.
(۲) نشان می دهد بین موجودات پیوستگی هست.
(۳) جدای از علیت به جریانات عالم هستی تعلق می گیرد.
(۴) در هر رابطه وجودی مشاهده می شود.

۱۴۰- کدام گزینه از جمله پیامدها و نتایج پذیرش اصل سنخیت نیست؟

- (۱) کارآگاهی در یک فقره قتل خانوادگی به دنبال سرنخ های مرتبط با قاتل است تا وی را شناسایی کند.
(۲) دانشمندان علوم طبیعی پس از چندین آزمایش و مشاهده مختلف بالاخره توانستند واکسن درمان سرخک را کشف کنند.
(۳) برخی فیلسوفان معتقدند جهان را می توان بدون مبدأ پیدایش هم تفسیر کرد، اما عده ای دیگر از فیلسوفان چنین فرضی را عقلاً محال می دانند.
(۴) در گذشته مردم گمان می کردند بلایای طبیعی همچون سیل و زلزله و... در نتیجه گناهان انسان ها رخ می دهد و با کاهش گناهان و توبه از آنها، می توان جلوی این گونه اتفاقات را گرفت.

مفهوم و مصداق

صفحه‌های ۲۰ تا ۲۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۴۱- در کدام گزینه تعداد مفاهیم جزئی بیشتر است؟

(۱) هگل در «درسگفتارهایی پیرامون فلسفه زیبایی‌شناسی» می‌گوید: تاریخ جهانی چیزی جز پیشرفت در آگاهی آزادی نیست.

(۲) توماس هابز در کتاب «لویاتان» می‌گوید: انسان گرگِ انسان است؛ تنها دولت مقتدر می‌تواند صلح برقرار کند.

(۳) دکارت در کتاب «گفتار در روش به‌کاربردن خرد» می‌گوید: من می‌اندیشم پس هستم؛ اندیشه و وجود همواره با یکدیگرند.

(۴) قدیس آگوستین در کتاب مشهورش، «اعترافات»، می‌گوید: قلب انسان آرام نمی‌گیرد مگر در خدا.

۱۴۲- در بیت «زین دوهزاران من و ما / ای عجباً من چه منم؟» به‌ترتیب کلمات مشخص‌شده کلی هستند یا جزئی؟

(۱) جزئی - جزئی - جزئی

(۲) جزئی - جزئی - کلی

(۳) کلی - کلی - کلی

(۴) کلی - کلی - جزئی

۱۴۳- مفاهیم به‌کاررفته در کدام گزینه از نظر مفهوم و مصداق یکسان هستند؟

(۱) امام علی (ع) - مولود کعبه

(۲) امام رضا (ع) - ضامن آهو

(۳) امام سوم شیعیان - امام حسین (ع)

(۴) امام اول شیعیان - قهرمان جنگ خیبر

۱۴۴- میان کدام دو مفهوم نوع متفاوتی از نسبت‌های چهارگانه برقرار است؟

(۱) دوچرخه و چرخ

(۲) ایرانی و تهران

(۳) خانه و دیوار

(۴) شعر و غزل

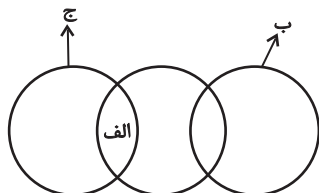
۱۴۵- شکل مقابل نسبت میان مصادیق کدام مفاهیم را به‌درستی نشان می‌دهد؟

(۱) الف: میز سیاه؛ ب: میز؛ ج: لباس

(۲) الف: سیاه؛ ب: لباس؛ ج: شلوار

(۳) الف: قارچ خوراکی؛ ب: حیوان؛ ج: قارچ

(۴) الف: حلال‌گوشت؛ ب: حیوان؛ ج: گاو

۱۴۶- فرض کنید در مورد چند مفهوم کلی می‌دانیم که M برخی از افراد A و N تمام افراد نقیض A را شامل می‌شوند و مصداق مشترکی بین M و N

وجود ندارد. در این صورت، چه نسبتی میان M و نقیض A برقرار است؟

(۱) تباین (۲) عموم و خصوص من وجه

(۳) عموم و خصوص مطلق (۴) تساوی

۱۴۷- مفهومی مانند « A » را در نظر بگیرید. اگر تعدادی از مصداق آن با مفهومی مانند « B » مشترک باشد و هر دو مصداق‌های اختصاصی هم داشته

باشند، و اگر مصداق مفهومی مانند « C » هم تماماً داخل در مصداق مفهومی « B » باشد، نسبت میان مصداق دو مفهوم « A » و « C » چگونه خواهد

بود؟

(۱) قطعاً رابطه میان این دو مفهوم عموم و خصوص مطلق است.

(۲) ممکن است نسبت میان این دو مفهوم تساوی باشد.

(۳) قطعاً رابطه میان این دو مفهوم عموم و خصوص من وجه است.

(۴) ممکن است نسبت میان این دو مفهوم تباین باشد.

۱۴۸- رابطه بین مفاهیم کدام گزینه به گونه‌ای است که دو مفهوم به‌طور جزئی هم‌پوشانی دارند، اما هیچ‌کدام کاملاً شامل دیگری نیست؟

(۱) سگ - نگهبان (۲) مستطیل - مربع

(۳) احمد - اسم (۴) پزشک - انسان

۱۴۹- کدام حالت نشان‌دهنده رابطه تساوی میان دو مفهوم کلی است؟

(۱) دو دایره دقیقاً بر هم منطبق نیستند، اما تمامی مصداق یکی مصداق دیگری نیز است.

(۲) دو دایره بر هم منطبق‌اند و هیچ‌کدام مصداق اختصاصی ندارند.

(۳) یکی از دایره‌ها بزرگ‌تر از دیگری است و بعضی مصداق دایره کوچک‌تر را در بر می‌گیرد.

(۴) هیچ مصداق مشترکی بین دو مفهوم وجود ندارد.

۱۵۰- با توجه به مفاهیم مشخص شده در هر عبارت همه مفاهیم مفهومی کلی هستند؛ به جز ...

(۱) زمین با درخشش خورشید روشن می‌شود. (۲) حضرت علی (ع) اولین حافظ قرآن است.

(۳) شاخص آلودگی در پایتخت ایران بالا است. (۴) هزار و یک شب از کتاب‌های زیبای ادبی است.

آغاز تاریخی فلسفه

صفحه‌های ۲۸ تا ۳۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۵۱- کدام گزینه در مورد آغاز تاریخی فلسفه درست است؟

- (۱) از تمدن‌های باستانی که پیش از تمدن یونان باستان شکل گرفته‌اند آثاری از تفکر فلسفی در دست نیست.
- (۲) بی‌تردید تمدن‌های جدید منتقل‌کننده دستاوردهایی به تمدن‌های ساده‌تر بوده‌اند.
- (۳) اطلاعات امروز ما صرفاً می‌تواند گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه دهد نه لزوماً اولین اندیشه‌ها.
- (۴) سهروردی معتقد است حکیمان ایران باستان وارستگی بودند که صرفاً به حکمت و فلسفه می‌اندیشیدند.

۱۵۲- گزاره‌ای که بیشترین همسویی را با محتوای اساسی تفکر فلسفی در ایونیا دارد، کدام است؟

- (۱) مباحث فلسفی صرفاً از طریق بدیهیاتی از ریاضیات قابل توضیح‌اند و وجود دگرگونی‌های طبیعی در آنها بی‌تأثیر است.
- (۲) فلسفه نخستین، مستقل از مکان تولد فیلسوفان بود و منطقه جغرافیایی و جامعه یونان هیچ نقشی در رشد روش عقلانی نداشتند.
- (۳) تفکر فلسفی از طریق تفسیر اساطیری و شاعرانگی قادر به تحلیل جهان است و عقلانیت نقشی در این فرایند ندارد.
- (۴) فلسفه، با ظهور نخستین فیلسوفان در یک منطقه مشخص، با تأکید بر تحلیل عقلانی دگرگونی‌های طبیعی شکل گرفت.

۱۵۳- درباره آغاز تاریخی فلسفه، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) برای هیچ دانشی نمی‌توان از نظر زمانی و مکانی، آغازی تعیین کرد.
- (۲) ما تنها می‌توانیم بر اساس آثار باقی‌مانده، گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی و تاریخ دقیق آنها ارائه دهیم.
- (۳) آثار باقی‌مانده از تمدن‌های باستانی نشان می‌دهد که منشأ اولیه اندیشه‌های فلسفی کهن‌ترین تمدن‌های شناخته‌شده بوده‌اند.
- (۴) اندیشیدن درباره اساسی‌ترین مسئله‌های هستی، قطعاً همزمان با شکل‌گیری تمدن‌های بشری بوده است.

۱۵۴- کدام گزینه درباره هراکلیتوس درست است؟

- (۱) هیچ نظمی در جهان حکم‌فرما نیست و جهان سراسر تضاد است.
- (۲) هراکلیتوس اعتقاد داشت که انسان می‌تواند عالم را خالی از ستیز کند.
- (۳) کائنات از ثبات برخوردار است و تنها جهان مادی دچار تغییر می‌شود.
- (۴) هراکلیتوس بیان می‌کرد مبدأ جهان وجود اضداد است.

۱۵۵- کدام گزینه درباره پارمنیدس درست است؟

- (۱) او برای اولین بار مفهوم وجود و شدن را مطرح کرد.
- (۲) او، وقتی جوان بود، سقراط را ملاقات کرده بود.
- (۳) او معتقد به وحدت وجود بود و می‌گفت هستی یک امر واحد است.
- (۴) فلسفه او تأثیر گرفته از فلسفه افلاطونی است.

۱۵۶- کدام عبارت دربارهٔ سوفیست‌ها و فلاسفهٔ اولیه در یونان باستان می‌تواند درست باشد؟

- (۱) پارمنیدس به عنوان یکی از بزرگ‌ترین سوفیست‌ها لفظ «فلسفه» را برای اولین بار به کار برد.
- (۲) تالس آب را اولین عنصر می‌دانست و واژهٔ «تئوری» را به معنای «نظریه» به کار برد.
- (۳) یکی از علل ظهور و شهرت سوفیست‌ها اختلافات نظری فیلسوفان و آشفتگی فکری در آن دوره بوده است.
- (۴) ارسطو دربارهٔ فیثاغوریان می‌گوید: «آنها نخستین کسانی بودند که خود را وقف ریاضیات کردند و در نظرشان وجود اعداد است که جهان را می‌سازد.»

۱۵۷- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) تالس جهان را صرفاً از منظر غیرمادی و تغییرپذیر می‌دید.
- (۲) فیثاغورس جهان را از دیدی انتزاعی و ذهنی می‌نگریست.
- (۳) نگاه تالس به توسعهٔ فلسفهٔ متافیزیکی منجر شد.
- (۴) دیدگاه فیثاغورس مبنایی برای فلسفهٔ طبیعی شد.

۱۵۸- کدام عبارت به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) آرا و نظرات گوناگون و غالباً متضادی که در آتن به وجود آمد، موجب بی‌اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه شد.
- (۲) در نظر فیثاغوریان نظم ریاضی در همهٔ موجودات جریان دارد و بدین‌معنا روح نمی‌تواند در جهان وجود داشته باشد.
- (۳) علت وحدت وجود و عدم کثرت آن از نظر پارمنیدس این بود که او منکر تغییر و حرکت ظاهری در پدیده‌های جهان بود.
- (۴) اندیشهٔ وحدت اعداد هراکلیتوس با این عقیدهٔ او تکمیل می‌شد که هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد.

۱۵۹- محتوای کدام عبارت با دیدگاه فیلسوف مطرح‌شده سازگاری بیشتری دارد؟

- (۱) همواره در جاهای خشک، آب پیدا می‌شود. (هراکلیتوس)
- (۲) نوشیدن آب می‌تواند تمام نیازهای غذایی انسان را تأمین کند. (تالس)
- (۳) فقط استدلال‌های دقیق ریاضی می‌توانند انسان را به حقیقت برسانند. (فیثاغورس)
- (۴) در دنیای اعداد فقط عدد ۱ معتبر است و پذیرش سایر اعداد حاصل نوعی خطاست. (پارمنیدس)

۱۶۰- کدام یک از گزینه‌های زیر دربارهٔ سوفیست‌ها درست است؟

- (۱) سوفیست‌ها نظرات خود را پاسخی به نیاز مردم آتن برای آرامش فکری و رهایی از اضطراب دانستند و به جای علوم نظری به آموزش فن سخنوری پرداختند.
- (۲) سوفیست‌ها خود را وارثان مستقیم اندیشهٔ فیلسوفانی چون پارمنیدس و هراکلیتوس می‌دانستند و کوشیدند نظام متافیزیکی جایگزین ارائه دهند.
- (۳) در نظر سوفیست‌ها فن سخنوری، ابزاری است برای اقناع مخاطب و کسب برتری، بی‌آنکه پایبندی و التزام به حقیقت داشته باشد.
- (۴) سوفیست‌ها از آنجاکه پیروزی در جدال را به جای رسیدن به حقیقت برگزیدند، بنابراین معرفت را امری مطلق و تغییرپذیر دانستند.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اصول انتخاب در کسب و کار
(درس سوم و چهارم)
صفحه‌های ۲۲ تا ۴۲

۱۶۱- هریک از موارد زیر به کدام یک از منابع تولید در اقتصاد اشاره دارد؟

(الف) خلاقیت یک طراح گرافیک در ساخت پوستر تبلیغاتی

(ب) باغی که آموزشگاه برای برگزاری کلاس‌های تابستانی در فضای باز، از آن استفاده می‌کند.

(ج) لپ‌تاپ و پروژکتور در یک کلاس تدریس خصوصی

(۱) نیروی انسانی - سرمایه فیزیکی - سرمایه مالی

(۲) سرمایه انسانی - منبع طبیعی - سرمایه فیزیکی

(۳) سرمایه انسانی - سرمایه فیزیکی - سرمایه مالی

(۴) نیروی انسانی - منبع طبیعی - سرمایه فیزیکی

۱۶۲- فردی صاحب یک کارگاه تولیدی است و هزینه‌های زیر را متقبل شده است، هم‌چنین این فرد می‌توانست به جای تولید در کارگاه، آن را به مبلغ

ماهانه ۱۰ میلیون تومان اجاره دهد. سود یا زیان اقتصادی ماهانه کارگاه کدام است؟

- خرید مواد اولیه برای تولید ماهانه: ۱۱۰ میلیون تومان

- پول آب، برق، گاز و عوارض شهرداری سالانه: ۶۴۸ میلیون تومان

- دستمزد ماهانه هر کارگر: ۳ میلیون تومان (مجموعاً ۱۰ کارگر)

- درآمد سالانه: ۲/۴ میلیارد تومان

(۱) ۳ میلیون تومان سود (۲) ۴ میلیون تومان سود (۳) ۳ میلیون تومان ضرر (۴) ۴ میلیون تومان ضرر

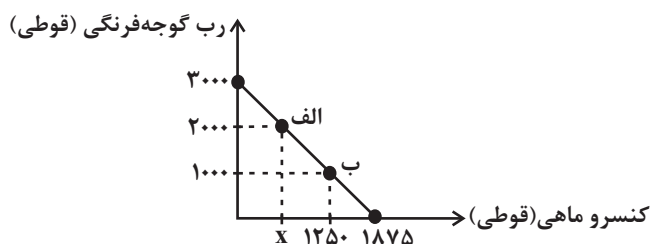
۱۶۳- یک سوپر مارکت نیاز خود به رب گوجه‌فرنگی و کنسرو ماهی را با مبلغ ۱۵ میلیون تومان تأمین کرده است. با توجه به نمودار قید بودجه زیر

به ترتیب (از راست به چپ):

(الف) هزینه فرصت سوپرمارکت برای حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب» چند ریال است؟

(ب) چند قوطی «کنسرو ماهی» در نقطه «الف» خریداری می‌شود؟

(قیمت هر قوطی رب گوجه‌فرنگی ۵۰۰۰ تومان و قیمت هر قوطی کنسرو ماهی ۸۰۰۰ تومان است.)

(۱) ۶۲۵ - ۵۰,۰۰۰,۰۰۰

(۲) ۶۲۵ - ۵۰,۰۰۰,۰۰۰

(۳) ۷۶۰ - ۵۰,۰۰۰,۰۰۰

(۴) ۷۶۰ - ۵۰,۰۰۰,۰۰۰

محل انجام محاسبات

۱۶۴- به ترتیب هریک از موارد زیر به کدام اشتباه رایج در تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

الف) فقط به دلیل اینکه حراج یا فروش ویژه اعلام شده، خرید می‌کنیم.

ب) در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم سرمایه‌گذاری می‌کنیم.

ج) به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی آن، سراغ کارهای کم ارزش آنی می‌رویم.

(۱) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها - بی‌صبری زیاد - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

(۲) توجه به هزینه‌های هدررفته - چسبیدن به وضعیت فعلی - اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

(۳) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - بی‌صبری زیاد

(۴) توجه به هزینه‌های هدررفته - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - چسبیدن به وضعیت فعلی

۱۶۵- هزینه فرصت اجتماعی «ساخت بیمارستان‌های دولتی» چیست؟

(۱) با ساخت بیمارستان، میزان اشتغال کادر درمان افزایش می‌یابد.

(۲) ساخت بیمارستان دولتی موجب می‌شود افراد کمتری از بیمارستان‌های خصوصی استفاده کنند.

(۳) با اختصاص فضا به ساخت بیمارستان، فضای کمتری برای مکان‌های تفریحی مانند پارک خواهیم داشت.

(۴) کمک دولت به بخش درمان باعث می‌شود سطح سلامت جامعه افزایش پیدا کند.

۱۶۶- نمودار زیر میزان تولید ماهانه دو کالای A و B را در یک کارخانه فرضی نشان می‌دهد. با فرض آنکه این کارخانه تمامی توان و ظرفیت تولیدی

خود را به تولید این دو کالا اختصاص دهد، آنگاه کدام گزینه صحیح است؟

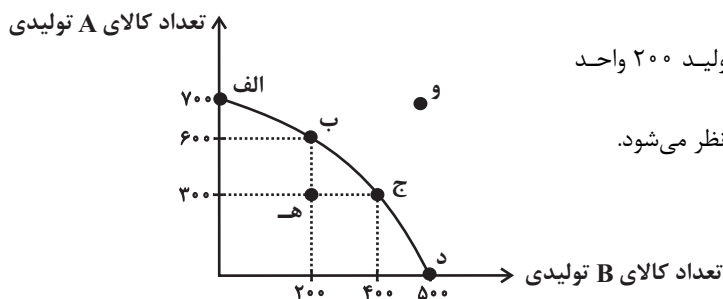
(۱) با فرض ثابت ماندن منابع کارخانه، دستیابی به نقطه (ه) ممکن نیست و تولید در نقطه (و) نیز ناکاراست.

(۲) اگر نقطه تولید بنگاه، نقطه (ب) باشد، آنگاه هزینه فرصت تولید ۲۰۰ واحد

بیشتر کالای B، ۳۰۰ واحد کالای A است که از تولید آن صرف‌نظر می‌شود.

(۳) ۱۰۰ واحد کالای A کمتری، در نقطه (ج) نسبت به نقطه

(د) تولید شده است.

(۴) اگر بنگاه در نقطه (ج) باشد و اگر تقاضای مشتریان، برای محصول A افزایش یابد، منحنی مرز امکانات تولید به نقطه (و) منتقل می‌شود.

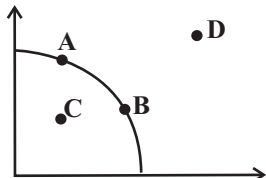
محل انجام محاسبات

۱۶۷- کدام گزینه با توجه به اصول انتخاب درست، صحیح نیست؟

- (۱) برای اینکه تصمیم‌گیری منطقی باشد باید تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه کرد.
 - (۲) به دلیل اینکه بودجه ما انسان‌ها محدود است، مجبوریم بین گزینه‌های خود بده - بستان کنیم.
 - (۳) تشخیص تفاوت هزینه‌هایی که بر تصمیم شما تأثیر گذارند، بسیار مهم است؛ به همین دلیل هزینه‌های هدررفته مهم هستند.
 - (۴) تنها هزینه‌ای که بر تصمیم‌گیریتان مؤثر است، هزینه‌هایی است که در زمان تصمیم‌گیری شما به وجود می‌آیند.
- ۱۶۸- یک شرکت تولیدی دو کالای کود زیستی و سم‌زیستی را می‌تواند تولید کند و با منحنی مرز امکانات تولید زیر روبه‌رو است. هر یک از شرایط زیر

باعث کدام جابه‌جایی و یا انتقال منحنی می‌شوند؟

مقدار کود زیستی (کیلوگرم)

مقدار سم زیستی (کیلوگرم)

(الف) در بازار، میزان تقاضا برای سم زیستی افزایش می‌یابد.

(ب) بعضی از کارگران خط تولید سم‌زیستی، در حال حاضر بیکارند.

(ج) منابع و مواد اولیه جدید این اجازه را به شرکت می‌دهند تا هر دو محصول، به

مقدار بیشتری تولید شود.

(۱) (الف) انتقال از نقطه A به B، (ب) تولید در نقطه C، (ج) انتقال مرز امکانات به نقطه D

(۲) (الف) انتقال از نقطه A به B، (ب) تولید در نقطه D، (ج) انتقال مرز امکانات به نقطه C

(۳) (الف) انتقال از نقطه B به A، (ب) تولید در نقطه B، (ج) تولید در نقطه A

(۴) (الف) تولید در نقطه D، (ب) انتقال از نقطه A به B، (ج) انتقال از نقطه B به A

۱۶۹- فردی با سرمایه ۱۵۰ میلیون تومانی قصد دارد در یکی از موارد زیر سرمایه‌گذاری کند. با توجه به اصل هزینه فرصت کدام مورد را انتخاب می‌کند و هزینه فرصت این انتخاب چند میلیون تومان است؟

- خرید و فروش طلا با سود سالیانه ۴۵ درصد

- تأسیس یک کارگاه با هزینه‌ای معادل کل سرمایه و درآمد سالیانه ۲۴۰ میلیون تومان

- سرمایه‌گذاری در بازار بورس با سود ۲۰۰ میلیون تومان پس از ۲ سال

- سپرده‌گذاری در بانک با سود ماهیانه ۱۰ درصد

(۲) تأسیس کارگاه - ۸۰

(۱) سرمایه‌گذاری در بورس - ۲۰۰

(۴) سپرده‌گذاری در بانک - ۱۰۰

(۳) سرمایه‌گذاری در بورس - ۹۰

۱۷۰- با توجه به الگوی مرز امکانات تولید، کدام مورد درست است؟

الف - وقتی تولید در کشوری ناکارا باشد، با تولید بیشتر از یک کالا، شرایط بدتر شدن تولید کالای دیگر فراهم می‌شود.

ب - هنگامی که کشوری روی مرز کارایی قرار دارد، بهتر شدن وضعیت تولید یک کالا، مستلزم بدتر شدن وضع تولید کالای دیگر می‌شود.

ج - زمانی که در یک کشور بیش از یک کالا تولید شود، هزینه فرصت افزایش تولید یک کالا نشان داده می‌شود.

د - با استفاده از تمام فرصت‌ها و منابع موجود کشور، می‌توان به فراتر از مرز امکانات تولید دست پیدا کرد.

(۴) «ب» - «د»

(۳) «ب» - «ج»

(۲) «الف» - «ج»

(۱) «الف» - «ب»

محل انجام محاسبات

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۲۰۱ شروع می شود، دقت
نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخ برگ کنید.

دَفتر چَه سؤال ؟

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۱۶ آبان ماه ۱۴۰۴

تعداد سؤالات و زمان پاسخ گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی ۳	۱۰	۲۰۱ - ۲۱۰	۱۰
دین و زندگی ۳	۲۰	۲۱۱ - ۲۳۰	۲۰
(زبان انگلیسی ۳)	۱۰	۲۳۱ - ۲۴۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۴۰	—	۴۰ دقیقه

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، سعید جعفری، نازنین فاطمه حاجیلو، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمد مهدی مانده علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
(زبان انگلیسی)	رحمت اله استیری، محمد مهدی دغلاوی، آرمین رحمانی، بیتا قربان پور

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	رنه برتر	مسئول درس های مستند سازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	نازنین فاطمه حاجیلو	مرتضی منشاری	—	فریبا رتوفی، مهدی یعقوبیان، الناز معتمدی، زهرا شمسایی
دین و زندگی	محمد مهدی مانده علی	محمد مهدی مانده علی	امیر مهدی افشار سکینه گلشنی	محمد فرحان فخاریان	سجاد حقیقی پور، مجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرائی
اقلیت های مذهبی	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
(زبان انگلیسی)	رحمت اله استیری	رحمت اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه تقدی	ماتده سالاری	سپهر اشتیاقی، زهرا فلاحتی

مدیر گروه	مسئول دفترچه
الهام محمدی	معصومه شاعری
مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رتوفی	زهره تاجیک
حمید عباسی	ناظر چاپ

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۶۶۳

۲۰۱- معنی واژگان مشخص شده در ابیات زیر، به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- «همت اگر سلسله جنبان شود» مور تواند که سلیمان شود»
 «همت بدرقه راه کن ای طایر قدس» که دراز است ره مقصد و من نوسفرم»
 «تو مشیت درشت روزگاری» از گردش قرن ها، پس افکند»
 «تا وارهی از دم سورتوران» وین مردم نحس دیومانند»

(۱) محرک - تلاش - کنارتاده - خطوط

(۲) پرجنب و جوش - تلاش - میراث - حیوان چارپا

(۳) محرک - دعا - میراث - حیوانات چارپا

(۴) پرجنب و جوش - آرزو - به جامانده - خطوط

۲۰۲- کدام گزینه، املاي نادرست را از بین دو واژه پیشنهادی، انتخاب کرده است؟

- (۱) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را (فراغتی/فراقتی) است که جمشید جم نداشت
 (۲) تــــا درد و ورم، فرونشــــینند کافور بر آن (زما/ضماد) کردند
 (۳) برکش ز سر این سپید (مأجر/معجر) بنشین به یکی کبود اورند
 (۴) بگرای چو اژدهای گرز به خروش، چو شرزه شیر (ارغند/ارقند)

۲۰۳- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- «همت از باد سحر می طلبم گر ببرد» خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است»
 «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت» آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت»

(۱) در بیت اول، یک جمله مستقل مرکب وجود دارد که دارای دو جمله وابسته است.

(۲) نقش دستوری هر سه واژه «غم» در بیت دوم، نهاد است.

(۳) بیت دوم چهار جمله بوده و نوع هر دو «واو» عطف است.

(۴) در بیت اول، نقش دستوری واژه «همت» و «خبر» یکسان است.

۲۰۴- توضیح نوشته شده در مقابل کدام یک از گزینه های زیر، از نظر حذف فعل نادرست است؟

- (۱) گــــر آتــــش دل نهفتــــه داری سوزد جانست به جانست سوگند (حذف فعل به قرینه معنایی)
 (۲) ای دیو ســــپید پــــای دربنــــد ای گنبــــد گیتــــی ای دماونــــد (حذف سه فعل به قرینه معنایی)
 (۳) از سیم به سر یکی کله خود ز آهــــن به میان یکی کمربنــــد (حذف فعل به قرینه معنوی)
 (۴) زمین بی خردان سفله بستان داد دل مــــردم خردمنــــد (حذف فعل به قرینه لفظی)

۲۰۵- کدام بیت فاقد «حسن تعلیل» است؟

- (۱) تا چشم بشمر نبیندت روی
(۲) تو قلب فسرده زمینی
(۳) بنواخت ز خشم بر فلک مشیت
(۴) گر آتش دل نهفته داری
- بنهفته به ابر چهر دلبند
از درد ورم نموده یک چند
آن مشیت تویی تو ای دماوند
سوزد جانت به جانت سوگند

۲۰۶- در کدام بیت آرایه‌ای از داخل کمانک روبه‌روی آن وجود ندارد؟

- (۱) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم
(۲) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است
(۳) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم
(۴) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم
- ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است (تضاد، تلمیح)
مسلك مرغ گرفتار قفس همچو من است (تشخیص، تشبیه)
هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت (تضاد، مجاز)
هر ملتی که مردم صاحب‌قلم نداشت (تشبیه، کنایه)

۲۰۷- چند بیت از ابیات زیر، نمی‌تواند مصداقی از «غزل اجتماعی» باشد؟

- (الف) فکری ای هم‌وطنان در ره آزادی خویش
(ب) هم‌تم بدرقه راه کن ای طایر قدس
(پ) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم
(ت) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن
- بنمایید که هر کس نکند مثل من است
که دراز است ره مقصد و من نوسفرم
هر ملتی که مردم صاحب‌قلم نداشت
بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است
- (۱) صفر
(۲) یک
(۳) دو
(۴) سه

۲۰۸- کدام بیت به «زندانی بودن شاعر» اشاره ندارد؟

- (۱) فکری ای هم‌وطنان در ره آزادی خویش
(۲) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است
(۳) هم‌ت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد
(۴) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن
- بنمایید که هر کس نکند، مثل من است
مسلك مرغ گرفتار قفس همچو من است
خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است
بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است

۲۰۹- منظور از «او» در بیت «آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم/ ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است» کیست؟

- (۱) بیگانگان خارجی
(۲) محمدعلی شاه
(۳) مظفرالدین شاه
(۴) وزیران خیانت‌کار

۲۱۰- با توجه به روان‌خوانی «جاسوسی که الاغ بودا» مفهوم کدام گزینه از نظر نویسنده، متضاد با گزینه‌های دیگر است؟

- (۱) از دیوار راست بالا رفتن
(۲) درست کردن خاکریز با دست
(۳) زنگ نزدن به مادرزن به مدت یک ماه
(۴) با پانزده مین، دشت بزرگی را مین‌گذاری کردن

۲۰ دقیقه

دین و زندگی ۳

توحید و سبک زندگی

فقط برای تو

درس ۳ تا پایان درس ۴

صفحه ۲۷ تا صفحه ۵۰

دین و زندگی ۳

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را دانلود کنید.

۲۱۱- حضرت علی (ع) در حدیث شریف «تقوای الهی پیشه کنید؛ هم در مورد بندگان خدا، هم در مورد شهرها و

آبادی‌ها ...» چه کسانی را خطاب قرار می‌دهند؟

(۱) همهٔ مردمان جهان

(۳) عموم کافران رویگردان از خدا

(۴) عموم منافقین عصیانگر

۲۱۲- پاسخ سؤالات زیر، در کدام گزینه تماماً به‌درستی ذکر شده است؟

(الف) لازمهٔ گام گذاشتن در مسیر توحید عملی چیست؟

(ب) چرا انسان موحد شخصیتی ثابت و پایدار دارد؟

(ج) کسی که دل به هوای نفس سپرده یا در پی کسب رضایت قدرت‌های مادی باشد، گرفتار چه چیزی شده است؟

(۱) آگاهی نسبت به مراتب توحید - پیروی از فرمان‌های خداوند - شرک عملی

(۲) آگاهی نسبت به مراتب توحید - پیروی از فرمان‌های خداوند - شرک اجتماعی

(۳) اطاعت از فرمان خدا - قرار دادن زندگی خود بر اساس رضایت خدا - شرک اجتماعی

(۴) اطاعت از فرمان خدا - قرار دادن زندگی خود بر اساس رضایت خدا - شرک عملی

۲۱۳- بانی انسان «أَنَا رَبُّكُمْ الْأَعْلَى» مؤید کدام گزینه است؟

(۱) توحید در ربوبیت

(۲) توحید عملی در بعد فردی

(۳) شرک در ربوبیت

(۴) شرک عملی در بعد فردی

۲۱۴- مطابق آیات قرآن کریم به‌ترتیب، ویژگی کسانی که خدا را بر یک جانب و کناره عبادت می‌کنند چیست و چه سرانجامی خواهند داشت؟

(۱) «فان اصابه خیر اطمأن به ...» - «قل ا فاتخذتم من دونه اولیاء»

(۲) «ام جعلوا لله شركاء ...» - «قل ا فاتخذتم من دونه اولیاء»

(۳) «فان اصابه خیر اطمأن به ...» - «خسر الدنيا و الآخرة»

(۴) «ام جعلوا لله شركاء ...» - «خسر الدنيا و الآخرة»

۲۱۵- اگر هر یک از افراد جامعه تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند، چه پیامدی خواهد داشت و بازتاب آن کدام مورد است؟

(۱) ظلم و ستم حاکمان، جامعه را فرا می‌گیرد. - افزایش قدرت انسان‌های ستمگر

(۲) تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد. - افزایش قدرت انسان‌های ستمگر

(۳) تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد. - دشواری حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه

(۴) ظلم و ستم حاکمان، جامعه را فرا می‌گیرد. - دشواری حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه

۲۱۶- در آیه شریفه «قل انما اعظکم بواحدہ...» خداوند متعال مردم را به چه امری موعظه می‌کند؟

(۱) وحدانیت خداوند (۲) قیام برای خدا

(۳) خالقیت خداوند (۴) افزایش معرفت نسبت به صفات خداوند

۲۱۷- شاعر در بیت «پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم» با کدام سخن نبوی هم‌آوا شده است؟

(۱) «مؤمنان با توجه به مراتب اخلاصشان بر یکدیگر برتری دارند.»

(۲) «تمام اخلاص در دوری از گناهان جمع شده است.»

(۳) «راهبایی شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه پنهان‌تر است.»

(۴) «انجام‌دهنده کار نیک، از آن کار بهتر است و انجام‌دهنده کار شر از آن کار بدتر است.»

۲۱۸- ملاک تقدس و ارزشمندی بیشتر یک عمل چیست؟

(۱) چهل روز عمل خالصانه برای خداوند

(۲) راز و نیاز با خدا و کمک خواستن از او

(۳) معرفت و آگاهی

(۴) صرفاً ایمان و تقوا

۲۱۹- بر اساس کدام یک از میوه‌های درخت اخلاص، انسان به درجاتی از بصیرت و روشنی می‌رسد که می‌تواند در شرایط سخت و پیچیده حق را از باطل

تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود؟

(۱) دستیابی به درجاتی از حکمت

(۲) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان

(۳) دریافت پاداش‌های وصف‌نشدنی

(۴) دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات

۲۲۰- امروزه شیطان از همان نوع دامی که برای کشاندن حضرت یوسف (ع) به گناه و فساد گسترده بود، به صورت‌های گوناگون برای انسان پهن کرده

است. مقاومت در برابر این دام‌ها نیازمند چیست؟

(۱) دستیابی به درجاتی از حکمت

(۲) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان

(۳) دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات

(۴) روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های او

تبدیل به تست نمونه سؤال‌های امتحانی

۲۲۱- مهم‌ترین عامل در تعیین هدف‌ها و رفتارهای هر فرد چیست و زندگی توحیدی ریشه در چه چیزی دارد؟

(۱) افکار و اعتقادات - جهان‌بینی توحیدی

(۲) سرمایه‌ها و استعدادها - دوری مطلق از لذات و شهوات دنیوی

(۳) افکار و اعتقادات - دوری مطلق از لذات و شهوات دنیوی

(۴) سرمایه‌ها و استعدادها - جهان‌بینی توحیدی

۲۲۲- قرآن کریم در مورد کسی که هوای نفس خود را خدای خود قرار داده است چه می‌فرماید و تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از

طاغوت موجب چه چیزی می‌شود؟

(۱) «أَفَانتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلاً» - انسان همواره نگران وقوع مشکلات یا شکست‌ها باشد.

(۲) «ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ» - انسان همواره نگران وقوع مشکلات یا شکست‌ها باشد.

(۳) «أَفَانتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلاً» - شخص درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد.

(۴) «ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ» - شخص درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد.

۲۲۳- در کدام گزینه همه موارد غلط است؟

(الف) شعر «بر آستان جانان گر سر توان نهادن / گلبنگ سربلندی بر آسمان توان زد» به توحید عملی اشاره دارد.

(ب) انسان موحد باور دارد که دشواری‌های زندگی نشانه بی‌مهری خداوند است.

(ج) ایمان همه افراد یکسان نیست و دارای شدت و ضعف است.

(د) انسانی که خداوند را به عنوان یکی از خالقین این جهان پذیرفته است و اعتقاد دارد که خداوند پروردگار هستی است، رفتاری متناسب با این

اعتقاد خواهد داشت.

(ه) هر فردی متناسب با اعتقادات دیگران، پایه زندگی خود را می‌سازد.

(۴) ب - د - ه

(۳) الف - ب - ج

(۲) ب - ج - ه

(۱) الف - ب - د

۲۲۴- آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» اشاره به کدام یک از ابعاد

شرک یا توحید دارد؟

(۲) توحید عملی در بعد اجتماعی

(۱) توحید عملی در بعد فردی

(۴) شرک عملی در بعد اجتماعی

(۳) شرک عملی در بعد فردی

۲۲۵- اگر گفته شود خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان‌ها معرفی کرده است، چه معنایی مورد نظر است و کدام عبارت قرآنی با آن هم‌آوایی دارد؟

(۱) خداوند بخشی از ولایت خویش را به آن حضرت واگذار کرده است. - «أَفَاتَّخِذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ»

(۲) خداوند بخشی از ولایت خویش را به آن حضرت واگذار کرده است. - «لَا يَشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدٌ»

(۳) خداوند پیامبر (ص) را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است. - «لَا يَشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدٌ»

(۴) خداوند پیامبر (ص) را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است. - «أَفَاتَّخِذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ»

۲۲۶- بر اساس آیات قرآن کریم، به چه علت خداوند متعال انسان را از پرستش شیطان نهی می‌کند و راه مستقیم زندگی را با کدام عبارت ترسیم

می‌فرماید؟

- (۱) «أَنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ» - «أَن تَقُومُوا لِلَّهِ»
 (۲) «أَنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ» - «أَن تَعْبُدُونِي»
 (۳) «هُوَ الْخَسِرَانُ الْمُبِينُ» - «أَن تَعْبُدُونِي»
 (۴) «هُوَ الْخَسِرَانُ الْمُبِينُ» - «أَن تَقُومُوا لِلَّهِ»

۲۲۷- هر یک از موارد زیر به کدام جزء از اعمال اشاره دارد؟

- کمیت عمل

- شکل و ظاهر عمل

- روح عمل

- (۱) حسن فاعلی - حسن فعلی - حسن فعلی
 (۲) حسن فاعلی - حسن فاعلی - حسن فاعلی
 (۳) حسن فعلی - حسن فاعلی - حسن فعلی
 (۴) حسن فعلی - حسن فعلی - حسن فاعلی

۲۲۸- حکم روزه فردی که تنها برای لاغر شدن روزه بگیرد، در کدام مورد به درستی آمده است؟

- (۱) باطل است، چون فاقد حسن فاعلی است.
 (۲) باطل است، چون فاقد حسن فعلی است.
 (۳) صحیح است، چون دارای حسن فعلی است.
 (۴) صحیح است، چون دارای حسن فاعلی است.

۲۲۹- بیت «به بینندگان آفریننده را / نبینی، مرعجان دو بیننده را» با کدام عبارت قرآنی هم‌آوایی دارد و خدا را چگونه می‌توان دید؟

- (۱) «و هو یدرک الابصار» - به وسیله قلب و ملاقات با خدا
 (۲) «و هو یدرک الابصار» - به وسیله چشم در جهان آخرت
 (۳) «لا تدركه الابصار» - به وسیله قلب و ملاقات با خدا
 (۴) «لا تدركه الابصار» - به وسیله چشم در جهان آخرت

۲۳۰- در میان اعمال واجب کدام عمل تأثیر خاصی در تقویت اخلاص دارد و علت واجب شدن آن از سوی خداوند از دیدگاه امام علی (ع) چیست؟

- (۱) نماز - دوری از فحشا و منکر
 (۲) روزه - آزمایش اخلاص مردم
 (۳) حج - انجام دستورات الهی
 (۴) زکات - کمک به مستمندان

زبان انگلیسی ۳

۱۰ دقیقه

Sense of Appreciation

درس ۱

صفحه ۳۱ تا صفحه ۳۷

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

231- The first Persian textbook on children's diseases was written by Dr. Gharib, ...?

- 1) wasn't it 2) was it 3) wasn't he 4) was he

232- The young girl burst into tears when her father shouted at her, ...?

- 1) doesn't he 2) doesn't she 3) didn't she 4) didn't he

233- You can pay the money now, ... after you have received your order.

- 1) and 2) or 3) but 4) so

234- In ... to cleaning my room, I also helped my mom wash the dishes.

- 1) result 2) addition 3) condition 4) reason

235- The police officer tried to ... more information about the accident from the witness.

- 1) elicit 2) signal 3) connect 4) confirm

236- You made a great ... when you decided to help your friend with his homework.

- 1) activity 2) fact 3) choice 4) contrast

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Cell phones are an important part of our society and their main use is communication. They keep students in touch with the rest of the world by giving them the power to interact with it. In the old days, if you forgot to bring your lunch, you had to rely on the school office calling home for you. Now, students have the ability to solve their own problems and handle certain emergencies on their own.

Cell phones also allow students to keep in touch with their friends and students at other schools. While not directly beneficial to education, better relationships can lead to higher self-esteem and reduce isolation, which is good for everybody. In the same way, camera phones allow students to capture the kinds of memories that help build a solid school culture. In some cases, they can act as documentation of misbehaviors because they provide evidence and prevent bad behaviors.

Academically, the cell phone can record a video or an audio of the lessons that may need to be reviewed later. And just imagine if classes could be easily recorded for students who are absent. What if they could even be streamed and seen from home instantly?

237- What is the main idea of the passage?

- 1) The importance of cell phones in communication and education
2) Cell phones will be used as cameras to capture memories
3) How to use some electronic devices in communication and education
4) Cell phones can be used as an excellent recorder

238- The word "they" in paragraph 1 refers to

- 1) students 2) cell phones 3) uses 4) societies

239- According to the passage, cell phones help students

- 1) interact with the world 2) handle the household chores
3) write their lectures 4) increase isolation

240- Which of the following is TRUE according to the passage?

- 1) Cell phones only help students entertain themselves.
2) Nowadays, students can solve their problems without cell phones.
3) Cell phones help students write their assignments at school.
4) Students can record the lessons for later review.

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۱۶ آبان

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه تولید

مسئول آزمون	حمید لنجان‌زاده اصفهانی
مسئول دفترچه	حامد کریمی
ویراستار	آرین غلامی
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیر حسین افجه، علی کریمی فرع، فرزاد شیرمحمدلی
حروف‌چینی و صفحه‌آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون‌خواه
ویراستار مستندسازی	ستایش یآوری

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۳۰ دقیقه

* بر اساس متن زیر به سه پرسش بعدی پاسخ دهید.

در فضای ظاهراً روشنِ تعلیم و تربیت، پدیده‌ای پنهان اما ذی‌اثر تحت عنوان «نقصان‌گرایی خودبازدارنده» به کرات مشهود است که غالباً از نظر مربیان و حتی خود یادگیرنده‌ها پنهان می‌ماند. این سازوکار دفاعی، نه از سر سوءنیت، بلکه اغلب ناخودآگاه توسط دانش‌آموزان و دانشجویان به کار گرفته می‌شود تا پیش از مواجهه با یک چالش ادراک‌شده مانند امتحان یا ارائه عمومی، موانعی برای موفقیت خود ایجاد کنند. هدف از این اقدام، محافظت از خود در برابر شکست (۱). است؛ بدین ترتیب که اگر نتیجه نامطلوب حاصل آید، آن را به عاملی بیرونی، یعنی همان نقصان ایجادشده نسبت دهند، نه به نبود شایستگی ذاتی. این رفتار، که گاه در قالب تعلل ورزیدن تا لحظه آخر، گاه پناه بردن به بهانه‌های واهی نظیر بیماری یا نداشتن دسترسی به منابع و گاه امثال آن‌ها پدیدار می‌شود، عملاً به یادگیری فعال و مسئولیت‌پذیری آسیب می‌زند. این یک نقد اساسی بر نظام‌های آموزشی است که غالباً به جای کنکاش در ریشه‌های روان‌شناختی این گریز از مسئولیت، صرفاً به برچسب‌زنی عملکردی، مانند لفظ‌های «مسئولیت‌پذیری» یا «تنبل» اکتفا می‌کنند و بدین ترتیب،

۲۵۱- کدام واژه را بهتر می‌توان به جای شماره «۱» متن گنجاند؟

- (۱) محتمل (۲) کوچک
 (۳) نامحتمل (۴) بزرگ

۲۵۲- کدام عبارت متن را بهتر کامل می‌کند؟

- (۱) با افزایش امکان اعتبارسنجی مهارت‌های یادگیرنده، ابزارهای خوبی در اختیار مربی می‌گذارند.
 (۲) گستره‌ای از مفاهیم جدید به معانی «تنبلی» و «مسئولیت‌پذیری» می‌افزایند.
 (۳) نسل‌های آینده را از وجود آموزگارانی باتجربه محروم می‌کنند.
 (۴) چرخه معیوب ترس از شکست و نقصان‌گرایی خودبازدارنده را تداوم می‌بخشند.

۲۵۳- نوع «ی» در انتهای کدام واژه در متن بالا متفاوت است؟

- (۱) نقصان‌گرایی (۲) دفاعی
 (۳) عاملی (۴) برچسب‌زنی

۲۵۴- تعداد اجزای سازنده کدام واژه با تعداد اجزای سازنده واژه «خودبازدارنده» یکسان نیست؟

(۱) برهم کنش (۲) دانشگاهی

(۳) فرصت سوزی (۴) بی سازوکار

۲۵۵- نسبت «سنگ» با «سبو»، مثل نسبت بین واژه‌های کدام گزینه است؟

(۱) صدا - سکوت (۲) لاک پشت - لاک

(۳) احیا - ابقا (۴) چای - استکان

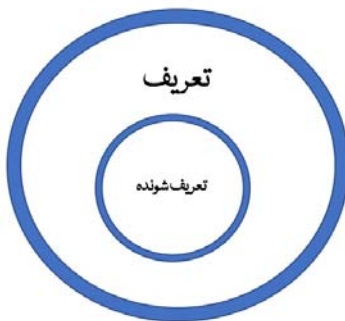
۲۵۶- الگویی بین واژه‌های زیر هست. این الگو با کدام واژه ادامه می‌یابد؟

«ترانه‌سرا - ناراضی - اراده - دارکوب - کرامت - ؟»

(۱) مرموز (۲) ارائه

(۳) مارمولک (۴) مراد

۲۵۷- عمل «تعریف» برای یک تعریف‌شونده، در کدام گزینه به شکل روبه‌رو شبیه‌تر است؟

(۱) قوم‌و خویش: انسان‌هایی که شخص با آن‌ها رابطه‌ای بر مبنای خون دارد.

(۲) مربع: شکلی که همهٔ ویژگی‌های مستطیل و همهٔ ویژگی‌های لوزی را دارد.

(۳) انسان: جاننداری که برای زنده ماندن، به هوا، آب و غذا احتیاج دارد.

(۴) مثلث: شکلی که مجموع زوایای داخلی آن ۱۸۰ درجه و یکی از زوایای آن ۹۰ درجه است.

بر اساس داده‌های زیر به دو سؤال بعدی پاسخ دهید.

* چند نفر در یک اتاق جمع شده‌اند که هر کدام از آن‌ها «زن یا مرد»، «فرانسوی یا آلمانی» و «مجرد یا متأهل» است که اگر متأهل است - یعنی

اگر زن است با مردی دیگر و اگر مرد است با زنی دیگر ازدواج کرده است. - همسر او نیز در اتاق هست. همچنین می‌دانیم ...

(الف) تمام آلمانی‌ها جنسیت یکسان دارند و تعداد مردهای فرانسوی صفر نیست.

(ب) در جمع حداقل یک زوج است که یکی فرانسوی و دیگری آلمانی است.

(ج) اگر مردی در جمع، فرانسوی باشد مجرد است. اگر مردی در جمع مجرد باشد، فرانسوی است.

۲۵۸- چه تعداد از گزاره‌های زیر حتماً درست هستند؟

(الف) هیچ زن آلمانی مجردی وجود ندارد.

(ب) حداقل یک زن فرانسوی وجود دارد که مجرد نیست.

(ج) حداقل یک آلمانی مجرد وجود دارد.

(۲) یک

(۱) صفر

(۴) سه

(۳) دو

۲۵۹- دربارهٔ وجود کدام مورد، اطلاعات کافی نداریم؟

(۲) مرد آلمانی مجرد

(۱) زن فرانسوی مجرد

(۴) مرد آلمانی متأهل

(۳) زن آلمانی مجرد

۲۶۰- در یک جمع پنج نفره، یکی دزد است. «الف»: من دزد هستم. «ب»: «الف» و «ه» دروغ می‌گویند. «ج»: «الف» دزد است. «د»: «الف» و «ج»

راست می‌گویند. «ه»: من دزد هستم. می‌دانیم دو نفر در این جمع دروغ گفته‌اند. دزد کیست؟

(۲) ج

(۱) الف

(۴) هـ

(۳) د

۲۶۱- بنفشه که زن دایی شبنم است، چه نسبتی با نرگس داشته باشد که نیلوفر، دخترخاله شبنم، دخترخاله نرگس باشد؟

(۱) زن عمو (۲) خاله

(۳) زن دایی (۴) عمه

۲۶۲- هر شبانه روز در سیاره فرضی «ژ» چهل ساعت طول می کشد. موجوداتی که در این سیاره زندگی می کنند، سال خود را مثل ما به دوازده ماه تقسیم کرده اند. ولی هر ماه آنان بیست روز دارد. اگر لحظه شروع یک سال خاص در سیاره «ژ»، همان لحظه شروع سال ما باشد، وقتی ما به روز چهارم آبان می رسیم، در سیاره «ژ» چه تاریخی خواهد بود؟

(۱) ۱۱ مهر (۲) ۱۲ مهر

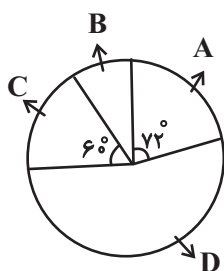
(۳) ۱۳ مهر (۴) ۱۴ مهر

۲۶۳- دو ساعت دیواری معمولی داریم که یکی در طول هر ده دقیقه، یک دقیقه جلو می افتد و دیگری در طول هر پانزده دقیقه، یک دقیقه عقب می ماند.

اگر هر دو ساعت را درست تنظیم کنیم، بعد از چند دقیقه برای اولین بار هر سه عقربه ساعت شمار و دقیقه شمار آنها دو به دو روی هم منطبق خواهند شد؟

(۱) ۴۲۴۰ (۲) ۴۳۲۰

(۳) ۵۲۴۰ (۴) ۵۳۲۰

* فراوانی چهار داده با A، B، C و D در نمودار زیر نشان داده شده است.

بر این اساس به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۶۴- اگر $A = 12$ باشد، کدام است C؟

(۱) ۸ (۲) ۹

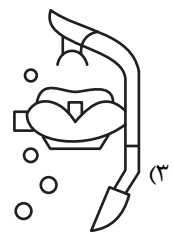
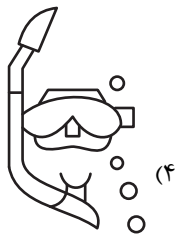
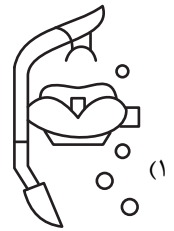
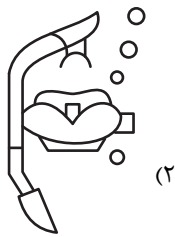
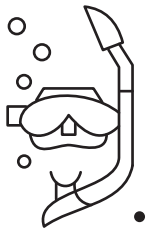
(۳) ۱۰ (۴) ۱۴

۲۶۵- اگر نسبت B و D به شکلی باشد که $D = 5B$ شود و نیز $C = 180$ باشد، $D - A$ کدام خواهد بود؟

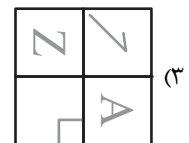
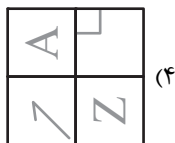
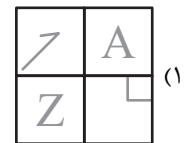
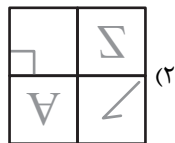
(۱) ۳۵۴ (۲) ۳۵۶

(۳) ۳۵۸ (۴) ۳۶۰

۲۶۶- اگر شکل زیر را نسبت به نقطه مشخص شده قرینه کنیم، کدام گزینه حاصل می‌شود؟

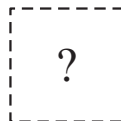
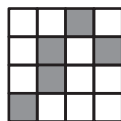
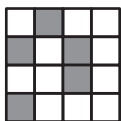
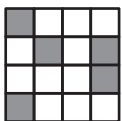

۲۶۷- کدام شکل به دلیلی منطقی با دیگر شکل‌ها متفاوت است؟

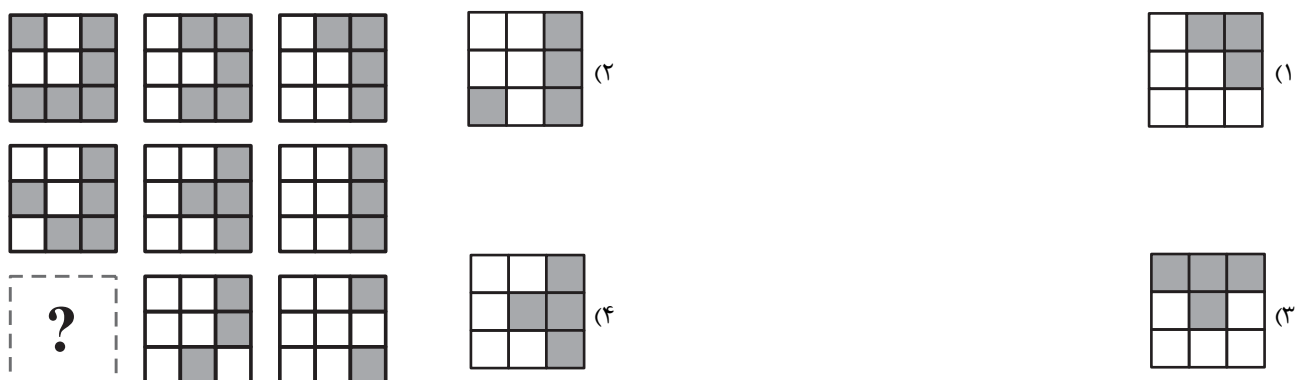

* در دو پرسش بعدی تعیین کنید کدام شکل جای خالی یا علامت سؤال را به درستی کامل می‌کند.

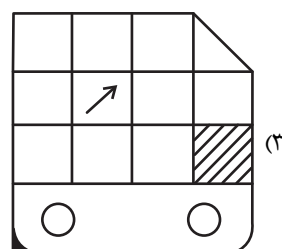
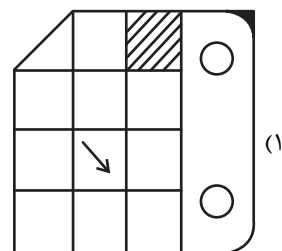
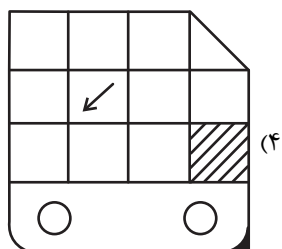
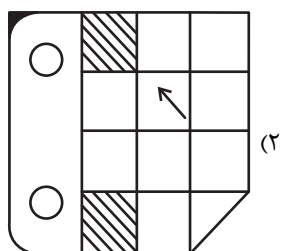
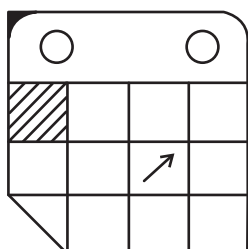
۲۶۸-

۲۶۹-

۲۷۰- با دوران شکل صورت سؤال، کدام گزینه حاصل می‌شود؟

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۶ آبان ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، شمیم پهلوان شریف، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، رضا خان بابائی، امیر زراندوز، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، فرهاد علی نژاد، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، یاسین مهدیان، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، فاطمه قربیان، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی	جامعه‌شناسی
هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن
فاطمه احمدی، محمد رسایی، یاسین ساعدی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی نژاد، محمد قربانی، امیرمحمد قلعه‌گاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صفت‌کار، احسان زینعلی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری زهره توکلی	مسئول درس: فریبا رتوفی ویراستار: محسن جمشیدی، زهرا شمسایی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مریم خسروی دهنوی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرائی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: وجیهه نجفی، نیما مروج، ابوالفضل مرادی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: یحیی بلوچی، مصطفی وکالتی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌گاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، امیرمحمد کماسی، علی ابراهیمی آرائی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

بنابراین:

$$P(A) = (1 - P(A)) + 0/8 \Rightarrow 2P(A) = 1/8$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{1/8}{2} = 0/9$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(رضا قانباتانی)

۶- گزینه «۱»

۵ پرچم را به ۵! می‌توان کنار هم قرار داد. پس $5! = 120$ عددهای اول: $\{5, 3, 2\}$ عددهای غیر اول: $\{4, 1\}$

$$n(A) = \frac{3}{2} \times \frac{2}{3} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = 12$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{12}{120} = \frac{1}{10}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)

(پیمان طیار)

۷- گزینه «۲»

متمم این احتمال حالتی است که در بین مهره‌های انتخاب شده هم سفید و هم سیاه باشد.

$$P(A) = 1 - \frac{\binom{5}{1}\binom{4}{2} + \binom{4}{1}\binom{5}{2} + \binom{5}{1}\binom{4}{1}\binom{3}{1}}{\binom{12}{3}} = 1 - \frac{30 + 40 + 60}{220}$$

$$= 1 - \frac{13}{22} = \frac{9}{22}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)

(هادی فولادی)

۸- گزینه «۱»

اگر ۳ رأی انتخابی به صورت، موافق، مخالف و ممتنع باشند باید انتخاب رأی را تکرار کند:

$$n(S) = \binom{10}{3} = \frac{10 \times 9 \times 8}{6}$$

$$n(A) = \binom{5}{1}\binom{3}{1}\binom{2}{1} = 5 \times 3 \times 2$$

$$P(A) = \frac{5 \times 3 \times 2}{10 \times 9 \times 8} = \frac{3 \times 6}{9 \times 8} = \frac{2}{8} = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور خارج از کشور ۹۷)

۹- گزینه «۲»

می‌خواهیم یک عدد از میان اعداد طبیعی ۱ تا ۲۰ انتخاب کنیم که این کار به $n(S) = 20$ حالت امکان‌پذیر است. پیشامد مطلوب که آن را A نامیده‌ایم، آن است که عدد انتخاب شده زوج باشد ولی بر ۳ بخش‌پذیر نباشد، یعنی:

$$A = \{2, 4, 8, 10, 14, 16, 20\} \Rightarrow n(A) = 7$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{7}{20} = 0/35$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۳»

(شیم پهلوان شریف)

برای آن که مجموع اعداد ظاهر شده مضرب ۳ باشد، باید جمعشان ۳ یا ۶ یا ۹ یا ۱۲ باشد. بنابراین:

$$A = \{(1,2), (2,1), (1,5), (5,1), (2,4), (4,2), (3,3),$$

مجموع=۳

مجموع=۶

$$\{(3,6), (6,3), (4,5), (5,4), (6,6)\} \Rightarrow n(A) = 12$$

مجموع=۹

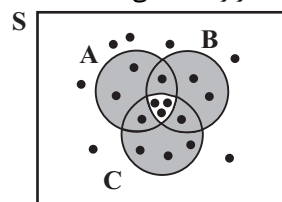
مجموع=۱۲

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۹)

(امیر زرانروز)

۲- گزینه «۴»

برای تعیین پیشامد $A-B$ باید اشتراک A, B را از A حذف کنیم هر چه از A باقی بماند جواب است برای $B-C$ و $C-A$ هم به‌طور مشابه عمل می‌کنیم. لذا پیشامد زیر بدست می‌آید:

تعداد اعضای داخل قسمت‌های هاشور خورده (همان تعداد نقاط) برابر با ۱۰ می‌باشد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۹)

(عباس مالکی)

۳- گزینه «۲»

در ابتدا ۷۲ را بر پایه اعداد ۲ و ۶ تجزیه می‌کنیم:

$$72 = 6 \times 6 \times 2 \Rightarrow (1 \text{ سکه و } 2 \text{ تاس})$$

$$n(S) = 72$$

$$n(A) = \frac{3}{1,3,5} \times \frac{3}{1,3,5} \times \frac{2}{2} = 18 \Rightarrow P(A) = \frac{18}{72} = \frac{1}{4} = 0/25$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۱)

(علی قهرمان‌زاده)

۴- گزینه «۴»

با توجه به سؤال و قرارگیری بازیکنان داریم:

$$D \square \square \square K \quad --$$

$$n(A) = 3! \times 2! \times \binom{5}{3} \times 3! = 6 \times 2 \times 10 \times 6$$

$$n(S) = 7!$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6 \times 2 \times 10 \times 6}{7!} = \frac{6 \times 2 \times 10 \times 6}{7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = \frac{1}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۱)

(مهم نظامی)

۵- گزینه «۴»

$$P(A) = P(A') + 0/8$$

مطابق با داده‌های مسئله داریم:

از طرفی می‌دانیم:

$$P(A) + P(A') = 1 \Rightarrow P(A') = 1 - P(A)$$

$$f(4) = 2\sqrt{4} + 2 \times 4 = 4 + 8 = 12$$

$$f(9) = 2\sqrt{9} + 2 \times 9 = 6 + 18 = 24$$

$$\text{برد تابع} = \{0, 4, 12, 24\}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۱۵- گزینه «۲»

(امیر حسن زاده فرد)

$$F = 1/8C + 32$$

$$F_2 - F_1 = (1/8C_2 + 32) - (1/8C_1 + 32)$$

$$= 1/8(C_2 - C_1)$$

$$54 = 1/8(C_2 - C_1)$$

$$\Rightarrow \text{افزایش دما بر حسب سانتی گراد} = \frac{54}{1/8} = \frac{54 \times 8}{1} = 30$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۲)

۱۶- گزینه «۱»

(هاری فولادی)

می‌دانیم برای یافتن مقادیر برد باید در ضابطه تابع به جای x ، مقادیر دامنه را جایگذاری کنیم، یعنی باید در تابع به جای x ، مقادیر x_1 و x_2 را جایگذاری کنیم و مساوی $a+b$ و $b-a$ قرار دهیم، فرض می‌کنیم:

$$f(x_1) = a+b \Rightarrow ax_1 + b = a+b \Rightarrow ax_1 = a \Rightarrow x_1 = 1$$

$$f(x_2) = b-a \Rightarrow ax_2 + b = b-a \Rightarrow ax_2 = -a \Rightarrow x_2 = -1$$

$$\frac{x_1 + x_2}{2} = 0 \Rightarrow \text{حال باید میانگین } x_1 \text{ و } x_2 \text{ را بیابیم که برابر است با } 0$$

توجه کنید اگر جای x_1 و x_2 را عوض کنیم یعنی $f(x_2) = a+b$ و $f(x_1) = b-a$ باشد تأثیری در میانگین پاسخ x_1 و x_2 ندارد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۱۷- گزینه «۱»

(شمیم پهلوان شریف)

ضابطه تابع خطی f را $f(x) = ax + b$ در نظر می‌گیریم.

$$f(-5) = -2 \text{ است یعنی:}$$

$$f(-5) = -2 \Rightarrow a(-5) + b = -2 \Rightarrow -5a + b = -2 \quad (1)$$

$$f(1) + f(4) = 11 \text{ است، یعنی:}$$

$$f(1) + f(4) = 11 \Rightarrow a(1) + b + a(4) + b = 11$$

$$\Rightarrow 5a + 2b = 11 \quad (2)$$

حالا از حل دستگاه معادلات (۱)، (۲)، a و b و سپس ضابطه تابع خطی را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} -5a + b = -2 \\ 5a + 2b = 11 \end{cases} \xrightarrow{\text{جمع می‌کنیم}} \begin{cases} -5a + b = -2 \\ 3b = 9 \end{cases} \Rightarrow b = 3, a = 1$$

$$\text{است. } f(x) = x + 3$$

نقطه برخورد آن با محور x ها برابر است با:

$$f(x) = 0 \Rightarrow x + 3 = 0 \Rightarrow x = -3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۱۸- گزینه «۲»

(امیر زرنوز)

دو خط مورد نظر چون هیچ نقطه برخوردی ندارند بنابراین با هم موازی هستند. شیب دو خط موازی با هم برابر است، لذا $m = 2$ می‌باشد، حالا نمودار $y = 1 - mx$ را رسم می‌کنیم:

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور خارج از کشور ۹۹)

۱۰- گزینه «۱»

هر سکه دو حالت و تاس ۶ حالت دارد، پس فضای نمونه پرتاب دو سکه و یک تاس بنا به اصل ضرب $n(S) = 2 \times 2 \times 6$ عضو دارد.

پیشامد مطلوب سؤال که آن را A می‌نامیم، آن است که در پرتاب دو سکه که حالت‌های $\{پ پ، پ ر، ر پ، ر ر\}$ را دارد، لااقل یک سکه «پشت» بیاید (یعنی حالت‌هایی که زیر آنها خط کشیده شده و تعداد آنها ۳ تا است) و تاس عددی فرد بیاید (یعنی ۱، ۳ یا ۵ که تعداد آنها ۳ تا است) پس بنا به اصل ضرب داریم: $n(A) = 3 \times 3$ و در نتیجه:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3 \times 3}{2 \times 2 \times 6} = \frac{3}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۱)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۲»

(غرشیر کریمی)

$$f(x) = ax + b \Rightarrow \begin{cases} f(2x-1) = a(2x-1) + b = 2ax - a + b \\ f(2x+1) = a(2x+1) + b = 2ax + a + b \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(2x-1) + f(2x+1) = 4ax + 2b$$

$$\xrightarrow{\text{طبق فرض}} x-2 = 4ax + 2b \Rightarrow \begin{cases} 4a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{4} \\ 2b = -2 \Rightarrow b = -1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = \frac{1}{4}x - 1 \xrightarrow{x=2} f(2) = \frac{1}{4}(2) - 1 = \frac{1}{2} - 1 = -\frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۱)

۱۲- گزینه «۳»

(مهمرب بیری)

$$\text{مجموع اعضای دامنه} = 3 + b - 1 + 4 = 6 + b = 8 \Rightarrow b = 2$$

$$\text{مجموع اعضای برد} = a + 3 + 2 + b + 1 = 6 + a + b = 11$$

$$\xrightarrow{b=2} 8 + a = 11 \Rightarrow a = 3$$

$$\Rightarrow a - b = 3 - 2 = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۱۳- گزینه «۲»

(علی حسینی نوه)

با توجه به دامنه تابع متوجه می‌شویم که گزینه‌های ۱ و ۴ حذف می‌شوند چون دامنه تابع برابر است با: $D = \{1, 2, 3, 4\}$ از بین گزینه‌های ۲ و ۳ چون می‌خواهیم تابع خطی باشد، گزینه‌ای مورد قبول است که نقاط همه روی یک خط راست قرار بگیرند که گزینه ۳ رد و گزینه ۲ مورد قبول است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۱۴- گزینه «۴»

(مهمرب پر دل نظامی)

می‌دانیم که دامنه تابع، ورودی تابع است و خروجی تابع، برد خواهد شد، پس داریم:

$$f(x) = 2\sqrt{x} + 2x$$

$$f(0) = 2\sqrt{0} + 2 \times 0 = 0$$

$$f(1) = 2\sqrt{1} + 2 \times 1 = 4$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

(سعید جعفری)

۲۱- گزینه «۲»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سبک عالمانه: به تناسب مخاطب

گزینه «۳»: سبک تعلیمی: بر اساس هدف

گزینه «۴»: سبک حماسی: بر اساس موضوع و نوع / سبک عامیانه: به تناسب مخاطب

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

(عزیز الیاسی‌پور)

۲۲- گزینه «۲»

تقسیم‌بندی سبک‌های فرعی در سبک خراسانی از نظر «زمانی» است نه بر اساس جغرافیا.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۶۲)

(مجتبی فرهادی)

۲۳- گزینه «۳»

قالب عمده شعر این دوره قصیده است؛ قالب‌های مسمط، ترجیع‌بند و مثنوی به‌تدریج در این دوره شکل گرفتند و قالب غزل در اواخر این دوره رشد یافت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

(مجتبی فرهادی)

۲۴- گزینه «۴»

موارد مربوط به گزینه «۴»، یعنی موارد «ب» و «د» نادرست هستند:

«ب»: محتوای نثرهای دوره سامانی بیشتر علمی است و گاهی نثرهای حماسی، تاریخی و دینی هم دیده می‌شود.

«د»: «التفهیم» از آثار نثر دوره سامانی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۵)

(فرهاد علی‌نژاد)

۲۵- گزینه «۱»

یکی از ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی غلبه روح شادی و نشاط و خوش‌باشی است. غم‌گرایی‌ای که در این بیت دیده می‌شود در سبک خراسانی کمتر دیده می‌شود. بیت از سعدی است و از گریستن بی‌امان عاشق حکایت دارد.

ویژگی‌های سبک خراسانی در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: استفاده از «مر» پیش از مفعول جمله - سادگی پند و اندرز

گزینه «۳»: شادی و خوش‌باشی - معشوق زمینی

گزینه «۴»: تفاوت تلفظ برخی واژگان با زبان امروزی (می / می / شراب) - برخی کاربردهای تاریخی (جدانویسی پیشوند «می» در مصراع دوم) - شادی و خوش‌باشی

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۲۶- گزینه «۲»

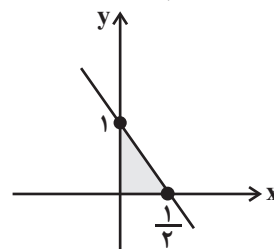
منظور شاعر از «معشوق» در بیت گزینه «۲» همان خدایی است که «قوم به حج رفته» مخاطب شاعر، در جست‌وجوی او به سفر حج رفته‌اند؛ پس در این بیت، معشوق آسمانی مد نظر است که مطابق با سبک خراسانی نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توصیف حسی زیبایی‌های معشوق که شاعر در پی دستیابی به اوست، بیانگر عشق زمینی و سبک خراسانی است.

گزینه «۳»: در این بیت نیز، زیبایی و بلندقامتی معشوق با «صنم» و «سرو» مقایسه شده است که نمایش‌دهنده عشق زمینی است.

$$y = 1 - mx \xrightarrow{m=2} y = 1 - 2x \Rightarrow \begin{cases} x=0 \Rightarrow y=1 \Rightarrow A \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix} \\ y=0 \Rightarrow x=\frac{1}{2} \Rightarrow B \begin{pmatrix} \frac{1}{2} \\ 0 \end{pmatrix} \end{cases}$$

$$\text{ارتفاع} \times \text{قاعده} = \frac{1}{2} \times 1 = \frac{1}{2} \Rightarrow \text{مساحت مثلث} = \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4} = 0.25$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۱۹- گزینه «۳» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور خارج از کشور ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

برای پیدا کردن نقطه (a, b) ، دو مقدار دلخواه به m می‌دهیم تا معادله دو خط به دست آید. سپس نقطه تقاطع این دو خط را می‌یابیم که همان نقطه (a, b) خواهد بود:

$$f(x) = \left(\frac{1-m}{2}\right)x - m + \frac{1}{2}$$

$$\begin{cases} m=1 \Rightarrow y = 0 - 1 + \frac{1}{2} = -\frac{1}{2} \\ m=\frac{1}{2} \Rightarrow y = \left(\frac{1-\frac{1}{2}}{2}\right)x - \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = \frac{1}{4}x \end{cases}$$

$$\frac{1}{4}x = -\frac{1}{2} \Rightarrow x = -\frac{4}{2} = -2$$

تلاقی دو خط را با مساوی قرار دادن معادله‌ها، به دست می‌آوریم:

$$\frac{1}{4}x = -\frac{1}{2} \Rightarrow x = -\frac{4}{2} = -2$$

بنابراین دو خط در نقطه‌ای به طول $x = -2$ و عرض $y = -\frac{1}{2}$ متقاطع‌اند،

$$(a, b) = (-2, -\frac{1}{2}) \Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{-2}{-\frac{1}{2}} = 4$$

پس داریم:

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

۲۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ضابطه تابع را با هر یک از اعضای برد، یعنی ۲ و ۵، برابر قرار می‌دهیم تا مقادیر x یعنی دامنه تابع، به دست آید:

$$f(x) = x^2 - 4, R_f = \{2, 5\}$$

$$\begin{cases} f(x) = 2 \Rightarrow x^2 - 4 = 2 \Rightarrow x^2 = 6 \Rightarrow x = \pm\sqrt{6} \\ f(x) = 5 \Rightarrow x^2 - 4 = 5 \Rightarrow x^2 = 9 \Rightarrow x = \pm 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{دامنه } D_f = \{\sqrt{6}, -\sqrt{6}, 3, -3\}$$

بنابراین دامنه تابع حداکثر ۴ عضو دارد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

(الهام ممدی)

۳۲- گزینه ۲

بیت «الف»: تناسب: «خون و رزم» / موازنه دارد. / تشبیه ندارد.
 بیت «ب»: تناسب: «چراغ و فروغ» و «خورشید و فروغ»
 بیت موازنه دارد، تقابل سجع‌های متوازن:

کای	خورشید	چراغ	فرستاده	فروغ
وی	مریخ	نهیب	رسانیده	صدا

تشبیه: چراغ تو به خورشید فروغ بخشیده است (تشبیه مرجع)

بیت «ج»: تناسب: بهار، چمن، گل / ترصیع دارد: تقابل سجع‌های متوازی /
 تشبیه: «او» به «بت» و «او» به «گل»

نکته: هر ترصیعی موازنه است، ولی هر موازنه‌ای ترصیع نیست!

بیت «د»: تناسب: «سرو، چمن، لاله، سمن، گل، صبا» و «شمع و گل» / بیت موازنه ندارد. / تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

(سیدعلیرضا امیری)

۳۳- گزینه ۴

در بیت گزینه «۴» ترصیع وجود ندارد، چرا که واژه «دل» در مصراع اول و واژه «جان» در مصراع دوم دارای حروف پایانی مشترک نیستند.

چرا / نهم / نهم / دل / بر / خیالت
 چرا / ندهم / ندهم / جان / در / وصال

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تلمیح به کلام آشنای «سحرخیز باش تا کامروا شوی» دارد.

گزینه «۲»: مصراع دوم بنابر راهنمایی خود شاعر (طغرل احراری) از بیدل دهلوی تضمین شده‌است.

گزینه «۳»: واژه‌های «سبو، ساقی و خم» مراعات‌نظیر دارند.

(علوم و فنون ادبی، بریع)

(یاسین مهریان)

۳۴- گزینه ۴

بیت «د»: تقابل سجع‌های متوازی و متوازن، پدیدآورنده آرایه «موازنه» است.

بیت «الف»: تشبیه: «شکرخنده»: خنده‌ای که مانند شکر، شیرین است.

بیت «ج»: تشخیص: شاعر می‌گوید که گل، با اینکه عمر کوتاهی دارد، در حال شادی کردن و خندیدن است و شب‌نم دیدگاه متفاوتی دارد و معتقد است که کسی که عمرش رو به پایان است، نباید بخندد و شادی کند و از همین رو، گریان است.

بیت «ب»: ترصیع: تقابل سجع‌های متوازی، پدیدآورنده آرایه «ترصیع» است. توجه داشته باشید که «مولی»، به‌شکل «مولا» تلفظ می‌گردد و سجع متوازی بین «دنیا» و «مولی» برقرار است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

(رضا نهیری)

۳۵- گزینه ۳

مجاز: «گردون» مجاز از مردم و «صحرا» مجاز از هر آنچه درون صحراست. تشبیه: گردون به مانند دیده‌وامق می‌گردد - صحرا به مانند دیده‌عذرا می‌خندد. / تلمیح: اشاره به ماجرای وامق و عذرا از عشاق مشهور ادب پارسی / بیت دارای موازنه است:

همی‌گرید	از	او	گردون	بسان	دیده	وامق
همی‌خندد	از	او	صحرا	بسان	دیده	عذرا

گزینه «۴»: در بیت این گزینه هم صحبت از «غمزه» معشوق است و دیوانه‌شدن عاشق و هیچ عنصری که به عشق آسمانی اشاره کند، به چشم نمی‌خورد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۳)

۲۷- گزینه ۳

(مجتبی فرهاری)

شاعر در این بیت، دعوت به می‌خواری و شادنوشی و نواختن چنگ دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توصیف طبیعت و واقع‌گرایی

گزینه «۲»: غم‌گرایی و اغراق در ریختن اشک

گزینه «۴»: حاکم‌بودن روح حماسه

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه ۶۳)

۲۸- گزینه ۲

(سعید معیری)

کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم (به سر بر)، واژگان کهنی مثل «رامشگران» (نوازندگان و اهل موسیقی) و «افسر» (به معنای تاج) و ضمناً تفاوت تلفظ برخی واژگان با واژگان امروزی (پیل: فیل) همگی از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی‌اند که در این بیت دیده می‌شود.

ابیات دیگر زبان جدیدتری دارند و مربوط به دوره‌های بعدی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۲)

۲۹- گزینه ۴

(مجتبی فرهاری)

عبارت گزینه «۴» از «تاریخ بلعمی» ذکر شده است که از متون سبک دوره سامانی است. کاربرد شکل کهن فعل ماضی استمراری (گفتندی) و واژگانی کهن مانند «برسته» از ویژگی‌های سبک نثر دوره سامانی‌اند.

توضیحات مقابل عبارات در دیگر گزینه‌ها همگی درست هستند. (دقت کنید که با تسلط بر ویژگی‌های سبک‌های نثر دوره اول می‌توان به این سؤال پاسخ داد، هرچند تمامی این متن‌ها در کتاب درسی ذکر شده‌اند.)

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)

۳۰- گزینه ۲

(یاسین مهریان)

این بیت، فاقد مجاز است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «آفتاب» مجاز از «خورشید»

گزینه «۳»: «الله اکبر» مجاز از «اذان»

گزینه «۴»: «سفال» مجاز از «کوزه سفالی»

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۱- گزینه ۴

(سیدعلیرضا امیری)

تشبیه گسترده: همچو شمع / استعاره مصرحه: «آتش دل: عشق / استعاره مکنیه: «آب رخ شمع»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه و استعاره مکنیه ندارد. / استعاره مصرحه: «مه پرده‌سرا»

گزینه «۲»: تشبیه فشرده: «تیغ حوادث» / استعاره مکنیه: «سرزنش تیغ حوادث» / استعاره مصرحه: «شه بحر»

گزینه «۳»: فاقد تشبیه و استعاره مصرحه / استعاره مکنیه: «ساغر خون‌خوار»، «دویدن، طلب کردن و دامن گرفتن توسط اشک» و «دامن ساغر»

(علوم و فنون ادبی، بیان)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیت فاقد مجاز است. / تلمیح: اشاره به آیه «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» / تشبیه مشاهده نمی‌شود. / بیت دارای ترصیع است: (موازنه نیز نوعی ترصیع است.)

ما	ز	بالایم	و	بالا	می‌رویم
ما	ز	دریایم	و	دریا	می‌رویم

گزینه «۲»: بیت فاقد مجاز است. تشبیه: شاعر بخشنگی ممدوح را به ابر بهار و آگاهی و حزم او را به کوه تشبیه کرده است. / تلمیح مشاهده نمی‌شود. / بررسی موازنه:

ز	دست	بخشش	او	حاکی	است	اشک	سحاب
ز	حزم	محکم	او	راوی	است	سنگ	جبال

گزینه «۴»: «یمین» مجاز از دست است. / تلمیح مشاهده نمی‌شود. (نکته: «شیرین و شکر» همیشه سازنده تلمیح نیستند و گاهی در معنای ماده شیرین یا دلنشین به کار می‌روند.) / بیت دارای موازنه است:

گهی	ز	بوسه	شیرین	شکر	کنی	به	مذاقش
گهی	ز	باده	رنگین	قدح	دهی	به	یمینش

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۳۶- گزینه «۴»

تشبیه گسترده: مصراع اول - استعاره مکنیه: «ای باد صبا»
تشبیه: «چون نفس سوختگان می‌رسی»: مشبه: محذوف (باد صبا) / مشبه‌به: نفس سوختگان / ادات تشبیه: چون

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «من چون سگ کوی توام»: تشبیه گسترده - بیت فاقد استعاره مکنیه است.

گزینه «۲»: گنج عافیت: عافیت (مشبه)، گنج (مشبه‌به) - بیت فاقد استعاره است.

معنای بیت: از دنیا داران بی‌انصاف طلب چیزی مکن که خود صاحب گنج عافیت و سلامتی هستی و خود می‌توانی نیاز خود را برآوری. (بی‌نیازی از دیگران)

گزینه «۳»: بیت فاقد تشبیه و استعاره است.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۷- گزینه «۴»

در آرایه سجع خواندیم که «ارزش موسیقایی سجع متوازی از همه سجع‌ها بیشتر است». بنابراین می‌توان گفت: آرایه ترصیع از موازنه ارزش موسیقایی بیشتری دارد. زیرا به تنهایی از سجع‌های متوازی ساخته شده است. فقط در گزینه «۴» آرایه ترصیع مشاهده می‌شود و سایر گزینه‌ها دارای موازنه هستند.

هست	انعام	تو	در	برج	مروت	اختر
هست	اکرام	تو	در	درج	فتوت	گوهر

(علوم و فنون ادبی، بریع)

۳۸- گزینه «۲»

سجع متوازن میان «مطیع و حریف» باعث ایجاد موازنه شده است و دیگر واژگان (به غیر از واژگان تکراری) سجع متوازی دارند.
تناسب: مطیع و خدمت و فرمودن

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مراعات نظیر: «زلف» و «چشم» / مجاز: بیت فاقد مجاز است.

گزینه «۳»: تشبیه: مصراع اول / فاقد تضمین

گزینه «۴»: «قدم» مجاز از رفتار / فاقد ترصیع

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۳۹- گزینه «۳»

وزن بیت گزینه «۳» از پایه‌های آوایی همسان دولختی است: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

گزینه «۲»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

گزینه «۴»: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۳»

بررسی وزن سایر ابیات:
گزینه «۱»: فاعلاتن مفاعیل فاعلن

گزینه «۲»: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن

گزینه «۴»: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۱- گزینه «۲»

نظم و ترتیب هجای دو مصراع، باید دقیقاً مثل یکدیگر باشند تا به لحاظ عروضی، با یکدیگر همخوانی داشته باشند. مصراع دوم این گزینه، در قیاس با مصراع اول، دارای یک هجای بلند اضافه است که باعث می‌شود آن‌ها با یکدیگر همخوانی نداشته باشند و یک بیت را تشکیل ندهند.
دو مصراع سایر گزینه‌ها، به لحاظ کمیت و کیفیت هجاها، دقیقاً مشابه هستند.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۲- گزینه «۱»

وزن مصراع «الف»: مفعول (U--) فاعلات (U-U) مفاعیل (U--U) فاعلن (U--U)
وزن مصراع «ب»: مفعول (U--) مفاعیل (U-U) مفاعیلن (U--U)

وزن مصراع «ج»: مفعول (U--) مفاعیل (U-U) فاعلن (U--U) فاعلن (U--U)

وزن مصراع «د»: مفعول (U--) فاعلات (U-U) مفاعیلن (U--U)

وزن مصراع «ه»: مفعول (U--) فاعلات (U-U) مفاعیلن (U--U)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۳- گزینه «۴»

هدف از طرح این تست آشنایی اولیه با اختیارات زبانی است ولی با آموخته‌های تقطیع هجایی که در سال دهم آموختید می‌توانید این سؤال را حل کنید. هنگام تقطیع مصراع «الف»، «ج» و «ه» تفاوت‌هایی در تقطیع هجایی و وزن آن‌ها به چشم می‌خورد که دقیقاً همین اختلاف‌ها، اختیارات شاعری را بیان می‌کند.

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- علوم طبیعی و فناوری حاصل از آنها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

- به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در علوم اجتماعی دشوارتر از علوم طبیعی است.

- با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آنها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

۵۲- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

تشریح موارد نادرست:

- نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری از فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی است.

- علوم انسانی به دلیل اینکه به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند، «علوم تفهیمی» نامیده می‌شوند و از این نظر که به انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان می‌پردازند، «علوم انتقادی» گفته می‌شوند.

- «جامعه‌شناسی خرد» کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند و «جامعه‌شناسی کلان» ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۵۳- گزینه «۲»

(مهمرمهری یعقوبی)

- زندگی اجتماعی انسان به دلیل اینکه ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و... دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است.

- در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی انتقادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۶)

۵۴- گزینه «۳»

(سینا غلامی)

جامعه‌شناس در آشنایی‌زدایی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۵۵- گزینه «۳»

(امیر حسین فزایی)

تشریح موارد نادرست:

- گاهی دیگران مطابق انتظارات رفتار نمی‌کنند و حوادثی خلاف قواعد رخ می‌دهد.

- راه رفتن یک کنش اجتماعی پیش‌پا افتاده به نظر می‌رسد ولی برای راه رفتن صحیح هر فرد تلاش می‌کند قواعدی را رعایت کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۵۶- گزینه «۲»

(آریتا بیدرقی)

برداشت روزافزون از نفت در کشورهای منطقه خاورمیانه ← تغییر در محیط توسط نظام اجتماعی

میانگین سن در اولین ازدواج زنان و مردان کل کشور ← پدیده‌های هم‌تغییر

- در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید ← ساختار اجتماعی

کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند و امکان مشارکت ما را در زندگی اجتماعی فراهم می‌آورند ← قواعد اجتماعی

در طول قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم وجود خانواده‌های بزرگ قاعده کلی بود ← تغییر در خود نظام اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۵۷- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

- با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد؛ یعنی تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها، دانش علمی و معتبر محسوب می‌شد که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد، زیرا چنین می‌پنداشتند که دانش علمی تنها از راه حس به‌دست می‌آید.

- موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی، باعث شد جامعه‌شناسان علاقه‌مند شوند تا شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی همچون ماشین و بدن انسان را برجسته کنند و نظم جامعه را همانند نظم میان اعضای بدن یا اجزای ماشین بدانند.

- گاهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است. این دو پدیده را «هم‌تغییر» می‌گویند. یعنی می‌توان تغییرات یکی از آنها را به کمک تغییرات دیگری توضیح داد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۵۸- گزینه «۲»

(پوار دلیلیان)

جامعه‌شناسی تبیینی

موضوع	روش	هدف
پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۷)

۵۹- گزینه «۳»

(ریاضه امینی)

تشریح موارد:

- اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، در آن صورت ما فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم، اما قادر نخواهیم بود، تغییری بنیادی در جامعه به‌وجود آوریم. یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد.

- ما فقط می‌توانیم قوانین طبیعی را بشناسیم، سپس با استفاده از علوم طبیعی و تا جایی که قوانین طبیعی به ما اجازه می‌دهد، تغییراتی ایجاد نماییم. مثل تولید هندوانه به شکل‌های هندسی گوناگون و یا درختانی با چند نوع میوه.

- جامعه‌شناسی تبیینی، تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند. از این منظر برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند. طرفداران این دیدگاه گمان می‌کنند که همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند در حالی که واقعیت این است که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۶۰- گزینه «۲»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

عبارت نخست مربوط به تغییراتی است که یک نظام اجتماعی به مثابه یک موجود زنده در خود ایجاد می‌کند. عبارت دوم به این موضوع اشاره دارد که «بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید و ما نمی‌توانیم نظم را مشاهده کنیم چون به آن عادت کرده‌ایم.»

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۳)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۱- گزینه «۳»

(فاطمه قربیبیان)

تشریح عبارات:

گزینه «۱»: نادرست (وارد قلمرو واقعی می‌شوند) - درست

گزینه «۲»: درست - درست

گزینه «۳»: درست - نادرست (واقعیت‌ها را در پرتو آرمان‌ها ارزیابی می‌کنیم)

گزینه «۴»: درست - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

۶۲- گزینه «۱»

(فاطمه رضاییان)

- «سخرخیز باش تا کامروا باشی» ناظر بر تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی است. «ترشح بیش از اندازه غده تیروئید موجب عصبانی شدن می‌شود» مربوط به تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی است.

- «آسیایی بودن» یک ویژگی انتسابی، اجتماعی و ثابت است. همچنین «دارای سندروم داون بودن» یک ویژگی فردی، انتسابی و ثابت است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۸ و ۷۲)

۶۳- گزینه «۴»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

هویت افراد در جامعه سرمایه‌داری بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۶۴- گزینه «۳»

(مهرداد کرمی - دهگلان)

۱- نادرست (صدور شناسنامه برای نوزادان بخشی از هویت اجتماعی است که توسط جهان اجتماعی تعیین می‌شود). - نادرست (فرهنگ‌هایی که ظرفیت عقلانی و منطقی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند از قدرت اقناع بیشتری برخوردارند).

۲- درست - درست

۳- درست - نادرست (تشویق و تنبیه غیررسمی که بیشتر توسط خانواده، همسالان و عموم افراد جامعه انجام می‌شود تأثیرات و نتایج عمیق‌تری دارد).

۴- نادرست (هر فرد در یک جهان اجتماعی متولد می‌شود که به وسیله نسل‌های قبل ایجاد شده است به این معنا که بخشی از هویت اجتماعی فرد توسط جهان اجتماعی تعیین می‌شود) - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۴)

۶۵- گزینه «۱»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

موارد به ترتیب با گزینه «۱» مرتبط هستند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۸۳)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۶- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۴ - تیرماه ۱۴۰۴)

جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید به صورت امروز نبوده است؛ فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف هر یک در بخشی از جهان حاکمیت‌های سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند. روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و جامعه جهانی که از طریق این روابط شکل می‌گرفت به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد. به همین دلیل اگر برخی کشورها مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کردند. فرهنگ‌های مختلف نیز می‌توانستند از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی عبور کنند. فرهنگ غرب از سده هفدهم تا بیستم شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید. در دو سده نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

روان‌شناسی

۷۱- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

عبارت اول: فراخوانی زندگی، بستری است که روان‌شناسی رشد، تغییرات رشدی انسان را در آن بررسی می‌کند.

عبارت دوم: مفهوم کمال هم‌نشین، به تأثیر عوامل محیطی در رشد انسان اشاره دارد.

عبارت سوم: دوقلوهای همسان، حتماً همجنس هستند؛ چون از یک تخمک به وجود آمده‌اند.

عبارت چهارم: در روان‌شناسی به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است، ریش یا پختگی می‌گویند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۲)

۷۲- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

الف) درست: ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به دلیل پیوستگی رشد، نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد.

ب) نادرست: در هفت سال اول که دوران کودکی است، باید کودک را برای بازی آزاد گذاشت و عواطفش را رشد داد.

ج) درست: در هفت سال سوم (نوجوانی) باید با او به منزله مشاور رفتار کرد. دیگر نباید به صورت آمرانه با او رفتار شود. باید وی را چون عضو بزرگ خانواده دانست و مانند دیگران او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.

د) نادرست: صفات (همچون رنگ چشم) با کروموزوم منتقل می‌شوند و نوع تربیت، عاملی محیطی است و ربطی به کروموزوم ندارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۷۳- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

حرکاتی چون سینه‌خیز و چهارپایه رفتن اشاره به رشد جسمانی - حرکتی دارد که ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۶)

۷۴- گزینه «۲»

(هانا امیرزاده)

«مورد الف» نادرست است. هیجان‌ها در دوره کودکی معطوف به هیجان‌های ساده همچون خشم، ترس و محبت می‌باشد و در سنین بالاتر هیجان‌ات ساده به هیجان‌ات مرکب مثل احساس پشیمانی، گناه، ترحم و ... تعمیم می‌یابد. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

«مورد ب» درست است. به وجد آمدن و از خود علاقه نشان دادن مربوط به رشد هیجانی است که در این جنبه از رشد کودکان با دریافت واکنش از دیگران به هیجان‌ات خود جهت می‌دهند. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

«مورد ج» نادرست است. توجه داشتن به ویژگی‌های ظاهری و حسی یک موضوع و تأثیر عوامل محیطی بر رشد زبان هر دو در حیطه رشد شناختی بررسی می‌شوند. (رد گزینه ۳)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۶۷- گزینه «۴»

(مهرداد کرمی - هگلان)

«تأثیر بر نخبگان سیاسی جوامع غیر غربی» مربوط به مرحله «به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری» است.

«انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکا» مربوط به مرحله «پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت» است.

«ظهور دولت - ملت‌های جدید» مربوط به مرحله «پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار» است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۶۸- گزینه «۳»

(سینا غلامی)

الف) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیر غربی ← بازنگری فرهنگ دینی از نگاه فرهنگ غرب ← دوری از علم مبتنی بر معرفت دینی

ب) اقتصاد تک‌محصولی ← فقدان قدرت چانه‌زنی

ج) تمرکز قدرت رسانه‌ای در دست افراد و شرکت‌های محدود ← تضعیف سازوکارهای دموکراسی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۵ و ۷۰ و ۷۱)

۶۹- گزینه «۳»

(رانیا امیری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نظر ریکاردو

گزینه «۲»: نظر ریکاردو

گزینه «۴»: انسانی که در دنیای از قبل تملک شده به دنیا می‌آید، اگر نتواند قدرت خود را از والدینش دریافت کند و اگر جامعه خواهان کار او نباشد، هیچ حقی برای دریافت کمترین غذا یا چون و چرا درباره مقام و موقعیت خود ندارد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۷۷)

۷۰- گزینه «۱»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

تشریح موارد نادرست:

- مارکس در چارچوب همان بنیان‌ها به حل چالش‌ها می‌پرداخت.

- سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۱)

۷۵- گزینه «۲»

(هانا احمدزاده)

بازی‌های گروهی و قاعده‌مند شدن آن‌ها و رعایت آن بیانگر رشد اجتماعی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- در رشد اخلاقی دوره کودکی، کودکان هیچ تصویری از کار خوب یا بد و درستی یا نادرستی یک عمل ندارند. کودک ممکن است کاری را اخلاقی بداند که دوستش را خوشحال می‌کند. (رد گزینه ۱)

- علاوه بر لبخند زدن که اولین علامت رشد اجتماعی در ۳-۲ ماهگی است، ترس از غریبه نیز در ۸-۷ ماهگی رخ می‌دهد و واکنش‌ها تنها به لبخند زدن محدود نمی‌شود. (رد گزینه ۳)

برای اخلاق یک فرایند تدریجی و پیچیده طی می‌شود. (رد گزینه ۴)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲)

۷۶- گزینه «۳»

(هانا احمدزاده)

نوجوانی دوره‌ای است که با شدیدترین و گسترده‌ترین تغییرات زیستی همراه است. یکی از ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی ناگهانی بودن آن است. یعنی اندازه بدن به سرعت افزایش می‌یابد و تناسب بدن به سرعت تغییر می‌کند. در دوره نوجوانی اندام‌های داخلی رشد قابل توجهی دارند به طوری که اندازه و ظرفیت شش سه برابر و اندازه قلب دو برابر می‌شود و حجم کلی خون افزایش می‌یابد. این تغییرات (رشد اندام‌های داخلی) باعث می‌شود نوجوانان احساس توانمندی زیادی داشته باشند. بم شدن صدا تغییری قابل رؤیت و جزئی از علائم رشد است که به ویژگی‌های ثانویه جنسی اشاره دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۷۷- گزینه «۳»

(مهم‌مهرخان فراهاری)

سؤال «۱»: سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد؛ در نتیجه، در یک لحظه اطلاعات بیشتری در حافظه آنها نگه داشته می‌شود و نوجوانان، برخلاف کودکان، قادر به ظرفیت سازی حافظه خود هستند.

سؤال «۲»: هیجانات منبع رفتارهای مثبت و سازنده هستند، در صورت هدایت نشدن و به کارگیری غلط، هیجان‌ها به رفتارهای مخرب و پرخطر منجر می‌شوند.

سؤال «۳»: هر چند نوجوانان، در مقایسه با کودکان، رشد فزاینده‌ای در توانایی‌های شناختی دارند، اما در نحوه به کارگیری این توانایی‌ها، پختگی لازم را ندارند و تغییرات شناختی نوجوانان باعث پیامدهای ناسازگارانه‌ای می‌شود.

سؤال «۴»: به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آنان به سرعت تغییر می‌کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

۷۸- گزینه «۲»

(مهم‌مهرخان فراهاری)

گزینه «۱»: یکی از نشانه‌های رشد اجتماعی نوجوانان، گرایش به ارتباط با همسالان است؛ در این دوره هم خود نوجوان و هم اطرافیان وی احساس می‌کنند که گرایش او به گروه همسالانش بیشتر از سابق شده است، البته این به آن معنی نیست که نوجوانان به ارتباط با والدین و یا خواهر و برادرهای خود علاقه‌ای ندارند.

گزینه «۲»: درست است؛ «من کیستم؟» سوالی است که ذهن هر فرد به ویژه نوجوانان و جوانان را درگیر کرده است و افراد برای یافتن پاسخ همین سؤال به جست‌وجوی خویشتن و کسب هویت می‌پردازند.

گزینه «۳»: نوجوانانی که خود را می‌پذیرند و هویت مثبتی برای خود قائل‌اند؛ به لحاظ روانی از افرادی که هویتی منفی داشته و به خود علاقه‌ای ندارند، سالم‌ترند.

گزینه «۴»: ایفای نقش جنسیتی برای نشان دادن رفتارهای مردانه، از ویژگی‌های مربوط به بعد روانی هویت مربوط است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۷۹- گزینه «۱»

(مهم‌مهرخان فراهاری)

گزینه «۱»: نادرست است؛ در روند طبیعی زندگی انتظار می‌رود که نوجوانان برای رسیدن به خود آرمانی تلاش کنند؛ در حالی که بسیاری از آنان به جای کم کردن فاصله بین خود آرمانی و خود واقعی، رؤیاپردازی می‌کنند، هر چند این پدیده در دوره نوجوانی غیرطبیعی نیست، ولی استفاده مکرر از آن باعث افت در عملکرد تحصیلی و سایر عملکردها می‌شود.

گزینه «۲»: هر چند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری سایر عناصر شناخت وابسته است، اما برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

گزینه «۳»: همه افراد یک خود واقعی و یک خود آرمانی دارند. خود واقعی همان ویژگی‌های فردی، و خود آرمانی ویژگی‌هایی است که فرد دوست دارد داشته باشد. در صورت سؤال، فوتبالیست بودن عرفان خود واقعی او و فوتبال حرفه‌ای بازی کردن به خود آرمانی او مرتبط می‌شود.

گزینه «۴»: رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۸۰- گزینه «۲»

(مهم‌مهرخان فراهاری)

گزینه «۱»: درست است؛ غذای فرد را پشت سرمان پنهان می‌کنیم. کودک ۶ ماهه دیگر دنبال غذا نمی‌گردد و فکر می‌کند که غذا، دیگر وجود ندارد. نوجوان برایش سوال می‌شود که چرا این کار را کردیم و فرضیه‌سازی (تفکر فرضی) می‌کند.

گزینه «۲»: نادرست است؛ بازی موازی در سن ۳-۲ سالگی وجود دارد و در این سن کودکان به مدرسه نمی‌روند.

گزینه «۳»: درست است؛ کودکان هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند؛ به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند. رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد.

گزینه «۴»: درست است؛ در مراحل اولیه رشد، کودک هنوز تفکر انتزاعی و پیچیده ندارد و بیشتر به پدیده‌های ملموس توجه می‌کند (پردازش ادراکی). درونگرایی یا برون‌گرایی، لاغر یا چاق بودن، دختر یا پسر بودن ... از اجزای هویت است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۸، ۵۱، ۵۵، ۵۸، ۵۹ و ۶۱)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۸۱- گزینه «۴»

(مبیر بگبری)

«قد أفلح المؤمنون»: به راستی که مؤمنان رستگار شده‌اند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «الَّذِينَ هُمْ»: همانانی که (رد سایر گزینه‌ها) / «فِي صَلَاتِهِمْ»: در نمازشان (رد گزینه «۳») / «خاشعون»: فروتن‌اند

(ترجمه)

۸۲- گزینه «۴»

(ولی برمی - ابهر)

«لابد من تأليف كتاب»: ناگزیر باید کتابی تألیف کرد، ناچار باید کتابی نگاشت (رد گزینه «۲») / «يُضَمّ»: در برگرد (رد گزینه «۲») / «صناعات يدوية»: صنایع دستی / «تجذب»: جذب می‌کند / «السائحین المشتاقين»: گردشگران مشتاق، گردشگران علاقمند (رد گزینه «۳») / «يحتوى على»: در بردارد، در بر می‌گیرد (رد گزینه «۲») / «أنواع حلويات لذیذة»: انواع شیرینیجات خوشمزه‌ای (رد گزینه «۳») / «تُصنَع» (مضارع مجهول): ساخته می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فی المدن المختلفة»: در شهرهای مختلف / «للتناول»: برای خوردن (رد گزینه «۱») / «مُحْتَبَهَا»: دوست‌دارانشان، علاقمندان

(ترجمه)

۸۳- گزینه «۲»

(ممبرضا سوری - نهاوند)

«لِلْبَلْبَةِ غَدَةٌ»: اردک غده‌ای دارد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «بِالْقُرْبِ مِنْ ذُنُبِهَا»: نزدیک به دُمش / «تحتوی»: در بردارد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «زَيْتًا خَاصًا»: روغنی خاص / «تَنْشُرُهُ عَلَى جَسْمِهَا»: که آن را روی بدن خود پخش می‌کند («تَنْشُرُ» فعل متعدی است و ضمیر متصل «ه» مفعول آن است). (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فَلَا يَتَأَثَّرُ بِالْمَاءِ»: پس تحت تأثیر آب قرار نمی‌گیرد (رد سایر گزینه‌ها) / همچنین «تَنْشُرُ» جمله وصفیه است و باید همراه با «که» ترجمه شود (رد گزینه «۴»).

نکته مهم درسی:

«لِ + اسم» در ابتدای جمله، معنای «دارد» می‌دهد:

«لِلْبَلْبَةِ غَدَةٌ»: اردک غده‌ای دارد

(ترجمه)

۸۴- گزینه «۴»

(رضا راشدنیا)

«كَانَ مُعَلِّمِي الْفَاضِلِ يَقُولُ»: معلم دانشمند من می‌گفت (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «مِنَ الْعَجِيبِ أَنْ...»: عجیب است که ... (رد گزینه «۲») / «يُستَخدمُ»: استفاده می‌کند (رد گزینه «۲») / «صَوْتُهُ الْخَاصُّ»: صدای خاص خود (رد گزینه «۲») / «لِتَحْذِيرِ الْحَيَوَانَاتِ الْآخَرَى»: برای هشدار دادن به حیوانات دیگر (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «حَتَّى تَبْتَغِيَ»: تا دور شوند (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

۸۵- گزینه «۱»

(مصطفی قزیمی فرد)

«ما» تعجب به معنای «چه، چقدر» / «أَظْلَمَ»: چه تاریک است (رد گزینه «۲») / «أَعْمَاقُ الْمَحِيطِ»: اعماق اقیانوس / «حِينَ»: وقتی، هنگامی که / «تَنْظُرُ إِلَيْهِ»: به آن نگاه می‌کنی (رد گزینه «۳») / «يَصِيرُ نَهَاراً مُضِيئاً»: روزی روشن می‌شود (رد گزینه «۲») / «وَلَكِنْ»: ولی، اما (رد گزینه «۲») / «هَذَا الظَّلَامُ»: این تاریکی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الْبِكْتِيرِيَا الْمُضِيئَةُ»: باکتری نورانی / «تَحْتَ عَيُونِهَا»: زیر چشم‌هایشان (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

۸۶- گزینه «۳»

(ممد رضا قاندرامینی - اصفهان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «يُسَافِرُ»: سفر می‌کنند / «خود» در ترجمه اضافی است
گزینه «۲»: «الأمراض»: بیماری‌ها / «می‌تواند» در ترجمه اضافی است
گزینه «۴»: «تَتَأَثَّرَانِ بِـ»: تحت تأثیر قرار بگیرید

نکات مهم درسی:

به تفاوت معنایی افعال ثلاثی مزید در باب‌های مختلف دقت کنید:

مثال: «أَثَّرَ» (تفعیل): اثر گذاشت، «تَأَثَّرَ بِـ» (تفعّل): تحت تأثیر قرار گرفت

(ترجمه)

۸۷- گزینه «۴»

(روح‌الله گلشن)

در این گزینه خطایی وجود ندارد؛ دقت کنید «كُنْتُ أَكْتُبُ» طبق ساختار «كان + مضارع ← ماضی استمراری» ترجمه شده است، همچنین «الوَحِيد» در نقش «صفت»، قبل از موصوف خود ترجمه می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تَمَرُ»: می‌گذرند مضارع است نه ماضی؛ حواستان باشد «كَأَنَّ» برخلاف «كان»، نمی‌تواند بر فعل مضارع تأثیر بگذارد و زمانش را تغییر دهد.
«عَيْنِي»: دو چشمم، چشمانم» در اصل «عَيْنَيْنِ + ضمیر «ی»» بوده که «عَيْنَيْنِ» به عنوان یک اسم مثنی، به ضمیر «ی» مضاف شده، پس حرف «ن» از انتهای آن حذف شده و دو حرف «ی» در هم ادغام و به شکل «ی» (تشدید دار) ظاهر شده‌اند. (در چنین ترکیب‌هایی، «ی» تشدید دار، نشانه‌ای است برای اینکه بدانیم اسم مثنی داریم نه مفرد!)

گزینه «۲»: «لَا عَمَلَ مَتَعَبٌ»: هیچ کاری خسته‌کننده نیست» به شکل موصوف و صفت ترجمه نمی‌شود؛ زیرا اعراب «عَمَلَ» (منصوب) و «مَتَعَبٌ» (مرفوع) باهم یکسان نیست، در واقع اولی اسم «لَا»ی نفی جنس و دومی خبر آن است.

گزینه «۳»: فعل «يَحْزُنُ» به ضمیر مفعولی «ه» متصل شده است، پس یک فعل متعدی است، ضمناً ساختار «قد + مضارع» به شکل «گاهی، شاید ...» ترجمه می‌شود؛ ترجمه صحیح: «خردمندترین شما کسی است که از بحث درباره آنچه او را اندوهگین می‌کند دوری کند، زیرا سکوت گاهی بهتر است.»

(ترجمه)

۸۸- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«گردشگران»: السَّيَّاح، السَّائِحُونَ (رد گزینه ۴) // «سالن فرودگاه»: صالة المطار، قاعة المطار (رد گزینه ۱) // «حاضر شدند»: حضر (در این جا)، حضروا / «اما»: لكن (رد گزینه ۲) // «راهنما»: الدليل / «حاضر نشده است»: لم يحضر (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۸۹- گزینه ۳»

(عمار تابفش)

مفهوم بیت صورت سؤال این است که همه ما از یک پدر و مادر هستیم و فخر فروشی لازم نیست. ابیات همه گزینه‌ها نیز به همین مفهوم اشاره دارند، به جز بیت گزینه ۳» که می‌گوید در هنگام مرگ، همه یکسان خواهند بود.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

نوشتن متن خوب نعمتی الهی نیست که قوانین وراثت در آن حاکم باشند، آن مانند رنگ مو یا شکل چشم‌ها نیست، آن فقط قدرتی کسب‌شده است، همانند زبانی که آن را از جامعه خود می‌آموزیم. پس کسی وجود دارد که از محیطش یا خودش کمک می‌گیرد، بیش از آنچه همتایانش، کمک می‌گیرند، پس او را می‌بینیم درحالی که موفق می‌شود. نویسندگی بیان آن چیزی است که در موردش می‌اندیشیم یا احساسش می‌کنیم، و بیان کردن میلی طبیعی است که با کودک زاییده می‌شود، کودک را در هر جامعه‌ای می‌بینیم در حالی که به صحبت درباره آنچه از اشیاء که اطرافش می‌بیند یا آنچه از پدر و مادرش می‌شنود، مشتاق است، پس قدرت فرد بر بیان کردن، از کودکی به تدریج رشد می‌کند. ما در ابتدا علاقه فرد به نوشتن و بهبود آن را فرض می‌کنیم، زیرا علاقه برابر نیمی از راه است، و کار بعد از آن، برابر نیمی دیگر است، و عواملی که به افراد برای نوشتن متن کمک می‌کنند، از دو عنصر مهم برگرفته شده‌اند: فکر و زبان؛ و این‌جا به ذکر بعضی از آن‌ها اکتفاء می‌کنیم: آگاهی و مطالعه، غنای زبانی و شناخت قواعد زبان.

۹۰- گزینه ۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«کودک به صحبت درباره آنچه می‌بیند، مشتاق است و این به او سود خواهد رساند!» صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «نوشتن متن مانند سرودن شعر نیست!» (نادرست)

گزینه ۲: «هرکس زبانی بیاموزد، می‌تواند متن خوب بنویسد!» (نادرست)

گزینه ۴: «هنگامی که انسان به موضوعی فکر می‌کند، شروع به نوشتن درباره آن می‌کند!» (نادرست)

(درک مطلب)

۹۱- گزینه ۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

هر فردی می‌تواند در نوشتن بسیار پیشرفت کند، ... زیرا هر کسی به آن علاقه پیدا کند، او را می‌بینیم درحالی که موفق می‌شود! (نادرست)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «زیرا غیر وابسته به نعمت الهی است!» (صحیح)

گزینه ۳: «زیرا فرد می‌تواند آن را از زمان کودکی بیاموزد و تقویت کند!» (صحیح)

گزینه ۴: «زیرا آن همان بیان مشاهدات است و بیان، میلی طبیعی برای ماست!» (صحیح)

(درک مطلب)

۹۲- گزینه ۱»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«دشواری‌های راه» در متن ذکر نشده است؛ «عوامل موفقیت، منبع این توانایی و تأثیر جامعه» از مواردی هستند که در مورد نویسندگی در متن آمده‌اند.

(درک مطلب)

۹۳- گزینه ۴»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«مرفوع بعلامة الیاء» نادرست است؛ «قوانین» جمع مکسر است، بنابراین با علامت ضمه مرفوع می‌شود.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه ۱»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«فاعل و مرفوع ...» نادرست است؛ «التَّصَف» نقش مفعول را برای فعل «تَّسَاوَى» دارد و منصوب است.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینه ۳»

(معمود بادریرین - یاسوج)

در این گزینه، «خَصَلْتَانُ» اسم مثنی است و باید به صورت «خَصَلْتَانِ» بیاید.

اسم‌های مثنی همیشه در آخرشان «انِ / ینِ» می‌گیرند.

(فیبط حرکات)

۹۶- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور قارچ از کشور انسانی ۱۴۰۰)

دقت کنید هر فعلی، خود یک جمله فعلیه محسوب می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه ۱: «فعلی وجود ندارد، پس جمله فعلیه نداریم.

در گزینه ۲: «اُكْتُب» فعل است و جمله فعلیه می‌سازد.

در گزینه ۳: «يُخْتَلَطُ» فعل است و جمله فعلیه می‌سازد.

در گزینه ۴: «تُفَرِّخُنَا» فعل است و جمله فعلیه می‌سازد.

(انواع جملات)

تاریخ (۳)

۱۰۱- گزینه ۲

(آیرا فتاح زاده)

الف) در قرن ۱۳ میلادی، پارلمان در انگلستان به وجود آمد.

ب) در سال ۱۶۴۶ میلادی، میان مجلس به رهبری الیور کرامول و چارلز یکم، پادشاه انگلستان، جنگی در گرفت.

ج) در سال ۱۶۸۸ میلادی، پس از مرگ کرامول مجلس و نظام پادشاهی دوباره احیا شدند و در ستیز مجدد، مجلس پیروز شد.

د) در سال ۱۷۸۹ میلادی، جورج واشینگتن نخستین رئیس جمهور آمریکا شد.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۰۲- گزینه ۳

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارات:

الف) طبقه متوسط فرانسه اغلب تحصیل کرده بودند و مشاغلی همچون وکالت، نویسندگی، طبابت، روزنامه‌نگاری و تجارت داشتند. آنها از اینکه طبقه ممتاز که از پرداخت مالیات معاف بودند، برایشان امتیازی قائل نبود، به شدت ناراضی بودند. (طبقه ممتاز معاف از پرداخت مالیات بودند؛ نه طبقه متوسط)

ب) یکی از برنامه‌های پترکیبر برای قدرتمند شدن روسیه، گسترش سرزمین روسیه و دستیابی به دریاهای آزاد برای کسب منافع تجاری و سیاسی بود.

ج) انقلابیون سرانجام لویی شانزدهم، پادشاه مستبد فرانسه را وادار به امضای قانون اساسی جدید و پذیرش نظام مشروطه سلطنتی کردند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۸، ۲۹ و ۳۱)

۱۰۳- گزینه ۴

(یاسین ساعری)

تشریح سوالات:

الف) در دوران صدارت میرزا آقاسی نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.

ب) سال‌های نخست سلطنت فتحعلی‌شاه به سرکوب شورش‌های داخلی و تحکیم پادشاهی در خاندان قاجار گذشت.

ج) آقامحمدخان قاجار نخست نواحی شمالی و مرکزی ایران را به تصرف خود درآورد.

د) به سبب بی‌رحمی و کینه‌توزی‌اش در برخورد با مخالفان و رقیبان، از آقامحمدخان در تاریخ، به نکویی نام برده نمی‌شود.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۵)

۱۰۴- گزینه ۴

(مهمم رسانی)

بررسی عبارات:

الف) شاهان قاجاری در عمل نمی‌توانستند به‌طور کامل و همیشه قدرت استبدادی و اختیارات نامحدود خود را به کار ببندند.

ب) اداره ایالت آذربایجان همواره بر عهده ولیعهد بود.

۹۷- گزینه ۳

(مرتضی کاظم شیروری)

خبر می‌تواند به‌صورت یک اسم بیاید، گاهی هم به‌صورت فعل یا جمله فعلیه می‌آید. در گزینه ۳، «لُغْرَاب» مبتدا و «یَبْحَث» خبر آن است که به‌صورت یک فعل آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أَنْفَعُ» (خبر به‌صورت یک اسم)

گزینه ۲: «فَضِيلَةٌ» (خبر به‌صورت یک اسم)

گزینه ۴: «أَمْرٌ» (خبر به‌صورت یک اسم)

(انواع جملات)

۹۸- گزینه ۲

(ترمین ساعده‌پناه)

«كَانَ» برای دو کاربرد «تشبیه» و «حدس و گمان» به کار می‌رود.

در گزینه ۲، «كَانَ» برای تشبیه به کار رفته است، ولی در سایر گزینه‌ها، برای بیان حدس و گمان استفاده شده است.

ترجمه عبارت: «زندگی برای برخی از این کافران، دردی مزمین است که هرگز پایان نمی‌یابد.» (تشبیه زندگی به درد)

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «گویا دانش‌آموزان فکر می‌کنند چگونه ممکن است تحصیل در زندگی به آنان سود برساند؟!»

گزینه ۳: «کودک گفت: گویا ماشین پدرم بهتر از ماشین‌های دیگر است.»

گزینه ۴: «گویا جریان برق در این منطقه هر روز قطع می‌شود.»

(عروف مشبیه بالفعل)

۹۹- گزینه ۴

(سیر مهممعلی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، خبر حروف مشبیه بالفعل، مبنی باشد.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: اسم این لحظه (اول)، خبر این لحظه (دوم)؛ «لِحَظَةٍ» معرب است.

گزینه ۲: اسم کان: هذ، خبر کان: مسأله؛ «مَسْأَلَةٌ» معرب است.

گزینه ۳: اسم کان: کم، خبر کان: أشجار؛ «أَشْجَارٌ» معرب است.

گزینه ۴: اسم این: أئمن، خبر این: هذ؛ «هذ» مبنی است.

(عروف مشبیه بالفعل)

۱۰۰- گزینه ۳

(همیدرضا قانرازمینی - اصفهان)

در این گزینه، «لا» در «لا تشجّع» از نوع نهی (ناهیه) است: «بر آنچه که فرزندت را از راه پروردگارت گمراه می‌کند، تشویق نکن.»؛ در حالی که در سایر گزینه‌ها، «لا» از نوع نفی جنس است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لا» در «لا تَوَكَّلْ» از نوع نفی جنس است: «هیچ تکیه‌ای بر مردم سودمند نیست برای کسی که می‌خواهد موفق شود.»

گزینه ۲: «لا» در «لا باحث» از نوع نفی جنس است: «تعدادی از گردشگران به اینجا می‌آیند. پس هیچ پژوهشگری میان آن‌ها نیست.»

گزینه ۴: «لا» در «لا ترحم» از نوع نفی جنس است: «هیچ ترحمی بر کسی که مردم را اذیت می‌کند، نزد بزرگان پذیرفته‌شده نیست.»

(«لا» نفی جنس)

۱۰۹- گزینه «۴» (فاطمه امیری)
آستیایک لیاقت و درایت پدر را نداشت و دوران طولانی سلطنت خود را صرف خوشگذرانی و گردآوری ثروت کرد.
(تاریخ (۱)، از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه ۸۲)

۱۱۰- گزینه «۱» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۱)
در ابتدای زمامداری اردشیر دوم، برادرش کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت شد. در جنگی که میان دو برادر رخ داد، کورش کوچک شکست خورد و کشته شد. در دوران فرمانروایی اردشیر دوم، مصر از سیطره هخامنشیان خارج شد.
(تاریخ (۱)، از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه ۸۷)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۲» (فاطمه امیری)
بروز اختلافات دینی در میان مسلمانان و شکل‌گیری فرقه‌ها و مذاهب مختلف اسلامی به گسترش علم کلام کمک کرد.
حضور پیروان ادیان دیگر از جمله یهودیان، مسیحیان و زرتشتیان در کنار مسلمانان موجب شد که پیروان اسلام برای دفاع از باورهای دینی خود در برابر عقاید غیر اسلامی، به علوم عقلی و به خصوص علم کلام توجه نشان دهند.
(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه ۷۱)

۱۱۲- گزینه «۴» (یاسین ساعدی)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: از اواخر دوران مستنصر، حکومت فاطمیان دچار ضعف سیاسی و بحران اقتصادی شد.
گزینه «۲»: خلافت فاطمی نسبت به ترویج مذهب تشیع اسماعیلی در مناطق زیر سلطه خود اهتمام جدی داشت. غیر از معدودی از خلفای فاطمی، پیروان سایر مذاهب از جمله اهل تسنن آزادانه به زندگی و فعالیت دینی و اجتماعی خود مشغول بودند.
گزینه «۳»: هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز عملی و آموزشی بزرگ، تربیت عالمان و داعیان مسلط به تعالیم مذهب اسماعیلی و دیگر معارف بود.
(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه‌های ۷۵، ۷۶ و ۷۸)

۱۱۳- گزینه «۲» (فاطمه عزیزی)
مطابق برخی روایت‌ها، خسرو پرویز از جمله فرمانروایانی بود که توسط حضرت محمد (ص) به اسلام دعوت شد؛ اما دعوت پیامبر را نپذیرفت و به باذان، حاکم ایرانی یمن امر کرد که به حجاز رود و آن حضرت را دستگیر و روانه تیسفون کند. البته برخی از مورخان در درستی این روایت تردید دارند. شواهد و مستندات تاریخی دلالت بر آن دارد که روند اسلام‌پذیری ایرانیان تدریجی بوده است؛ اگرچه بیشتر شهرها و مناطق ایران در کمتر از ۲۰ سال به تسخیر اعراب مسلمان درآمد؛ اما روند پذیرش اسلام، چندین قرن به طول انجامید.

ج) در دوران ناصرالدین شاه و تحت تأثیر مواجهه ایران با تمدن غربی، وزارتخانه‌های دیگری به تشکیلات اداری افزوده شد.
د) بسیاری از شاهان قاجار و کارگزاران زیردست آنان اگرچه در برابر مردم ایران مستبد و ظالم بودند؛ اما نسبت به بیگانگان از خود ضعف و سستی نشان می‌دادند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۰۵- گزینه «۲» (آیدا فتاح‌زاده)
الف) عهدنامه ترکمانچای (۱۸۲۸-۱۸۲۶ میلادی)
ب) عهدنامه فین‌کشتاین (۱۸۰۷ میلادی)
ج) دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه (۱۸۲۸-۱۸۲۶ میلادی)
د) عهدنامه آخال (۱۸۸۱ میلادی)
(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه‌های ۳۲، ۳۳ و ۳۴)

تاریخ (۱)

۱۰۶- گزینه «۲» (تشریح سایر گزینه‌ها)
گزینه «۱»: آثار باقی‌مانده از هرودت و پایان‌نامه‌ها منابع نوشتاری هستند و پایان‌نامه‌ها و مقاله‌ها منابع دست دوم محسوب می‌شوند.
گزینه «۳»: بقایای پنج ستون از سنگ نوشته‌های بیستون جزء منابع نوشتاری هستند.
گزینه «۴»: طرح‌های پژوهشی، دانشگاه منابع دست دوم و نوشتاری هستند.
(تاریخ (۱)، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه‌های ۶۶ تا ۶۹)

۱۰۷- گزینه «۱» (مهمبر مهری یعقوبی)
تشریح عبارت‌های نادرست:
الف) سابقه حضور انسان در فلات ایران به طور دقیق روشن نیست؛ اما بعضی پژوهشگران احتمال داده‌اند گروه‌هایی از جمعیت‌های انسانی از آفریقا، آسیای مرکزی، قفقاز و شبه قاره هند در دوران پارینه‌سنگی به سوی سرزمین ما مهاجرت کرده‌اند.
د) در حدود ۵ هزار سال پیش، نخستین شهرها در فلات ایران به وجود آمد. شوش و چغامیش در خوزستان؛ شهداد و جیرفت در کرمان؛ شهر سوخته در سیستان و سילک در کاشان از جمله این شهرها بودند.
(تاریخ (۱)، سپیده‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

۱۰۸- گزینه «۳» (مهمبر رسانی)
بررسی عبارت‌ها:
گزینه «۱»: نادرست (شهر شوش یکی از کهن‌ترین شهرها و مراکز تمدنی جهان به‌شمار می‌رود). - نادرست (ایلامیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند).
گزینه «۲»: نادرست (احتمالاً برجای خرم‌آباد کنونی قرار داشته است). - درست
گزینه «۳»: درست - نادرست (زیر نظر کاهن بزرگ به‌جا می‌آورند).
گزینه «۴»: درست - درست
(تاریخ (۱)، سپیده‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

(یاسین ساعری)

۱۱۸- گزینه «۲»**تشریح موارد نادرست:**

الف) شهر هوشمند به شهری گفته می‌شود که در آن برای امور مختلف مانند حمل و نقل مصرف انرژی مدیریت ترافیک، مدیریت پسماند و ... از فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) استفاده می‌شود.

ج) در طراحی و مدیریت شهری زیبایی شهر و فضاهای مختلف آن به طوری که انسان در آن احساس آرامش و تعلق خاطر کند، اهمیت زیادی دارد. به علاوه معماری و طراحی شهر بازتاب فرهنگ و هویت شهروندان است و در طراحی مبلمان شهری باید فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت گردد.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

(مهم‌مهری یعقوبی)

۱۱۹- گزینه «۴»

متر مربع $6 = \frac{150}{25} = \frac{150,000}{25,000}$ مساحت (مترمربع) = سرانه جمعیت (نفر)

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۲۹)

(فرزانه ناظمی)

۱۲۰- گزینه «۳»**تشریح عبارتهای نادرست:**

الف) ۷۶ درصد فقیران کشورهای قاره آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین روستایی هستند.

ج) امروزه هر دو گروه از مشکلات کمبود تجهیزات و خدمات و مشکلات اقتصادی تحت عنوان «فقر روستایی» بررسی می‌شوند.

د) همه شهرنشینان در جهان سطح بالایی از زندگی ندارند.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۳۱)

جغرافیای ایران

(فاطمه عزیزی)

۱۲۱- گزینه «۱»

در نواحی داخلی کشور به دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است؛ ولی در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور، اختلاف دما کمتر است.

از جمله نواحی داخلی ایران، دشت لوت و کویر است که دارای آب و هوای گرم و خشک بوده و دلیل آن نیز پیشروی کمربند پرفشار جنب حاره‌ای است که مدار راس‌السرطان در نیمکره شمالی و راس‌الجدی در نیمکره جنوبی زمین را شامل می‌شود.

تکته: عرض ۶۰ درجه زمین (خواه در شمال و خواه در جنوب کره زمین) مربوط به آب و هوای معتدل است؛ همچنین زاویه تابش عمود و یا نزدیک به عمود مربوط به ناحیه کم‌فشار استوایی است.

(جغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

از اشاره‌های کوتاه منابع تاریخی، می‌توان فهمید که در خلال فتح ایران، عده کمی از ایرانیان به اسلام گرویدند. تعدادی از دهقانان و دیگر بزرگان محلی و دسته‌هایی از جنگاوران، از جمله گروه‌هایی بودند که در جریان فتح ایران مسلمان شدند.

(تاریخ (۲)، اسلام در ایران، زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۷)

۱۱۴- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

امیران سلسله‌های طاهری و سامانی عموماً نسبت به خلفای بنی‌عباس اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند و در مواردی با دشمنان خلافت مانند علویان طبرستان و خوارج در سیستان سر ستیز داشتند.

(تاریخ (۲)، ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۲)

۱۱۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور قارچ از کشور ۱۳۸۱)

ابونصر محمد بن محمد، معروف به فارابی، فیلسوف بزرگ ایرانی، که از خراسان به بغداد رفت و سپس در دمشق سکونت گزید، فلسفه مشایی را که تلفیقی از جهان‌بینی اسلام و فلسفه ارسطویی و نوافلاطونی بود، پایه‌گذاری کرد.

تکته: دانشنامه علایی، اثر ابن‌سینا، سهم بسزایی در مطرح کردن زبان فارسی به عنوان زبان علم داشت.

(تاریخ (۲)، ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، صفحه ۹۷)

جغرافیا (۳)**۱۱۶- گزینه «۱»**

(مهم‌رسانی)

بررسی عبارت‌ها:

- یکی از پدیده‌های ناشی از نظام اقتصادی سرمایه‌داری، «نابرابری فضایی» است.

- پدیده دیگری که در اطراف شهرهای بزرگ در نتیجه مشکل مسکن شکل می‌گیرد، «اسکان غیررسمی یا غیرقانونی» است.

در کشور ما پدیده «حاشیه‌نشینی» در اطراف برخی از شهرهای بزرگ به وجود آمده است.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۱۷- گزینه «۲»

(فاطمه اهدی)

یکی از مشکلات مهم شهرها، افزایش طبیعی جمعیت شهری از یک سو و افزایش در اثر مهاجرت نیروی کار از سوی دیگر به شهرهاست. مهاجران از روستاها و شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ مهاجرت می‌کنند تا شغلی بیابند و درآمد بیشتری کسب کنند.

به‌علاوه، در اقتصاد این شهرها بخش غیررسمی یا بخش غیرقانونی اشتغال رشد می‌کند. کار فروشندگان دوره‌گرد و دست‌فروش‌ها، دلالان، زباله‌جمع‌کن‌ها، نوازندگان دوره‌گرد و نظایر آن از جمله فعالیت‌های بخش غیررسمی در شهرهاست.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۳۳)

۱۲۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

توده هوای مرطوب موسمی در فصل گرم سال از اقیانوس هند و توده هوای سودانی در فصل سرد سال از دریای سرخ وارد کشور می‌شوند. شایان ذکر است که هر دو میزان بارندگی را در داخل کشور افزایش می‌دهند.

(پهراقیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۳۰)

۱۲۳- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

الف) برای حل مشکلات محیط زیست کشور، مدیران، برنامه‌ریزان و مسئولان باید به بعد مکانی تصمیم‌گیری‌های خود توجه جدی کنند.
ب) کویر، بخشی از بیابان است و به نمکزارهای پف‌کرده‌ای گفته می‌شود که تبخیر شدید، عامل اصلی شکل‌گیری آن به‌شمار می‌رود.
ج) به شرایط آب و هوایی که در آن هوای سرد و سنگین در مجاورت زمین ساکن می‌شود و لایه هوای گرمی در بالای آن قرار می‌گیرد، وارونگی دما گفته می‌شود.

د) شرایط آب و هوایی، نه تنها در ارتباط با حیات و زیست انسان اهمیت فراوانی دارد، بلکه در امور دفاعی و نظامی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

(پهراقیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۲۴- گزینه «۱»

(مهم‌مهری یعقوبی)

در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد، به این دلیل هرچه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدی رودها بیشتر می‌شود.

(پهراقیای ایران، منابع آب ایران، صفحه ۳۹)

۱۲۵- گزینه «۴»

(فرزانه ناظمی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رودهای دالکی و مند مربوط به خلیج فارس هستند.

گزینه «۲»: دریای خزر محل توقف پرندگان مهاجر است.

گزینه «۳»: دریای خزر در امتداد شمال به جنوب کشیده شده است.

(پهراقیای ایران، منابع آب ایران، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۳)

جغرافیا (۲)

۱۲۶- گزینه «۲»

(فاطمه اهدری)

در طبقه‌بندی زیست‌بوم‌ها از عوامل مختلفی در نظر گرفته می‌شود. وایتکر، بوم‌شناس، سال‌ها پیش در طبقه‌بندی خود به دو عامل بارش و دما توجه کرد.

(پهراقیای ایران، نواهی زیستی، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۲۷- گزینه «۲»

(فرزانه ناظمی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه مربوط به محدودیت‌های نواحی کوهستان است.

گزینه «۳»: این گزینه مربوط به نواحی ساحلی است.

گزینه «۴»: این گزینه از محدودیت‌های نواحی کوهستان است.

(پهراقیای ایران، نواهی زیستی، صفحه‌های ۵۹، ۶۱ و ۶۲)

۱۲۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

الف) ناحیه فرهنگی، بخشی از سطح زمین است که در آن فرهنگ ویژه‌ای (نوع خاص زبان، دین، هنر و معماری، عقاید، نوع بهره‌برداری از محیط طبیعی، سبک زندگی روزانه، غذا، لباس و ...) غالب است.
ب) مردم انگلستان، اسپانیا، روسیه، هند و ایران به زبان‌های مختلف صحبت می‌کنند اما همگی جزء خانواده زبانی هند و اروپایی هستند؛ زیرا ریشه مشترک دارند.

پ) بیش از نیمی از مردم جهان، به یکی از زیر شاخه‌های زبان هند و اروپایی صحبت می‌کنند.

ت) زبان حامی و زبان عربی، زبان مردم شمال آفریقا است.

ث) عواملی چون جنگ و فتح سرزمین‌ها، تجارت و مهاجرت مردم از یک ناحیه به نواحی دیگر، موجب گسترش برخی زبان‌ها و تغییر در نواحی زبانی شده است.

(پهراقیای ایران، نواهی فرهنگی، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۱)

۱۲۹- گزینه «۳»

(مهم‌رسانی)

بررسی عبارت‌ها:

گزینه «۱»: نقشه، قلمرو فرهنگی را در مقایسه کلی نشان می‌دهد نه در مقیاس جزئی.

گزینه «۲»: نادرست است؛ فرهنگ جنوب و شرق آسیا تنها بخش‌هایی از آسیا را شامل می‌شود و در منطقه شمال آفریقا وجود ندارد.

گزینه «۴»: نادرست است؛ آمریکای لاتین فقط منطقه آمریکای مرکزی و جنوبی را در برمی‌گیرد.

(پهراقیای ایران، نواهی فرهنگی، صفحه ۷۵)

۱۳۰- گزینه «۴»

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارت:

الف) سوشی غذایی ژاپنی بوده که اکنون در رستوران‌های ایران دیده می‌شود. (وجود پخش فرهنگی)

ب) این سنت در کشور ایران تبدیل به آیین شده است و ارتباطی با دیگر فرهنگ‌ها ندارد. (نبود پخش فرهنگی)

ج) وجود آیین شب یلدا در کشور تاجیکستان به پدیده پخش فرهنگی اشاره می‌کند.

د) غذاهای نام برده شده متعلق به کشور ایتالیا بوده و ارتباطی با پدیده پخش فرهنگی ندارد.

(پهراقیای ایران، نواهی فرهنگی، صفحه ۷۹)

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- گزینه «۱»

(مهم رضایی بقا)

کروی بودن برای زمین، ممکن است باشد یا نباشد، پس رابطه موضوع و محمول در قضیه اول، امکانی است. چوب نیز ممکن است به دلیل مرطوب بودن یا هر علت دیگری در مجاورت با آتش برای مدتی نسوزد و آتش نگیرد، بنابراین رابطه این موضوع و محمول نیز امکانی است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۲- گزینه «۳»

(امیرمهر قلعه کاهی)

رابطه امکانی رابطه‌ای است که حمل محمول بر موضوع ممکن باشد. (موضوع هم می‌تواند محمول را بپذیرد و هم نپذیرد.) در رابطه امکانی مهم است که قضیه را به صورت عقلی محض بررسی کنیم و با جهان اکنون کاری نداشته باشیم.

- سفید بودن دیوار از لحاظ عقلی نه اقتضای وجود دارد (وجوبی) و نه اقتضای عدم (امتناعی) و امکان دارد دیوار قرمز باشد یا سفید و یا هر رنگ دیگری.

- ممکن الوجود بالذات اگر علتش فراهم شود، موجود می‌شود و اگر علتش فراهم نشود، همچنان ناموجود می‌ماند. پس تمام ممکن الوجودها یا موجودند و یا ناموجود، یعنی رابطه امکانی است.

- n مجهول است و می‌تواند هر عددی باشد؛ پس امکانش هست که n ۱۴ باشد.

- در عبارت آخر رابطه وجوبی است، زیرا از لحاظ عقلی ممکن الوجود بالغير وجود ندارد و تنها ممکن الوجود عالم ممکن الوجود بالذات است. در واقع مفهوم ممکن الوجود بالغير امتناع ذاتی دارد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۲)

۱۳۳- گزینه «۲»

(فیروز نژاد زهف - تبریز)

مهندس ممکن است بدون مدرک یا دارای مدرک باشد. (رابطه امکانی) سطح کمیت است و رنگ داشتن کیفیت است و این دو مباین هستند و هیچ کمیتی کیفیت نمی‌پذیرد.

توجه کنید که اگر می‌گفت سطح دارای رنگ است، رابطه امتناعی می‌شد. **تکته:** در عالم واقع گاهی به تسامح برخی حجم‌ها را «سطح» می‌نامیم که از نظر منطقی غلط است؛ مثلاً کاغذ بالاخره سه بعدی است و بنابراین آن را به لحاظ منطقی نمی‌توان «سطح» دانست.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۴- گزینه «۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

نسبت‌های سه گانه در قضایا بر اساس رابطه میان موضوع و محمول تفکیک می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۳»: باید توجه داشت که رابطه میان موضوع‌های مختلف و وجود (به عنوان محمول) بر اساس مغایرت وجود و ماهیت تبیین می‌گردد. اگر وجود و ماهیت یکی بود، میان موضوع‌های مختلف و وجود فقط رابطه وجوبی برقرار بود.

گزینه‌های «۱ و ۴»: واقعیت داشتن جهان و قابل شناخت بودن جهان مبنای مغایرت وجود و ماهیت است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۵- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

مفهومی که ذاتاً متناقض باشد، یعنی در ذات خودش امکان وجود ندارد و علاوه بر این علتی برای ایجادش موجود نخواهد بود. پس چنین مفهومی نمی‌تواند در جهان واقعی تحقق یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: چون ذاتاً متناقض است نمی‌توان برای آن علتی یافت.

گزینه «۳»: امکان ندارد وجود خارجی داشته باشد.

گزینه «۴»: با توجه به اینکه ذاتاً ناممکن است نمی‌تواند حتی بالقوه هم امکان وجود داشته باشد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۳۶- گزینه «۱»

(هسین آفونری راهنمایی)

شاید نخستین مسئله‌ای که ذهن بشر را به خود متوجه ساخته، چگونگی رابطه علت و معلول باشد.

مسئله منشأ درک رابطه علیت، مسئله‌ای فلسفی است که با توجه به اطلاعات کتاب درسی شروع را تا حدی می‌توان به فلاسفه مسلمان نسبت داد و اوجش را هم می‌توان به هیوم و کانت و چند فیلسوف اروپایی و تا مقداری علامه طباطبایی معاصر نسبت داد. پس مسئله‌ای پیچیده است و بعد از سال‌ها فلاسفه آن را مطرح کرده‌اند و نمی‌توان گفت که اولین مسئله‌ای که انسان را به خود متوجه ساخته، این مسئله بوده است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۴)

۱۳۷- گزینه «۴»

(همید سوریان)

رابطه علیت تنها رابطه وجودی است، یعنی وجود یک طرف (معلول) در همین رابطه و به سبب رابطه تحقق پیدا می‌کند، نه اینکه دو طرف قبل از رابطه وجود داشته باشند و سپس بین آن‌ها رابطه برقرار شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وابستگی انواع مختلفی دارد و روابط زیادی هستند که بر اساس وابستگی یک طرف به طرف دیگر شکل می‌گیرند؛ مثل وابستگی یک حیوان خانگی به صاحبش.

گزینه «۲»: همه روابط دو طرف دارند و رابطه‌ای که یک طرف داشته باشد، نداریم. اگر مقصود از یک طرفگی، یکسویه بودن باشد، غیر از علیت روابط یکسویه دیگری هم وجود دارند؛ مثل رابطه معلم و دانش‌آموز که دوسویه نیست، یعنی این‌طور نیست که هم معلم به دانش‌آموز آموزش دهد و هم برعکس. (البته در این مثال منظور از رابطه معلم و شاگرد بدون در نظر گرفتن تعامل دانش‌آموز در امر آموزش است.)

گزینه «۳»: اگر مقصود از قائم بودن بر یک طرف این باشد که ممکن است رابطه وجود داشته باشد ولی طرف دومی در کار نباشد، نادرست است و به این معنا هر رابطه‌ای از جمله علیت، قائم بر دو طرف است. اما اگر مقصود این باشد که رابطه و طرف دیگر رابطه فقط به طرف اول محتاج‌اند، ولی طرف اول چنین احتیاجی ندارد، درست است؛ ولی روابط دیگری هم چنین وضعیتی دارند. مثلاً رابطه صدقه‌دهنده و فقیر رابطه‌ای است که قائم بر صدقه‌دهنده است، زیرا فقیر محتاج اوست و اختیار صدقه‌دادن هم با اوست.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۳۸- گزینه «۲»

(مفهم رضایی بقا)

فلاسفه مسلمان منشأ درک و پذیرش اصل علیت را فطری و مادرزادی نمی‌دانند (برخلاف دکارت) و آن را تجربی نیز نمی‌دانند. (مانند دکارت و هیوم)، بلکه علیت را اصلی عقلی می‌دانند، اما معتقدند کشف علت پدیده‌ها از طریق تجربه امکان‌پذیر است و دکارت هم کشف مصادیق علیت را تجربی می‌دانست.

(فلسفه دوازدهم، پنهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۳۹- گزینه «۴»

(مفهم رضایی بقا)

ساخت علیت و معلول جدای از علیت نیست (نادرستی گزینه «۳») بلکه در هر رابطه علی و معلولی، این تناسب و ساخت مشاهده می‌شود. پس در هر رابطه وجودی که همان رابطه علیت است، ساخت نیز وجود دارد.

(فلسفه دوازدهم، پنهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۴۰- گزینه «۳»

(بوار پاکرل - فاروج)

همه گزینه‌ها به پیامدها و نتایج مرتبط با اصل ساخت اشاره دارند به جز عبارت «برخی از فیلسوفان معتقدند جهان را می‌توان بدون مبدأ پیدایش هم تفسیر کرد، اما عده‌ای دیگر از فیلسوفان چنین فرضی را عقلاً محال می‌دانند.» که مربوط به اصل علیت است. در اصل علیت هر معلول و رخدادی نتیجه وجود علتی است و چیزی خودبه‌خود پدید نمی‌آید. پیدایش جهان هستی نتیجه علت نخستینی به نام خداوند است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در واقع با فرض گرفتن اصل ساخت است که ما امکان پژوهش و جست‌وجو برایمان فراهم می‌شود و در تحقیق خود به سراغ مسائل مرتبط با هم و هم‌ساخت می‌رویم.

گزینه «۲»: بسیاری از تحقیقات و اکتشافات دانشمندان در حوزه‌های مختلف علمی در نتیجه وجود و پذیرش اصل ساخت رخ می‌دهد.

گزینه «۴»: مردم این اصل را در نظر داشته‌اند که هر پدیده‌ای علتی خاص دارد و در نتیجه به دنبال بهترین تبیین برای معلولی مانند سیل و زلزله و ... بوده‌اند تا علت خاص و متناسب با آن را کشف کنند، اما باید بدانیم بسیاری از علت‌هایی که انسان‌ها برای معلول‌ها در نظرشان متناسب و هم‌ساخت می‌آید پس از تجربه‌های علمی و پیشرفت تمدنی غلط از آب درمی‌آید.

تکته: باید توجه داشته باشیم که تبیین‌های غلط و علت‌یابی‌های نادرست انسان‌ها، اصل ساخت را تأیید می‌کند نه انکار.

(فلسفه دوازدهم، پنهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

منطق

۱۴۱- گزینه «۳»

(مفهم قربانی)

گزینه «۳» با سه مفهوم جزئی بیشترین تعداد مفاهیم جزئی را دارد. دکارت ← اسامی انسان‌ها اسم خاص و مفهوم جزئی محسوب می‌شوند.

من ← ضمیر، اسم خاص و مفهوم جزئی است.

گفتار در روش به‌کاربردن خرد ← اسامی کتاب‌ها اسم خاص و مفهوم جزئی محسوب می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه دو مفهوم جزئی وجود دارد. (هگل و نام کتاب او) گزینه «۲»: در این گزینه دو مفهوم جزئی وجود دارد. (توماس هابز - لویاتان)

گزینه «۴»: در این گزینه دو مفهوم جزئی وجود دارد. (قدیس آگوستین - اعترافات)

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۴۲- گزینه «۴»

(فیروز نژادرف - تبریز)

در مصراع اول منظور از من و ما «من و ما»ی نوعی است که کلی است. (یعنی همه انسان‌ها)، اما ضمیر «من» در مصراع دوم به شخص شاعر اشاره دارد و جزئی است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۴۳- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

امام اول شیعیان و قهرمان جنگ خیبر هر دو از نظر مفهومی کلی هستند و از نظر مصداق خارجی نیز مصداق یکسان و واحد دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: امام علی (ع) یک مفهوم جزئی است و مولود کعبه یک مفهوم کلی (اختلاف مفهومی)، اما از نظر مصداق یکسان هستند (اتحاد مصداقی).

گزینه «۲»: امام رضا (ع) یک مفهوم جزئی است و ضامن آهو یک مفهوم کلی (اختلاف مفهومی)، اما از نظر مصداق یکسان هستند (اتحاد مصداقی).

گزینه «۳»: امام حسین (ع) یک مفهوم جزئی است و امام سوم شیعیان یک مفهوم کلی (اختلاف مفهومی)، اما از نظر مصداق یکسان هستند (اتحاد مصداقی).

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۴۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در همه گزینه‌ها رابطه تباین برقرار است ولی شعر و غزل رابطه عموم و خصوص مطلق دارند.

رد گزینه «۲»: تهران یک مفهوم جزئی است، درحالی‌که نسبت‌های چهارگانه بین دو مفهوم کلی برقرار است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۱۴۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

دایره‌های «ب» و «ج» با یکدیگر رابطه تباین دارند. (رد گزینه‌های «۲» و «۴») قسمت «الف» نشان‌دهنده مصادیق مشترک دایره «ج» با دایره میانی است (رد گزینه «۱») که بین خود این دو دایره هم رابطه عموم و خصوص من‌وجه برقرار است.

حال به بررسی گزینه «۳» می‌پردازیم:

بین دایره «ب» (حیوان) و دایره «ج» (قارچ) رابطه تباین برقرار است.

دایره میانی مفهوم خوراکی را نشان می‌دهد؛ بنابراین قسمت «الف» (مصادیق مشترک دایره میانی با دایره «ج»)، مفهوم قارچ خوراکی است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۴۶- گزینه ۱»

(میر سوریان)

تکلیف: الف- در مورد دو مفهوم دارای رابطه عموم و خصوص مطلق، این روابط را می‌دانیم:

رابطه نقیض مفهوم عام و نقیض مفهوم خاص: عموم و خصوص مطلق (جای مفاهیم خاص و عام عوض می‌شود).

رابطه مفهوم عام و نقیض مفهوم خاص: عموم و خصوص من وجه

رابطه مفهوم خاص و نقیض مفهوم عام: تباین

ب- درباره دو مفهوم دارای رابطه عموم و خصوص من وجه که مصادیق اختصاصی یکی از آن‌ها مساوی نقیض دیگری نباشد، این روابط را می‌دانیم:

رابطه نقیض هر دو: عموم و خصوص من وجه

رابطه یکی با نقیض دیگری: عموم و خصوص من وجه

پ- در مورد دو مفهوم متباین که نقیض هم نیستند، این روابط را می‌دانیم:

رابطه نقیض هر دو: عموم و خصوص من وجه

رابطه یکی با نقیض دیگری: عموم و خصوص مطلق

حال با توجه به این نکات که در کنکورهای اخیر خیلی پرکاربرد شده‌اند، به حل این سؤال می‌پردازیم:

چون N تمام نقیض A را شامل می‌شود و با M هیچ اشتراکی ندارد، پس M عضو غیرمشتک با A ندارد و اخص از A است. بنابراین رابطه M با نقیض A، رابطه مفهوم اخص با نقیض مفهوم اعم خواهد بود که تباین است.

(منطق، مفهوم ۳ و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۴۷- گزینه ۴»

(بوار پاکدل - فاروج)

رابطه میان مفاهیم «A» و «B» عموم و خصوص من وجه است و رابطه میان دو مفاهیم «C» و «B» هم عموم و خصوص مطلق است؛ اما رابطه دو مفهوم «A» و «C» ممکن است تباین، عموم و خصوص من وجه یا عموم و خصوص مطلق باشد، اما ممکن نیست رابطه و نسبت آنها تساوی باشد. بنابراین گزینه ۴» به یکی از حالت‌های درست رابطه اشاره کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» ممکن است رابطه میان دو مفهوم A و C عموم و خصوص مطلق باشد نه قطعاً.

گزینه ۲» ممکن نیست رابطه این دو مفهوم تساوی باشد.

گزینه ۳» ممکن است رابطه میان A و C عموم و خصوص من وجه باشد نه قطعاً.

(منطق، مفهوم ۳ و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۴۸- گزینه ۱»

(موسی سپاهی - سراوان)

اگر دو مفهوم به طور جزئی هم‌پوشانی داشته باشند، اما هیچ کدام کاملاً شامل دیگری نباشد، آنگاه نسبت بین دو مفهوم عموم و خصوص من وجه است. یعنی مثل دو دایره متقاطع هستند که در بعضی مصادیق مشترک هستند و در بعضی مصادیق اشتراک ندارند. مانند سگ و نگهبان.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» نسبت بین مستطیل و مربع عموم و خصوص مطلق است.

گزینه ۳» احمد مفهوم جزئی است، پس نسبتی بین احمد و اسم برقرار نیست.

گزینه ۴» بین مفهوم پزشک و انسان نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است.

(منطق، مفهوم ۳ و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۴۹- گزینه ۲»

(پرگل رمیمی)

تساوی زمانی است که دو مفهوم از نظر مصادیق دقیقاً با هم برابر باشند و مصادیقشان یکی باشد. گزینه ۲» با منطبق بودن کامل دایره‌ها و نداشتن مصداق اختصاصی چنین وضعیتی را بیان می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» بیانگر رابطه عموم و خصوص مطلق است.

گزینه ۳» بیانگر رابطه عموم و خصوص من وجه است.

گزینه ۴» تباین یا عدم اشتراک را بیان می‌کند، نه تساوی.

(منطق، مفهوم ۳ و مصداق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۵۰- گزینه ۴»

(بوار پاکدل - فاروج)

اسامی خاص و مفاهیمی که به همراه صفت‌های اشاره می‌آیند و همین‌طور دیگر مفاهیمی که قابلیت انطباق بر بیشتر از یک مورد را ندارند، همگی جزئی هستند. «هزار و یک شب» اسم خاص یک کتاب مشهور ادبی است که مفهومی جزئی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» در میان نام سیارات و کرات منظومه شمسی «خورشید» و «ماه» کلی هستند و دیگر نام‌های اجرام منظومه شمسی جزئی محسوب می‌شوند.

گزینه ۲» حافظ به معنای «حفظ‌کننده چیزی» کلی محسوب می‌شود. اگر نام شخص باشد، جزئی محسوب می‌شود.

گزینه ۳» القاب و عناوین حتی اگر منحصر به یک مصداق در جهان خارج هم باشند، باز هم کلی محسوب می‌شوند؛ مانند: پایتخت ایران، برنده هفت توپ طلا، بلندترین قله جهان.

(منطق، مفهوم ۳ و مصداق، صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۲)

فلسفه یازدهم

۱۵۱- گزینه «۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)

اطلاعات امروز ما به هیچ وجه نمی تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد. ما تنها می توانیم بر اساس آثار باقی مانده گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه های فلسفی ارائه کنیم (دورترین لزوماً به معنای اولین نیست).

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: در تمدن های باستانی مانند چین و هند و مصر و بین النهرین که پیش از تمدن یونان شکل گرفته اند آثاری که حکایت از تفکر در مسائل بنیادین هستی داشته باشند به جای مانده است، مانند اوپانیشادها.

گزینه «۲»: می دانیم که تمدن های قدیم تر و ساده تر مقدمه و پلکان شکل گیری تمدن های جدیدتر بوده اند و دستاوردهای آنها به تمدن های جدیدتر منتقل شده است. (نه برعکس)

گزینه «۴»: سهروودی معتقد است در ایران باستان انسان های وارسته ای بوده اند که هم به حکمت و فلسفه می اندیشیدند و هم دارای سلوک معنوی بوده اند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

۱۵۲- گزینه «۴»

(پرگل رحیمی)

در آغاز شکل گیری فلسفه در ایونیا، آنچه بیش از هر چیز اولین فیلسوفان یونان را به خود مشغول می کرد دگرگونی هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می داد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ چون کتاب درسی به نقش تحلیل عقلانی دگرگونی های طبیعی اشاره دارد و فلسفه را تنها به ریاضیات محدود نمی کند.

گزینه «۲»: نادرست است؛ زیرا تغییرات طبیعی که در منطقه ایونیا در جریان بود قطعاً ماده تفکر فلاسفه را تشکیل داده اند و بنابراین نقشی هرچند کوچک داشته اند. ضمناً بستر اجتماعی جامعه یونان باستان هم بی تأثیر نبوده است.

گزینه «۳»: نادرست است؛ چون کتاب درسی بر اهمیت عقلانیت و تحلیل عقلانی تأکید می کند و تفسیر اساطیری و شاعرانگی در تفکر این فلاسفه محوری نیست.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۰ و ۳۱)

۱۵۳- گزینه «۲»

(علی معزی)

اطلاعات امروز ما به هیچ وجه نمی تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهند. **تشریح گزینه های دیگر:**

گزینه «۱»: برای دانش فلسفه نمی توان از نظر زمانی آغازی تعیین کرد. همان طور که نمی توان گفت فلسفه ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است.

گزینه «۳»: در تمدن های باستانی مثل تمدن چین، هند، مصر و بین النهرین کم و بیش فلسفه رواج داشته است.

گزینه «۴»: بی تردید هر جا که تمدنی شکل گرفته کسانی هم بوده اند که درباره اساسی ترین مسئله های هستی و زندگی بشر می اندیشیده اند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

۱۵۴- گزینه «۴»

(امیرمهر قلعه کاهی)

هراکلیتوس دو اندیشه مشهور دارد؛ اولی وحدت اضداد است و دومی تغییر و تحول دائمی جهان.

هراکلیتوس اعتقاد داشت که اضداد می توانند با یکدیگر جمع شوند و وجود همین اضداد است که جهان را می سازد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: هراکلیتوس اعتقاد به نظم در جهان داشت، اما نظم را در وجود اضداد و جمع شدن آنها با یکدیگر می دانست و وجود تضاد در جهان لزوماً بیانگر بی نظمی نیست.

گزینه «۲»: هراکلیتوس اعتقاد داشت که گریزی از تضاد و ستیز در جهان نیست و همین تضاد و ستیز است که جهان را سرپا نگه داشته است.

گزینه «۳»: او می گفت تغییر و دگرگونی قانون زندگی و قانون کائنات است. (فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۱ و ۳۲)

۱۵۵- گزینه «۳»

(مسین آفونری راهنمایی)

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»: پارمنیدس برای اولین بار به مفهوم وجود و شدن توجه دقیق کرد و تفاوت این دو را ذکر کرد.

گزینه «۲»: به نقل از افلاطون (شاگرد سقراط) سقراط در سنین جوانی، پارمنیدس را ملاقات کرد.

گزینه «۳»: پارمنیدس معتقد به وحدت وجود بود و می گفت: هستی یک امر واحد است. (این عبارت درست است.)

گزینه «۴»: پارمنیدس پیش از افلاطون می زیسته است. (فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۲ و ۳۳)

۱۵۶- گزینه «۳»

(پواد پاکدل - فاروج)

اختلافات نظری فیلسوفان پیش از سقراط و آشفتگی فکری در آن دوره یکی از علت های ظهور سوفیست ها و درواقع بستر ظهور و شهرت آنها بود، نه اینکه تنها علت ظهور و شهرت آنها باشد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: پارمنیدس سوفیست نبود و اولین بار لفظ فلسفه را فیثاغورس به کار برد.

گزینه «۲»: فیثاغورس واژه «تئوری» را به معنای نظریه به کار برد.

گزینه «۴»: اینکه وجود اضداد سازنده جهان است نظر هراکلیتوس است.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۱ تا ۳۴)

۱۵۷- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

تالس عقیده داشت «آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست»؛ نتیجه می گیریم که تالس جهان را از منظر مادی و تغییرپذیر می دید و این دیدگاه مبنایی برای فلسفه طبیعی و مطالعه علمی پدیده های محسوس شناخته می شود (رد گزینه های «۱» و «۳»).

فیثاغورس اعداد و اصول اعداد را عناصر اولی همه موجودات می دانست که از این موضوع می توان نتیجه گرفت که وی جهان را از دیدی انتزاعی و ذهنی می نگریست (تأیید گزینه «۲») و این نکته به توسعه فلسفه متافیزیکی و ریاضیاتی منجر شد (رد گزینه «۴»).

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه ۲

(معبری ضیائی)

الف) سرمایه انسانی، مهارت و خلاقیت این طراح گرافیک در ساخت پوستر تبلیغاتی است.

ب) باغی که آموزشگاه برای برگزاری کلاس‌های تابستانی در فضای باز از آن استفاده می‌کند، منبع طبیعی (زمین) است.

ج) تجهیزات اداری (مثل لپ‌تاپ و پروژکتور) سرمایه فیزیکی این کلاس درس خواهند بود.

(اقتصاد، اصول انقلاب درست، صفحه‌های ۲۴ و ۳۲)

۱۶۲- گزینه ۴

(سارا شریفی)

میلیون تومان $200 = 2,400 + 12$ = درآمد ماهانه

میلیون تومان $110 =$ هزینه ماهانه خرید مواد اولیه

میلیون تومان $54 = 648 + 12$ = پول آب، برق، گاز و عوارض شهرداری ماهانه

میلیون تومان $30 = 3 \times 10$ = دستمزد ماهانه کارگران

هزینه فرصت ماهانه کار در کارگاه، اجاره ماهانه کارگاه است که فرد از آن صرف نظر کرده است.

میلیون تومان $10 =$ هزینه فرصت ماهانه

هزینه فرصت (هزینه پنهان) + هزینه‌های مستقیم = مجموع هزینه‌های ماهانه

میلیون تومان $204 = 194 + 10$ = مجموع هزینه‌های ماهانه

مجموع هزینه‌های ماهانه - درآمد ماهانه = سود یا زیان اقتصادی ماهانه

(زیان) $4 = 200 - 204$ = سود یا زیان اقتصادی ماهانه

با در نظر گرفتن هزینه فرصت (هزینه پنهان)، صاحب کارگاه ضرر می‌کند.

(اقتصاد، اصول انقلاب درست، صفحه ۳۳)

۱۶۳- گزینه ۱

(معبری کاروان)

الف) هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب» تعداد قوطی رب گوجه‌فرنگی است که سوپرمارکت از خرید آن صرف‌نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری کنسرو ماهی بخرد.

در نقطه «الف» ۲۰۰۰ قوطی رب گوجه‌فرنگی و در نقطه «ب» ۱۰۰۰

قوطی رب گوجه‌فرنگی خریداری می‌شود، بنابراین هزینه فرصت حرکت از

نقطه «الف» به نقطه «ب»، ۱۰۰۰ قوطی رب گوجه‌فرنگی است

($1000 = 2000 - 1000$) که از خرید آن صرف‌نظر شده است، اما در صورت

سؤال ارزش هزینه فرصت به ریال خواسته شده است و نه براساس تعداد

کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است؛ در نتیجه خواهیم داشت:

= ارزش هزینه فرصت

$\times$ تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است

ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است

تومان $5,000,000 = 5,000 \times (2,000 - 1,000)$ =

ریال $5,000,000 \times 10 = 50,000,000$ =

ب) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای رب

گوجه‌فرنگی و کنسرو ماهی است که سوپرمارکت می‌تواند با بودجه مشخص

۱۵ میلیون تومان بخرد، در نتیجه با توجه به نقطه «الف» خواهیم داشت:

$15,000,000 = (2,000 \times 5,000) + (x \times 8,000)$

(فیروز نژادنهف - تبریز)

۱۵۸- گزینه ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «آرا و نظرات گوناگون و غالباً متضاد اندیشمندان اولیه در ایونیا به وجود آمد. به تدریج دیدگاه‌های آنها آتن را هم تحت تأثیر قرار داد و موجب بی‌اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه در آتن شد.

گزینه ۲: در نظر فیثاغورس جهان ساختار ریاضی دارد، اما این لزوماً نافی وجود روح نیست.

گزینه ۳: وحدت وجود و عدم کثرت آن از نظر پارمنیدس علت انکار تغییر و حرکت ظاهری در پدیده‌های جهان بود.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۱۵۹- گزینه ۱

(همیر سوریان)

از نظر هراکلیتوس اعداد همواره در کنار هم و متحد با هم هستند؛ بنابراین در جاهای خشک، باید ضد خشکی که آب است یافت شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: درست است که تالس آب را عنصر اولیه همه موجودات می‌داند ولی آب در شرایط خاصی می‌تواند تبدیل به دیگر موجودات شود. مثلاً گیاهان می‌توانند آب را تبدیل به ساقه و شاخه و میوه و ... کنند، ولی از نظر تالس انسان نمی‌تواند با نوشیدن آب، نیازهای غذایی خود را برطرف کند.

گزینه ۳: فیثاغورس عرفان و فلسفه را هم قبول داشت، بنابراین تنها راه رسیدن به حقیقت را استدلال دقیق ریاضی نمی‌دانست.

گزینه ۴: درست است که از نظر پارمنیدس در جهان واقع فقط یک واقعیت ثابت داریم، ولی در نظر او اعداد امور ذهنی و عقلی هستند که ذاتاً متعدّدند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۱۶۰- گزینه ۳

(مهمرب قربانی)

سوفیست‌ها به جای رسیدن به حقیقت پیروزی بر رقیب را هدف خود قرار دادند و ابزار رسیدن آنها به این هدف فن سخنوری بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سوفیست‌ها بذر بی‌اعتمادی به دانش را در ذهن مردم کاشتند و موجب تشویش بیشتر مردم شدند، نه آرامش.

گزینه ۲: سوفیست‌ها نه وارثان متافیزیک پیشینیان بودند و نه تلاشی برای ساخت نظام متافیزیکی کردند بلکه آنان بیشتر بر آموزش فن سخنوری تمرکز کردند.

گزینه ۴: سوفیست‌ها معرفت را مطلق نمی‌دانستند بلکه آن را نسبی و وابسته به شرایط می‌دیدند، چراکه اصل رسیدن به حقیقت را کنار گذاشتند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

(مهری ضیائی)

۱۶۷- گزینه «۳»

تشخیص تفاوت هزینه‌هایی که بر تصمیم شما تأثیر گذارند، بسیار مهم است؛ هزینه‌های هدررفته مهم نیستند، چون دیگر رفته‌اند و قابل برگشت نیستند. (اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۹)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۶۸- گزینه «۱»

الف) سم زیستی بیشتر تولید می‌شود، در نتیجه از نقطه A به نقطه B جابه‌جا می‌شویم.
ب) زمانی که کارگران بیکار ماندند تولید ناکاراست. بنابراین تولید در نقطه C خواهد بود.
ج) با افزایش امکانات، منحنی مرز امکانات تولید به نقطه D جابه‌جا خواهد شد.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(آفرین ساهری)

۱۶۹- گزینه «۴»

هزینه فرصت هر انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که شما آن را هنگام انتخاب از دست داده‌اید و از آن صرف‌نظر کرده‌اید. پس از اولویت‌بندی گزینه‌ها، وقتی اولین اولویت را انتخاب کردیم، اولویت بعدی، هزینه فرصت انتخاب ما خواهد بود. بنابراین ابتدا باید میزان سوددهی هر انتخاب را مشخص کنیم:

میلیون تومان $67/5 = 150 \times \frac{45}{100}$ = سود حاصل از خرید و فروش طلا

میلیون تومان $90 = 240 - 150$ = سود حاصل از تأسیس کارگاه

میلیون تومان $100 = \frac{200}{2}$ = سود سالیانه حاصل از سرمایه‌گذاری در بورس

میلیون تومان $180 = (150 \times \frac{10}{100}) \times 12$ = سود حاصل از سپرده‌گذاری در بانک

پس این فرد سپرده‌گذاری در بانک را انتخاب خواهد کرد و هزینه فرصت انتخاب او ۱۰۰ میلیون تومان سود حاصل از سرمایه‌گذاری در بورس خواهد بود که فرد از آن صرف‌نظر کرده است.

تذکره: دقت کنید که محاسبه سود باید برای همه موارد سالیانه باشد تا بتوان موارد را با هم مقایسه کرد.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۴)

۱۷۰- گزینه «۳»

بررسی عبارت صورت سؤال:

الف - نادرست است؛ وقتی تولید ناکارا باشد این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود؛ بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود (یا شرایط تولیدش تغییری کند).

ب - صحیح است؛ هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.

ج - صحیح است؛ مرز امکانات تولید به ما اجازه می‌دهد تا هزینه فرصت یک شرکت یا یک کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می‌کند، مجسم کنیم.

د - نادرست است؛ نقاط خارج از مرز امکانات تولید، با توجه به منابع فعلی و در دسترس غیرقابل دستیابی هستند چراکه منابع کافی برای تولید آن‌ها وجود ندارد. برای رسیدن به نقاط فراتر از مرز امکانات تولید باید منابع را افزایش دهیم.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰)

$$15,000,000 = 10,000,000 + (x \times 8,000)$$

$$15,000,000 - 10,000,000 = x \times 8,000 \Rightarrow x = \frac{5,000,000}{8,000} = 625$$

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

(امسان عالی‌نژاد)

۱۶۴- گزینه «۳»

الف) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها
ب) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن
ج) بی‌صبری زیاد

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۳۱)

(آفرین ساهری)

۱۶۵- گزینه «۳»

«هزینه فرصت اجتماع» بیانگر این مفهوم است که حتی اگر کالایی برای افراد رایگان باشد برای جامعه رایگان نیست. تولید هر کالا یا خدمت به منابع نیاز دارد که از این منابع می‌توان برای تولید چیزهای دیگر استفاده کرد. بنابراین کالاهای رایگان هزینه فرصتی برای جامعه دارند. در مثال صورت سؤال دولت می‌توانست هزینه و مکان اختصاص داده شده به ساخت بیمارستان را برای ساخت مکان‌های تفریحی استفاده کند. بنابراین با ساخت بیمارستان فضای کمتری برای پارک خواهیم داشت.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه ۳۷)

(سارا شریفی)

۱۶۶- گزینه «۲»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است. با فرض ثابت ماندن منابع کارخانه، دستیابی به نقطه (و) که خارج از مرز امکانات تولید است، ممکن نیست و تولید در نقطه (ه) نیز که داخل مرز امکانات تولید است، ناکاراست.

گزینه «۲»: درست است.

در نقطه ب ۲۰۰ عدد کالای B و ۶۰۰ عدد کالای A تولید می‌شود.

در نقطه ج ۴۰۰ عدد کالای B و ۳۰۰ عدد کالای A تولید می‌شود.

در نتیجه برای تولید بیشتر کالای B باید در طول مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین جابه‌جا شویم یعنی از نقطه (ب) به (ج) حرکت کنیم، در نتیجه میزان تولید کالای B، ۲۰۰ عدد بیشتر می‌شود و از ۲۰۰ به ۴۰۰ می‌رسد، اما میزان تولید کالای A، ۳۰۰ عدد کمتر می‌شود و از ۶۰۰ به ۳۰۰ می‌رسد، بنابراین هزینه فرصت تولید ۲۰۰ واحد بیشتر کالای B، ۳۰۰ واحد کالای A است که از تولید آن صرف‌نظر می‌شود.

گزینه «۳»: نادرست است. در نقطه (ج) ۴۰۰ عدد کالای B و ۳۰۰ عدد کالای A تولید می‌شود.

در نقطه (د) تمامی امکانات برای تولید کالای B صرف می‌شود و می‌توان ۵۰۰ عدد از این کالا را تولید کرد، و بدیهی است دیگر امکان تولید کالای A وجود نخواهد داشت و میزان تولید این کالا برابر است با صفر. در نتیجه ۳۰۰ واحد کالای A بیشتری، در نقطه (ج) نسبت به نقطه (د) تولید شده است.

گزینه «۴»: نادرست است. اگر تقاضای مشتریان، برای محصول A، افزایش یابد، نقطه تولید از نقطه (ج) به نقطه (ب) جابه‌جا می‌شود.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰)

دفترچه پاسخ ☒

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۱۶ آبان ماه ۱۴۰۴

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، سعید جعفری، نازنین فاطمه حاجیلو، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمدمهدی مانده‌علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری، محمدمهدی دغلاوی، آرمین رحمانی، بیتا قربان‌پور

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس‌های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	نازنین فاطمه حاجیلو	مرتضی منشاری	—	فریبا رنوفی، مهدی یعقوبیان، الناز معتمدی، زهرا شمسایی
دین و زندگی	محمدمهدی مانده‌علی	محمدمهدی مانده‌علی	امیرمهدی افشار سکینه گلشنی	محمدفرحان فخاریان	سجاد حقیقی‌پور، مجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرائی
اقلیت‌های مذهبی	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری	رحمت‌اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	مائده سالاری	سپهر اشتیاقی، زهرا فلاحتی

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رنوفی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۴۳۳

فارسی ۳

۲۰۱- گزینه ۳

(تازنین خاتمه هایلو صفارزه)

- سلسله جنیان: محرک، آن که دیگران را به کاری برمی انگیزد.
- همت در این شعر، به معنی «دعا و حمایت معنوی» است.
- پسا فکنده: میراث
- ستوران: جمع ستور، حیوانات چارپا مخصوصاً اسب، استر و خر

(واژه، واژه نامه)

۲۰۲- گزینه ۱

(تازنین خاتمه هایلو صفارزه)

املاي درست، فراغت است. (فراغت: آسایش / فراغت: دوری)

(املا، صفحه های ۲۷ و ۳۷)

۲۰۳- گزینه ۲

(حسن افتاده- تبریز)

نقش دستوری هر سه واژه «غم» یکسان بوده و نقش مفعولی دارند.

تشریح گزینه های دیگر:

- گزینه «۱»: همت از باد سحر می طلبم (جمله هسته) گر ببرد خبر از من به رفیقی (جمله وابسته) که به طرف چمن است (جمله وابسته)
- گزینه «۲»: ۱- هرگز دلم ... نداشت. ۲- آری ۳- نداشت غم ۴- غم بیش و کم نداشت / «واو» عطف است چون میان دو کلمه قرار گرفته است.
- گزینه «۳»: همت [را] می طلبم: مفعول / خبر [را] ببرد: مفعول

(دستور، صفحه های ۲۶ و ۲۷)

۲۰۴- گزینه ۴

(حسن افتاده- تبریز)

- گزینه «۴»: حذف فعل وجود ندارد چون کل بیت در یک جمله به شرح زیر است:
- «داد دل مردم خردمند [را] زین بی خردان سفله، بستان.»

تشریح گزینه های دیگر:

- گزینه «۱»: فعل «می خورم» بعد از واژه سوگند است که به قرینه معنایی (معنوی) حذف شده است.
- گزینه «۲»: سه منادا (شبه جمله) وجود دارد و شبه جمله ها معمولاً باعث حذف فعل به قرینه معنوی می شوند، بر این اساس حذف فعل به قرینه معنایی (معنوی) دارد.
- گزینه «۳»: در هر مصراع یک فعل به قرینه معنایی (معنوی) حذف شده است: از سیم ... [داری] / ... کمر بند [داری]

(دستور، صفحه های ۳۶ و ۳۷)

۲۰۵- گزینه ۴

(مفسن فرایی - شیراز)

بیت «گر آتش دل نهفته داری/ سوزد جانت به جانت سوگند» فاقد حسن تعلیل است.

تشریح گزینه های دیگر:

- گزینه «۱»: شاعر علت بلندی کوه دماوند را، دیده نشدن توسط انسان ها می داند.
- گزینه «۲»: شاعر علت برجستگی کوه دماوند را (ورم) کردن آن از درد و افسردگی می داند.
- گزینه «۳»: شاعر علت پدید آمدن کوه دماوند را، مشت زدن زمین به فلک می داند.

(آرایه، صفحه های ۳۶ و ۳۷)

۲۰۶- گزینه ۳

(هسین پرهیزگر- سبزوار)

در این بیت «جامعه» مجازاً مردم است، ولی تضاد در بیت دیده نمی شود.

تشریح گزینه های دیگر:

- گزینه «۱»: «سلیمان و اهریمن» هم تضاد دارد و هم تلمیح.
- گزینه «۲»: «مسلک مرغ گرفتار قفس» تشخیص دارد و «هم چو» نشانه تشبیه است.
- گزینه «۴»: «دفتر زمانه» تشبیه دارد و «نام از قلم افتادن» کنایه از «حذف شدن» است.

(آرایه، صفحه های ۲۶ و ۲۷)

۲۰۷- گزینه ۲

(سعید یغمی)

بیت «ب» غزلی از حافظ و عرفانی است.

(مفهوم، صفحه های ۲۶ تا ۲۸)

۲۰۸- گزینه ۴

(هسین پرهیزگر- سبزوار)

مفهوم بیت گزینه «۴»، جان فشانی در راه میهن است.

تشریح گزینه های دیگر:

- گزینه «۱»: برای آزادی خود فکر کنید که هرکس این کار را نکند، همانند من گرفتار می شود.
- گزینه «۲»: مسلک مرغ گرفتار قفس مانند من است. ← اشاره به اسارت شاعر
- گزینه «۳»: پیام مرا ببرد به رفیقی که به طرف چمن است. ← رفیق و دوست شاعر آزاد است، پس نشان می دهد که شاعر اسیر است.

(مفهوم، صفحه ۲۶)

۲۰۹- گزینه ۲

(تازنین خاتمه هایلو صفارزه)

شعر «آزادی» نمونه ای از اشعار وطنی عارف قزوینی است که به بیدادگری محمدعلی شاه قاجار و سلطه بیگانگان اشاره دارد.

منظور از «سلیمان کردن» انتصاب به فرمانروایی است، پس این بیت به شاه آن زمان (محمدعلی شاه) اشاره دارد.

(مفهوم، صفحه های ۲۸ و ۲۹)

۲۱۰- گزینه ۴

(هسین پرهیزگر- سبزوار)

گزینه های «۱»، «۲» و «۳» از نظر نویسنده، ممکن و شدنی است و گزینه «۴» غیر ممکن است.

(مفهوم، صفحه ۳۰)

دین و زندگی (۳)

۲۱۱- گزینه ۲»

(میثم هاشمی)

امام علی (ع) به مردم زمان خود و همه مردمی که به خدا ایمان دارند می‌فرماید: «تقوای الهی پیشه کنید؛ هم در مورد بندگان خدا، هم در مورد شهرها و آبادی‌ها؛ چرا که شما در برابر همه این‌ها حتی سرزمین‌ها و چهارپایان مسئولید. خدا را اطاعت کنید و از عصیان او بپرهیزید.»

(درس ۳، صفحه ۳۳۳)

۲۱۲- گزینه ۴»

(میثم هاشمی)

هر کسی در زندگی خود از فرمان‌های خدا اطاعت کند، گام در مسیر توحید عملی گذاشته است.

انسان موحد، چون زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان‌های اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است. اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان‌های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت‌های مادی و طاغوت‌ها (بت‌های بیرون) برآید، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است.

(درس ۳، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۲۱۳- گزینه ۳»

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

برخی از انسان‌ها مانند فرعون می‌گویند: «أنا ربکم الاعلی» و خود را پروردگار بزرگ مردم معرفی و برای مردم تصمیم‌گیری می‌کنند. به واژه «رب» در این آیه دقت کنید.

(درس ۳، صفحه ۳۶)

۲۱۴- گزینه ۳»

(مهمربهری مانده‌علی)

بر اساس آیه ۱۱ سوره حج «و من الناس من یعبد الله علی حرف فان اصابه خیر اطمأن به و ان اصابته فتنه انقلب علی وجهه خسر الدنیا و الآخرة ذلک هو الخسران المبین: از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌ای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کند. پس اگر خیری به او برسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود. او در دنیا و آخرت [هر دو] زیان می‌بیند. این همان زیان آشکار است.»

(درس ۳، صفحه ۳۴)

۲۱۵- گزینه ۲»

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

اگر قرار باشد همه فقط خواسته‌ها و تمایلات دنیایی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند، تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود. در چنین جامعه‌ای روز به روز انسان‌های سست‌تر قدرت بیش‌تری پیدا می‌کنند و دیگران را در خدمت امیال خود به کار می‌گیرند.

(درس ۳، صفحه ۳۵)

۲۱۶- گزینه ۲»

(مسن بیاتی)

مطابق آیه «قل انما اعظکم بواحدہ ان تقوموا لله مثنی و فرادی: به بندگانم بگو شما را فقط یک موعظه می‌کنم، [و آن] این که به‌صورت گروهی و فردی برای خدا قیام کنید.» امر خداوند ناظر به قیام برای خداست.

(درس ۴، صفحه ۴۳)

۲۱۷- گزینه ۳»

(مسن بیاتی)

در روایتی از پیامبر اکرم (ص) آمده است که راهیایی شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه پنهان‌تر است. حافظ در این رابطه می‌فرماید: «پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم.»

(درس ۴، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۲۱۸- گزینه ۳»

(فردین سماقی)

عمل بر اساس معرفت و آگاهی بسیار ارزشمندتر و مقدس‌تر از عملی است که در آن معرفتی نیست و یا با معرفت اندکی صورت می‌گیرد.

(درس ۴، صفحه ۴۶)

۲۱۹- گزینه ۱»

(فردین سماقی)

حکمت، به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست که هدف درست و راه رسیدن به آن را نشان می‌دهد و مانع لغزش‌ها و تباهی‌ها می‌شود. انسان حکیم، به درجاتی از بصیرت و روشن‌بینی می‌رسد که می‌تواند در شرایط سخت و پیچیده، حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود.

(درس ۴، صفحه ۴۸)

۲۲۰- گزینه ۴»

(فردین سماقی)

امروزه شیطان از همان نوع دامی که برای کشاندن حضرت یوسف (ع) به گناه و فساد گسترده بود، به‌صورت‌های گوناگون برای انسان‌ها پهن کرده است. مقاومت در برابر این دام‌ها، نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست.

(درس ۴، صفحه ۴۹)

۲۲۱- گزینه ۱

(میثم هاشمی)

افکار و اعتقادات هر فرد مهم‌ترین عامل در تعیین هدف‌ها و رفتارهای اوست. زندگی توحیدی نیز شیوه‌ای از زندگی است که ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد.

(درس ۳، برگرفته از سؤال ۲۰ امتحان نهایی ری ۱۴۰۱، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۲۲۲- گزینه ۳

(میثم هاشمی)

خداوند در سوره فرقان آیه ۴۳ می‌فرماید: «مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا: آیا دیدی آن کسی را که هوای نفس خود را معبود خود گرفت، آیا تو ضامن او می‌باشی و [به دفاع از او بر می‌خیزی؟]

تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از طاغوت باعث می‌شود تا شخص، درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه ۳۳)

۲۲۳- گزینه ۴

(میثم هاشمی)

قسمت (الف): شعر به‌درستی به توحید عملی اشاره دارد.

قسمت (ج): صحیح است؛ چون ایمان همه افراد یکسان نیست و دارای شدت و ضعف می‌باشد.

در گزینه ۳ قسمت (الف) و (ج) صحیح هستند.

در گزینه ۴ تمام موارد غلط است.

بررسی نادرستی سایر موارد:

قسمت (ب): انسان موحد باور دارد که دشواری‌های زندگی نشانه بی‌مهری خداوند نیست، بلکه آن را نشانه‌ای برای رشد و شکوفایی می‌داند.

قسمت (د): انسانی که خداوند را به‌عنوان تنها خالق این جهان پذیرفته است و اعتقاد دارد که خداوند پروردگار هستی است، رفتاری متناسب با این اعتقاد خواهد داشت.

در قسمت (ه)، هر فردی متناسب با اعتقادات خود، پایه زندگی خود را می‌سازد.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲)

۲۲۴- گزینه ۲

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

این آیه به توحید عملی در بعد اجتماعی اشاره دارد. در آیه می‌خوانیم: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید دشمن من و خودتان را دوست نگیرید، [به‌گونه‌ای که] با آنان مهربانی کنید حال آن‌که آنان به دین حقّی که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند ...».

(درس ۳، برگرفته از سؤال ۲ امتحان نهایی ری ۱۴۰۱، صفحه ۳۵)

۲۲۵- گزینه ۳

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

خداوند تنها ولیّ و سرپرست جهان است و مخلوقات، جز به اجازه او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند. چنین اجازه‌ای به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست، بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود

قرار داده است. اگر خداوند، پیامبر اکرم (ص) را ولیّ انسان‌ها معرفی می‌کند، بدین معناست که ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است. آیه

شریفه «ما لهم من دونه من ولیّ و لا یشرک فی حکمه احداً: آن‌ها هیچ ولیّ [سرپرستی] جز او ندارند و او در فرمانروایی خویش کسی را شریک نمی‌سازد.» با توحید در ولایت هم‌آوایی دارد.

(درس ۲، برگرفته از سؤال ۷ امتحانات نهایی ری ۱۴۰۱، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۲۲۶- گزینه ۲

(ممسن بیاتی)

خداوند در آیات ۶۰ و ۶۱ سوره یس می‌فرماید: «الم اعهد الیکم یا بنی آدم ان لا تعبدوا الشیطان انه لکم عدوّ مبین و ان اعبدوننی هذا صراطّ مستقیم: ای فرزندان آدم، آیا از شما پیمان نگرفته بودم که شیطان را نپرستید که او دشمن آشکار شماست و این‌که مرا بپرستید [که] این راه مستقیم است؟»

(درس ۴، تدبر در قرآن، صفحه ۴۳)

۲۲۷- گزینه ۴

(ممسن بیاتی)

هر عملی از دو جزء تشکیل شده است:

اول: نیت، هدف، قصد و روح عمل که به آن «حسن فاعلی» می‌گویند.

دوم: شکل و ظاهر عمل و کمیت و کیفیت عمل که به آن «حسن فعلی» می‌گویند. حسن فاعلی بدین معناست که انجام‌دهنده کار دارای نیت الهی باشد. حسن فعلی بدین معناست که کار به‌درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود.

(درس ۴، برگرفته از سؤال ۱۵ امتحان نهایی فردار ۱۳۹۹، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۲۸- گزینه ۱

(ممسن بیاتی)

اگر فردی تنها برای لاغر شدن و یا سلامت جسم روزه بگیرد، روزه‌اش باطل است چون فاقد حسن فاعلی است.

(درس ۴، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه ۴۵)

۲۲۹- گزینه ۳

(مهم‌مهری مانده‌علی)

بیت «به بینندگان آفریننده را / نبینی، مرنجان دو بیننده را» اشاره به عدم توانایی چشم مادی در مشاهده خداوند دارد که این مفهوم با آیه «لا تدركه الابصار: چشم‌ها او را در نمی‌یابند.» هم‌نوا می‌باشد. خداوند را به‌وسیله قلب و ملاقات با او می‌توان دید که از برترین هدف‌های زندگی به‌شمار می‌رود.

(درس ۱، برگرفته از سؤال ۲۵ امتحان ری ۱۴۰۱، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۳۰- گزینه ۲

(فرزین سماقی)

در میان اعمال واجب، روزه تأثیر خاصی در تقویت اخلاص دارد و علت واجب شدن روزه از دیدگاه امام علی (ع) این است که خداوند اخلاص مردم را بیازماید.

(درس ۴، برگرفته از سؤال ۴ امتحان نهایی فردار ۱۴۰۴، صفحه ۴۸)

زبان انگلیسی ۳

۲۳۱- گزینه «۱»

(رسمت اله استیری)

ترجمه جمله: «اولین کتاب به زبان فارسی در مورد بیماری‌های کودکان توسط دکتر قریب نوشته شد، مگر نه؟»

نکته مهم درسی:

سؤال کوتاه باید منفی باشد چون جمله مثبت است (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). از سوی دیگر، در ساخت دنباله سؤالی باید از ضمیری استفاده کنیم که جایگزین فاعل جمله شده است (رد گزینه «۳»).

(گراهر)

۲۳۲- گزینه «۳»

(رسمت اله استیری)

ترجمه جمله: «دختر جوان وقتی پدرش سرش داد زد، زیر گریه زد، مگر نه؟»

نکته مهم درسی:

جمله‌ای را که با «when» شروع می‌شود را برای ساخت «tag» ملاک قرار نمی‌دهیم (رد گزینه‌های «۱» و «۴»). با توجه به زمان فعل «shouted» مشخصاً زمان جمله گذشته است و باید از فعل کمکی «did» استفاده کنیم (رد گزینه «۲»).

(گراهر)

۲۳۳- گزینه «۲»

(آرمین رحمانی)

ترجمه جمله: «شما می‌توانید همین حالا یا پس از دریافت سفارش خود وجه را پرداخت کنید.»

نکته مهم درسی:

برای بیان انتخاب بین دو چیز از حرف ربط «or» به معنای «یا» استفاده می‌کنیم.

(گراهر)

۲۳۴- گزینه «۲»

(رسمت اله استیری)

ترجمه جمله: «علاوه بر تمیز کردن اتاقم، به مامان در شستن ظرف‌ها هم کمک کردم.»

- (۱) نتیجه
(۲) علاوه
(۳) وضعیت، شرط
(۴) دلیل

(واژگان)

۲۳۵- گزینه «۱»

(رسمت اله استیری)

ترجمه جمله: «افسر پلیس سعی کرد اطلاعات بیشتری در مورد تصادف از شاهد حادثه به دست آورد.»

- (۱) بیرون کشیدن، استخراج کردن
(۲) نشان دادن
(۳) وصل کردن
(۴) تأیید کردن

(واژگان)

۲۳۶- گزینه «۳»

(بیبا قربان‌پور)

ترجمه جمله: «وقتی تصمیم گرفتی به دوستت در انجام تکالیفش کمک کنی، انتخاب خیلی خوبی کردی.»

- (۱) فعالیت
(۲) حقیقت
(۳) انتخاب
(۴) تضاد

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

تلفن‌های همراه بخش مهمی از جامعه ما هستند و استفاده اصلی آن‌ها ارتباط است. آن‌ها با دادن قدرت تعامل با دنیا به دانش‌آموزان، آن‌ها را با بقیه جهان در ارتباط نگه می‌دارند. در گذشته، اگر یادتان می‌رفت ناهارتان را بیاورید، باید به دفتر مدرسه برای تماس با خانه اتکا می‌کردید. حالا، دانش‌آموزان توانایی آن را دارند که مشکلات خود را حل کرده و با برخی از شرایط اضطراری به تنهایی مقابله کنند.

تلفن‌های همراه همچنین به دانش‌آموزان اجازه می‌دهند با دوستان و دانش‌آموزان در مدارس دیگر در ارتباط باشند. اگرچه روابط بهتر مستقیماً برای آموزش مفید نیست، اما می‌تواند به عزت نفس بالاتر و کاهش انزوا منجر شود، که برای همه خوب است. به همین ترتیب، تلفن‌های همراه دوربین‌دار به دانش‌آموزان اجازه می‌دهند خاطراتی را ثبت کنند که به ساخت یک فرهنگ مدرسه‌ای قوی کمک می‌کند. در برخی موارد، آن‌ها می‌توانند به عنوان مستندی برای رفتارهای نادرست عمل کنند زیرا مدرک فراهم می‌کنند و از رفتارهای بد جلوگیری می‌کنند.

از نظر آکادمیک، تلفن همراه می‌تواند از درس‌هایی که ممکن است نیاز به مرور بعدی داشته باشند، فیلم یا صدا ضبط کند. و فقط تصور کنید اگر کلاس‌ها به راحتی برای دانش‌آموزان غایب ضبط می‌شدند، چه می‌شد اگر حتی می‌شد آن‌ها را به صورت زنده پخش کرد و فوراً از خانه دید؟

۲۳۷- گزینه «۱»

(مهمموری رخلای)

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن چیست؟»
«اهمیت تلفن‌های همراه در ارتباطات و آموزش»

(درک مطلب)

۲۳۸- گزینه «۲»

(مهمموری رخلای)

ترجمه جمله: «کلمه “they” در پاراگراف «۱» به چه چیزی اشاره دارد؟»
«تلفن‌های همراه (Cell phones)»

(درک مطلب)

۲۳۹- گزینه «۱»

(مهمموری رخلای)

ترجمه جمله: «بر اساس متن، تلفن‌های همراه به دانش‌آموزان کمک می‌کنند ...»
«با دنیا تعامل داشته باشند»

(درک مطلب)

۲۴۰- گزینه «۴»

(مهمموری رخلای)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر بر اساس متن درست است؟»
«دانش‌آموزان می‌توانند درس‌ها را برای مرور بعدی ضبط کنند.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۱۶ آبان

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه

گروه تولید

مسئول آزمون	حمید لنجان زاده اصفهانی
مسئول دفترچه	حامد کریمی
ویراستار	آرین غلامی
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیر حسین افجه، علی کریمی فرع، فرزاد شیرمحمدلی
حروف چینی و صفحه آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون خواه
ویراستار مستندسازی	ستایش یآوری

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۱

(مادر کریمی)

متن از اقداماتی سخن می‌گوید که شخص پیش از نتیجه‌گیری، اغلب ناخودآگاه، انجام می‌دهد که برابر نتیجه ناخوشایندی که «محتمل» است بهانه‌ای داشته باشد.

(تکمیل متن، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۴

(مادر کریمی)

در انتهای متن، از اکتفای نظام آموزشی به برجسب‌زنی دانش‌آموزان به صفات «بی‌مسئولیت» و «تنبل» انتقاد و آن، ادامه‌دهنده مشکل شمرده شده است، نه حل‌کننده آن. پس در انتهای متن هم باید به همین موضوع اشاره کند. این کار، چرخه معیوب ترس از شکست و نقصان‌گرایی خودبازدارنده را تداوم می‌بخشد.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۳

(مادر کریمی)

حرف «ی» در انتهای واژه «عامل» معنا و کاربرد «نکره وحده» دارد: یک عامل

(ساقتمان واژه‌ها، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۳

(ممدیر اصفهانی)

واژه «فرصت‌سوزی» سه جزء دارد و دیگر واژه‌ها چهار جزء:

خودبازدارنده: خود + باز + دار + نده

برهم‌کنش: بر + هم + کن + ش

دانشگاهی: دان + ش + گاه + ی

فرصت‌سوزی: فرصت + سوز + ی

بی‌سازوکار: بی + ساز + و + کار

(ساقتمان واژه‌ها، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۱

(ممدیر اصفهانی)

«سنگ»، «سبو» را می‌شکنند و صدا، سکوت را.

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۳

(ممدیر اصفهانی)

در الگوی صورت سؤال، حرف‌های چهارم، سوم و دوم هر کلمه با همین ترتیب حرف‌های اول و دوم و سوم کلمه بعد است. پس باید سه حرف نخست کلمه جایگزین علامت سؤال «مار» باشد که در واژه «مارمولک» چنین هست.

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۳

(ممدیر اصفهانی)

در شکل صورت سؤال، تعریف اعم از تعریف‌شونده است. در گزینه‌ها: قوم‌و خویش، ممکن است انسان‌هایی باشد که شخص با آن‌ها رابطه‌ای بر مبنای خون ندارد.

مرتفع، دقیقاً شکلی است که همه ویژگی‌های مستطیل و همه ویژگی‌های لوزی را دارد.

انسان، یکی از جاندارانی است که برای زنده ماندن، به هوا، آب و غذا احتیاج دارد. اما هر جاندار که برای زنده ماندن، به هوا، آب و غذا احتیاج دارد، انسان نیست. در واقع این تعریف، اعم از تعریف‌شونده است.

مثلث، شکلی است که مجموع زوایای داخلی آن ۱۸۰ درجه است، ولی تنها برخی مثلث‌ها زاویه‌ای ۹۰ درجه دارند.

(انساب اربعه، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۳

(کتاب ذریه بین نهم)

از عبارت «ج» نتیجه می‌شود که هیچ مرد فرانسوی متأهل نیست و هیچ مرد آلمانی مجرد نیست. از عبارت «ب» می‌دانیم زوجی در جمع هست که یکی از آن‌ها فرانسوی است، ولی مرد فرانسوی متأهل نداریم. پس حتماً این ازدواج بین یک زن فرانسوی و یک مرد آلمانی انجام شده است. همچنین از آن‌جا که آلمانی‌ها طبق عبارت «الف» تماماً یک جنس دارند، زن آلمانی در جمع نیست. گفته‌های بالا به‌طور خلاصه در جدول‌های زیر جمع شده است که در آن علامت «✓» یعنی «هست» و علامت «✗» یعنی «نیست» و علامت «؟» یعنی از بودن یا نبودن آن اطلاعی نداریم:

آلمانی فرانسوی

مجرد	✗	?
زن: متأهل	✗	✓

آلمانی فرانسوی

مجرد	✗	✓
مرد: متأهل	✓	✗

پس «هیچ زن آلمانی مجردی در جمع نیست» و «حداقل یک زن فرانسوی متأهل در جمع هست»، ولی «هیچ مرد و زن آلمانی مجردی در جمع نیست».

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۱

(کتاب ذریه بین نهم)

طبق جدول‌های پاسخ سؤال قبل، از بودن یا نبودن زن فرانسوی مجرد در جمع اطلاعی نداریم. مرد آلمانی مجرد و زن آلمانی مجرد در جمع نیست. مرد آلمانی متأهل نیز حتماً در جمع هست.

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

$$\Rightarrow C = \frac{5}{6} \times 12 = 10$$

(نمودار، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه ۱»

(فرزاد شیرممدلی)

داریم:

$$\hat{A} + \hat{B} + \hat{C} + \hat{D} = 360^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{B} + \hat{D} = (360^\circ - (60^\circ + 72^\circ))^\circ = 228^\circ$$

$$\hat{D} = 5\hat{B} \Rightarrow \hat{D} = 5\hat{B} \Rightarrow \hat{B} + 5\hat{B} = 228^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{B} = \left(\frac{228}{6}\right)^\circ = 38^\circ \Rightarrow \hat{D} = 190^\circ$$

$$\hat{C} = 60^\circ, C = 180^\circ \Rightarrow C = \left(\frac{60^\circ}{360^\circ}\right) \times \text{کل}$$

همچنین:

$$= \frac{1}{6} \times \text{کل} = 180^\circ \Rightarrow \text{کل} = 1080^\circ$$

در نهایت:

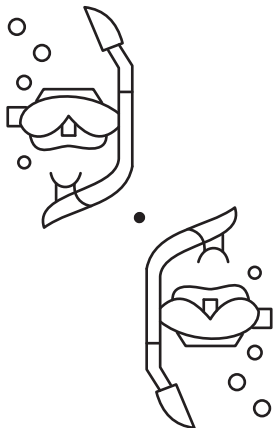
$$\frac{(\hat{D} - \hat{A})}{360^\circ} = \frac{D - A}{\text{کل}} \Rightarrow \frac{190^\circ - 72^\circ}{360^\circ} = \frac{D - A}{1080^\circ} \Rightarrow D - A = 354$$

(نمودار، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه ۱»

(غاطه راسخ)

تقارن نقطه‌ای شکل صورت سؤل، همان دوران صدو هشتاد درجه‌ای است:

(قرینه‌یابی، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه ۲»

(فرزاد شیرممدلی)

شکل گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» از دوران یکدیگر حاصل می‌شود ولی

شکل گزینه «۲» متفاوت است. در این شکل، علامت Z باید به جای S

قرار گیرد تا این شکل نیز با سایر گزینه‌ها یکسان شود.

(شکل متفاوت، هوش غیرکلامی)

۲۶۰- گزینه ۱»

(علی کریمی فرخ)

«ب» گفته است «الف» دروغ می‌گوید. اما «ج» هم حرف «الف» را تکرار می‌کند و «د» نیز او را راستگو می‌داند. پس اگر «ب» راستگو باشد، سه نفر دروغگو هستند که ممکن نیست. پس «ب» دروغگوست. «ه» نیز دروغگوست که خود را دزد معرفی کرده است، چون «الف» دزد است.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه ۳»

(علی کریمی فرخ)

نیلوفر دخترخاله شبنم و دخترخاله نرگس است. پس شبنم و نرگس یا خواهر یکدیگرند یا دخترخاله هم. پس در هر حالت، بنفشه که زن‌دایی شبنم است، باید زن‌دایی نرگس هم باشد.

زن‌دایی شبنم = دایی شبنم — مادر شبنم — خاله شبنم
بنفشه شبنم نیلوفر

(نسبت‌های فانوارکی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه ۲»

(امیرمسین افیه)

از ابتدای سال ما تا روز چهارم آبان، ۲۲۰ روز است:

$$6 \times 31 + 30 + 4 = 220$$

که این زمان برای ساکنان «ز»، برابر است با ۱۳۲ روز:

$$\frac{24}{40} \times 220 = 132$$

هر ماه این سیاره بیست روز است، پس در ماه هفتم و روز دوازدهم هستیم:

$$132 = 6 \times 20 + 12$$

(تقریب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه ۲»

(امیرمسین افیه)

ساعت اول هر ده دقیقه، یک دقیقه جلو می‌افتد. یعنی در هر ۱۰t دقیقه، ۱۱t دقیقه پیش می‌رود. ساعت دوم نیز در هر پانزده دقیقه یک دقیقه عقب می‌ماند، یعنی در هر ۱۵t دقیقه، ۱۴t دقیقه پیش می‌رود. پس اختلاف دو ساعت در t دقیقه، برابر است با:

$$\frac{11}{10}t - \frac{14}{15}t = \left(\frac{33-28}{30}\right)t = \frac{1}{6}t$$

برای آن که این دو ساعت دوباره عددی یکسان را نشان دهند، باید ۱۲ ساعت بگذرد، یعنی $12 \times 60 = 720$ دقیقه:

$$\frac{1}{6}t = 720 \Rightarrow t = 4320$$

(ساعت، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه ۳»

(فرزاد شیرممدلی)

داریم:

$$\hat{A} = 72^\circ, \hat{C} = 60^\circ \Rightarrow \frac{C}{A} = \frac{60^\circ}{72^\circ} = \frac{5}{6}, A = 12$$

۲۶۸- گزینه «۴»

(فاطمه، راسخ)

در الگوی صورت سؤال:

در سطر اول، خانه کوچک رنگی هر بار یک واحد به سمت راست حرکت می‌کند.

در سطر دوم، خانه اول و سوم مربع‌های اول و سوم رنگی است و خانه دوم و چهارم مربع‌های دوم و چهارم.

در سطر سوم، خانه رنگی هر بار یک خانه به سمت چپ حرکت می‌کند.

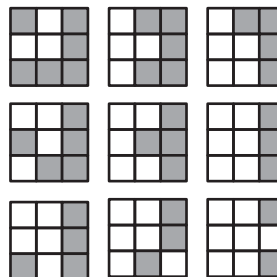
در سطر چهارم، خانه سمت چپ همواره رنگی است.

(الگوی شطی، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۲»

(فاطمه، راسخ)

در هر یک از نه مربع بزرگ صورت سؤال، یکی از نه مربع کوچک که نشان‌دهنده جایگاه آن مربع است، رنگی است: به جز این، در هر مربع بزرگ، یک مربع کوچک رنگی بیش‌تر از مربع سمت راست و کم‌تر از مربع بالایی، رنگی شده است.

(ماتریس، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۴»

(عمیر کتبی)

با 180° درجه دوران، شکل صورت سؤال به شکل گزینه «۴» تبدیل می‌شود.

(دوران، هوش غیرکلامی)